

Handläggare
Anne Menes
Telefon: 08 50808098**Till**
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2026-04-23

Underlag för budget 2027 med inriktning 2028 och 2029 för Kungsholmens stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Kungsholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens förslag till underlag för budget 2027 med inriktning för 2028 och 2029 med tillhörande bilagor
2. Nämnden överlämnar förslaget till kommunstyrelsen för fortsatt beredning

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Nämnden överlämnar underlag för budget 2027 med inriktning för 2028 och 2029. I underlaget beskrivs de kommande tre årens prognostiserade utveckling och prioriteringar för stadsdelsnämndens kärnverksamheter inför den centrala budgetberedningen.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden ska inför den centrala budgetberedningen lämna underlag till kommunstyrelsen som lyfter strategiskt viktiga frågor under perioden 2027 - 2029. Fokus ska ligga på de frågor och faktorer som har störst påverkan på verksamhetens utveckling och ekonomi under perioden, utifrån förändringar i omvärlden och i den egna verksamheten. Vidare ska underlaget beskriva de kommande årens utveckling och prioriteringar för stadsdelsnämndens kärnverksamheter samt nämndens strategiska satsningar, samverkan och lokala utvecklingsbehov som bidrar till kommunfullmäktiges tre inriktningsmål, med utgångspunkt i nämndens kärnverksamheter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på stadsdelsdirektörens stab i samråd med chefer och nyckelpersoner inom respektive avdelning. Ärendet har behandlats av pensionärsrådet, rådet för funktionshinderfrågor och i förvaltningsgruppen. Synpunkter framgår av respektive protokoll.

Innehållsförteckning

1 Strategisk inriktning	5
2 Lokala utvecklingsbehov	10
2.1 Välbefinnande och hälsa	10
2.2 Uppväxtvillkor och utbildning	13
2.3 Arbete och företagande	14
2.4 Boende och stadsmiljö	15
2.5 Demokrati och trygghet	17
2.6 Miljö och klimat	19
3 Planeringsförutsättningar för nämndens verksamhetsområden	21
3.1 Förskoleverksamhet	21
3.2 Verksamhet för barn, kultur och fritid	24
3.3 Äldreomsorg	27
3.4 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	29
3.5 Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri	32
3.6 Stadsmiljöverksamhet	37
3.7 Ekonomiskt bistånd	41
3.8 Arbetsmarknadsåtgärder	43
3.9 Övrigt	44
4 Sammanfattande ekonomisk analys	49
4.1 Drift	51
4.2 Investeringar	55
4.3 Verksamhetsprojekt	57
5 Lokalförsörjningsplan	57
5.1 Sammanfattning	57
5.2 Planeringsförutsättningar	58
5.3 Hyreskostnadsutveckling	59
5.3.1 Administrativa lokaler	60
5.3.2 Arbetsmarknad	61
5.3.3 Förskolor	61
5.3.4 Kultur	61

5.3.5 Särskilda boenden för äldre	62
5.4 Samverkan	62
5.5 Lokalplanering - ej pedagogisk verksamhet	63
5.5.1 Nuläge 31 januari 2026.....	63
5.5.2 Behov och planering av lokaler för (första planeringsperioden).....	63
5.5.3 Behov och planering för lokaler (andra planeringsperioden)	64
5.6 Lokalplanering - pedagogisk verksamhet stadsdelsnämnder	64
5.6.1 Nuläge 31 januari 2026.....	64
5.6.2 Planering av lokaler för år 2027-2034 (första planeringsperioden).....	64
5.6.3 Planering av lokaler för år 2035-2046 (andra planeringsperioden).....	66
5.7 Boendeplanering- särskilda boenden för äldre	66
5.7.1 Nuläge 31 januari 2026.....	66
5.7.2 Behov och planering år 2027-2034 (första planeringsperioden)	68
5.7.3 Planering av lokaler för år 2035-2046 (andra planeringsperioden).....	72
5.8 Övrig information	72
6 Övriga redovisningar	72

Bilagor

Bilaga 1: Blankettset Sdn 08

Bilaga 2: bilaga-6-klimatanpassningsinvesteringar-2027-2029

Bilaga 3: Kompetensförsörjningsplan Kungsholmens stadsdelsförvaltning 2027-2029

1 Strategisk inriktning

I avsnittet "Strategisk inriktning" beskrivs strategiska prioriteringar som ska bidra till att uppnå stadens vision på sikt och kommunfullmäktiges inriktningsmål under den kommande treårsperioden. Redogörelser görs för vilka strategiska satsningar som behöver prioriteras för att möta aktuella utmaningar under planperioden, och hur detta arbete planeras att genomföras. Satsningarna ska vara kopplade till den egna kärnverksamheten och vara uppföljningsbara.

Demografisk utveckling under planperioden och på längre sikt

Kungsholmen stadsdelsnämndsområde ligger i Stockholms innerstad och är Stockholms åttonde folkrikaste med cirka 70 900 invånare år 2024. Området består av stadsdelarna Kungsholm, Östra S:t Göran, Stadshagen, Kristineberg, Fredhäll, Marieberg, Lilla Essingen och Stora Essingen. Swecos senaste befolkningsprognos visar att antalet kungsholmsbor ökar till drygt 75 765 invånare 2034.

I områden med ett omfattande bostadsbyggande sker i regel en viss förnygring av befolkningen då inflyttning i nybyggda bostäder ofta görs av barnfamiljer eller personer i barnafödande åldrar. Lägst bostadsbyggande i Stockholm under prognosperioden väntas på Kungsholmen tillsammans med Södermalm. Båda områden har redan i dag en relativt hög andel av befolkningen som är 65 år eller äldre, men fram till 2045 förväntas andelen äldre öka mest av stadens elva stadsdelsnämndsområden. Den långsiktiga prognosen visar att år 2045 bor 71 061 invånare på Kungsholmen och att 27 procent av befolkningen då kommer vara 65 år eller äldre, att jämföra med 2024 då andelen var 19 procent. Medelåldern förväntas öka med 4,5 år till 47,2 år på Kungsholmen.

Alder	2027	2029	2030	2033	2034
0	862	896	919	951	942
1–5	2941	2990	3054	3179	3212
6–15	4906	4854	4760	4620	4581
16–19	2247	2227	2263	2196	2118
20–24	3283	3462	3536	3501	3497
25–64	43579	43981	44151	44199	44167
65–79	9950	10462	10819	11480	11645
80–89	3686	4024	4171	4389	4380
90+	713	820	868	1105	1221
Total	72167	73716	74541	75620	75763
Män	34996	35731	36132	36661	36735
kvinnor	37171	37985	38409	38959	39030

Källa: SWECO/SCB/ODS

Kungsholm har den största befolkningen med cirka 19 700 invånare, medan 3 300 personer är bosatta i Marieberg, den minsta stadsdelen sett till befolkning. Till 2034 beräknas befolkningen öka i 50 procent av stadsdelarna på Kungsholmen, där den största ökningen sett till antalet förväntas i Stadshagen. Även den största procentuella förändringen förväntas också ske i Stadshagen.

Område	2024 (utfall)	Prognos 2034	Förändring 2024-2034	Förändring %
Hela staden	995 574	1 057 679	62 105	6%
Kungsholmen	70 932	75 763	4 831	7%
Fredhäll	5 317	5 037	-280	-5%
Kristineberg	7 815	9 090	1 275	16%
Kungsholm	19 729	19 312	-417	-2%
Lilla Essingen	4 810	5 841	1 031	21%
Marieberg	3 271	3 239	-32	-1%
Stadshagen	8 844	12 287	3 443	39%
Stora Essingen	4 511	4 593	82	2%
Östra S:t Göran	16 635	16 366	-269	-2%

Källa: SCB/ODS

Geografiska områden och platser med särskilda utmaningar

Trygghetsläget på Kungsholmen bedöms generellt som gott, men ett fåtal platser påverkar tryggheten negativt. Inom ramen för arbetssättet Effektiv samordning för ökad trygghet (EST) har bland annat ökat narkotikabruk, framkomlighetsproblem i offentlig miljö samt förekomst av personer i social utsatthet identifierats som aktuella utmaningar. Den mest framträdande problematiken rör den öppna drogscenen i området kring Fridhemsplan och Stadshagen.

Orsaksanalysen visar att flera faktorer bidrar till situationen i området. Närheten till vårdinrättningar och verksamheter riktade till personer i missbruk och social utsatthet påverkar lägesbilden, liksom att Fridhemsplan är en stor knutpunkt för kollektivtrafiken med hög genomströmning av människor.

Även områdets krogmiljö bedöms ha betydelse och tillsammans skapar dessa faktorer förutsättningar för att den öppna drogscenen etableras och upprätthålls. För att hantera problematiken har samverkan mellan förvaltningen, Polismyndigheten och andra aktörer, såsom Region Stockholm, stärkts för att få till stånd ett mer sammanhållet arbetssätt kring området.

Kungsholmens parker står inför ökade utmaningar i takt med att Stockholm växer och stadsdelen förtätas. Fler invånare och nya stadsutvecklingsområden innebär ett ökat slitage, högre besöksstryck och större krav på fler funktioner och flexibel användning av begränsade ytor.

Samtidigt behöver parkerna rustas för att hantera klimatförändringar, såsom skyfall och värmeböljor, utan att natur- och kulturvärden går förlorade. Detta ställer ökade krav på långsiktig planering, investeringar och prioriteringar inom drift och förnyelse.

Den demografiska utvecklingen innebär ytterligare utmaningar. En växande andel äldre kräver mer tillgängliga, trygga och äldrevänliga parkmiljöer. Samtidigt minskar andelen barn, vilket

kan påverka behovet av vissa parkfunktioner och kräver löpande uppföljning för att säkerställa rätt anpassningar.

Trots förändringar i befolkningssammansättningen behöver parkerna fortsatt utformas för att vara inkluderande och attraktiva för barn, unga, äldre och personer med funktionsnedsättning.

Största möjligheterna respektive utmaningar på Kungsholmen

Verksamheterna står inför en period av betydande omställning, men också stora möjligheter. Gemensamt för flera verksamhetsområden är rörelsen mot ett mer förebyggande, kunskapsbaserat och samordnat arbetssätt. Genom att stärka tidiga insatser i förskola och socialtjänst, utveckla individanpassade vägar till arbete och självförsörjning samt arbeta mer uppsökande och hälsofrämjande inom äldreomsorg och funktionshinderverksamhet skapas förutsättningar för ökad självständighet, jämlikhet och långsiktig hållbarhet.

Den stadsövergripande kvalitetsutvecklingen, fördjupad akademisk samverkan och gemensamma uppföljningsstrukturer ger möjlighet att ytterligare stärka en kultur av systematiskt lärande och kontinuerlig förbättring. Samverkan – såväl internt mellan verksamheter som externt med region, civilsamhälle och andra myndigheter – är en förutsättning för att möta målgrupper med alltmer komplexa behov.

Kommande år kommer samtidigt att präglas av tydliga strukturella utmaningar. Demografiska förändringar med minskande barnkullar och en kraftig ökning av äldre, särskilt i gruppen över 80 år, kräver anpassning av såväl lokaler som kompetens och resursfördelning. Ekonomisk osäkerhet, ökade lokal- och investeringskostnader samt nya lagkrav kommer öka behovet av prioriteringar och effektiv resursanvändning.

Kompetensförsörjningen är en genomgående strategisk fråga. Rätt kompetens behöver säkerställas för att möta ökade krav inom exempelvis samsjuklighet, demens, språkliga krav, arbetsmarknadsstöd och teknisk utveckling. Att vara en attraktiv och hållbar arbetsgivare är en grundförutsättning för att lyckas med omställningen.

Sammantaget innebär utvecklingen att förvaltningen behöver arbeta än mer sammanhållet, strategiskt och långsiktigt.

Gemensamma möjligheter:

- Omställning mot mer förebyggande och tidiga insatser -möjlighet att utveckla arbetet mot en mer proaktiv inriktning. Förskolan genom satsningar på självreglering och metakognition. Socialtjänsten genom tidiga och mer tillgängliga insatser. Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknad genom individanpassade vägar till egen försörjning. Äldreomsorgen genom uppsökande och förebyggande arbete. Område funktionsnedsättning genom hälsofrämjande och självständighetsstärkande insatser.
- Kunskapsbaserat arbetssätt och akademisk samverkan - forskningsbaserad utveckling, kvalitetssystem och akademisk samverkan. Kunskapsdriven organisation med systematisk uppföljning, gemensamma indikatorer och lärande mellan verksamheter. Mottagande av VFU-studenter.
- Fördjupad samverkan – internt och externt - Samverkan med region, polis, skola, socialtjänst, civilsamhälle, föreningsliv och över kommungränser. Utveckla hållbara

samverkansstrukturer särskilt kring målgrupper med komplexa behov (barn i riskzon, personer med samsjuklighet, unga långt från arbetsmarknaden, äldre med komplex problematik)

- Digitalisering - effektiviserings- och kvalitetsverktyg. Samordna digital utveckling strategiskt så att teknik stärker självständighet, tillgänglighet och resurseffektivitet.
- Omställning till hållbara verksamheter. Cirkulär ekonomi, infrastruktur och rutiner som stödjer hållbarhet, samt ledarskap och kompetens som uppmuntrar klimat- och miljösmart beteende är viktiga delar i den omställning som förvaltningen är en del av.

Utmaningar

- Ökande komplexitet hos målgrupperna; samsjuklighet, långvarigt bistandsbehov, äldre med komplexa vårdbehov, kognitiv nedsättning, psykisk ohälsa och missbruksproblematik ökar, vilket kräver kompetensutveckling inom framförallt hemtjänsten samt behov av mer samordnade och kvalificerade insatser som är resurskrävande
- Demografi: Strukturella förändringar som påverkar kapacitet, lokaler och kompetensbehov. Minskande barnkullar (förskola, kultur/fritid). Kraftig ökning av äldre, särskilt 80+ (äldreomsorg).
- Kompetensförsörjning: Språkkrav, skyddad yrkestitel, specialiserad kompetens inom samsjuklighet, demens, arbetsmarknadsstöd, parkdrift (attrahera, behålla och utveckla rätt kompetens i ett läge med ökade krav och pressad arbetsmiljö).
- Digitalisering/AI- likväl som det innebär goda möjligheter är det också en risk
- Omställning till hållbara verksamheter

Övergripande utveckling i stadsdelsnämndområdet av vikt under planperioden:

Den största utmaningen kommande år är att möta behoven av äldreomsorg, då andelen äldre över 85 år ökar avsevärt under planperioden. Förvaltningen ser betydande kostnadsökningar de närmsta åren, främst inom verksamhetsområdet äldreomsorg samt ökande personal- och lokalkostnader.

Även med utökade förebyggande insatser är bedömningen att behovet av platser på vård- och omsorgsboende kommer att öka. Sweco prognostiserar att det år 2040 kommer saknas platser på vård- och omsorgsboenden i innerstaden, på grund av svårigheter att hitta lämpliga byggområden. Inom stadsdelsnämndområdet planeras det för en omfattande renovering av servicehuset Fridhemmet och vård- och omsorgsboendet Alströmerhemmet. Renoveringen planeras påbörjas våren 2027 och kommer medföra höga hyreskostnader för förvaltningen under senare delen av planperioden. Förutom ökade kostnader under utveckling av servicehuset och evakuering av vård- och omsorgsboendet, påverkas också tillgången på boendeplatser i staden den närmaste tiden.

Förebyggande och hälsofrämjande insatser, dagverksamhet, hemtjänst och vård- och omsorgsboende, beräknas öka successivt under perioden. Förvaltningen bedömer att det kommer finnas ett stort rekryteringsbehov framöver, särskilt inom hemtjänsten. Kungsholmens hemtjänst behöver på sikt en mer anpassad lokal när antalet omsorgstagare och medarbetare ökar. Därutöver behöver staden gemensamt intensifiera arbetet med att skapa

fler boendeformer samt boendeplatser för äldre, då andelen äldre ökar inom hela staden.

Hyresnivåerna för lokaler kommer troligtvis att stiga som ett resultat av generell eftersatthet av underhåll och ökade kostnader för nybyggnationer. För att klara att hantera den nya hyreskostnadsnivån inom givna budgetramar kommer det att ställas krav på kostnadseffektiviseringar inom alla delar av verksamheterna samt ytterligare fokus på effektivt utnyttjande av lokaler.

Bidragsreformen träder i kraft den 1 juli 2026 och syftar till att minska bidragsberoendet och öka drivkrafterna till arbete. Reformen bedöms medföra ökade kostnader på grund av förändringar av nationella regler samt ökad arbetsbelastning för socialsekreterarna. Förvaltningen arbetar aktivt med och vidtar åtgärder för att ha en budget i balans inom ekonomiskt bistånd. Utmaningen kvarstår dock att Swecos prognoser avseende antalet hushåll med ekonomiskt bistånd skiljer sig åt från det faktiska antalet med behov av försörjningsstöd. Med risk för ett fortsatt ökat behov av ekonomiskt bistånd befarar förvaltningen att utmaningen med att tillhandahålla stöd och ekonomiskt bistånd utifrån det faktiska behovet kommer att försvåras ytterligare.

Kungsholmens parker och grönområden utgör ett stort värde för invånare och besökare i ett växande Stockholm och bidrar till klimatanpassningen och den biologiska mångfalden. Trycket på parkmiljöerna har ökat de senaste åren i takt med förtätningen i innerstadsområdet. Många förskolor och skolor saknar, eller har begränsad tillgång till, egna gårdar vilket leder till ökat slitage i kringliggande parker. Den ökande mängden upplåtelser och evenemang bidrar också till att ytorna slits hårt och behovet av underhåll och reinvesteringar är så stort att befintliga budgetramar inte räcker. Det nuvarande fördelningssystem för drift och investering ger dessutom inte det nödvändiga tillskott av medel som behövs för att kunna sköta nya parkmiljöer och reinvestera i de befintliga, något som förvaltningen även tidigare har påtalat.

Det säkerhetspolitiska läget i Europa och erfarenheter från senare års kriser tydliggör behovet av stärkt beredskap. Händelser som covid-19-pandemin och Rysslands invasion av Ukraina har visat hur samhällen snabbt kan påverkas av kriser som kräver samordning, robusta system och fungerande samhällsviktig verksamhet. Utveckling av beredskapen sker främst genom systematiskt arbete med risk- och sårbarhetsanalyser och prioritering av åtgärder, samt samverkan både internt i staden och med externa aktörer i stadsdelsområdet.

Nya socialtjänstlagen

Omställningsarbetet med nya socialtjänstlagen pågår fram till 2028 och innebär stora förändringar gällande både arbetssätt och organisation. Socialförvaltningen och äldreförvaltningen håller i omställningsarbetet tillsammans med samtliga stadsdelsförvaltningar inom ramen för projektet Framtidens Socialtjänst. Socialtjänstlagen innehåller bland annat ambitionshöjningar kring det förebyggande arbetet, ökad samverkan, tydligare individanpassningar av insatser samt ett utökat dokumentationskrav. Insatser utan behovsprövning (IUB) är stöd från socialtjänsten som ges direkt utan föregående utredning och biståndsbeslut.

Det innebär att socialtjänsten behöver arbeta på nya sätt, våga testa, justera och utveckla arbetssätt löpande med invånaren i centrum och med ökad delaktighet från stockholmaren.

Arbetet ska ske i nära samarbete med civilsamhället som en viktig partner i det förebyggande och främjande arbetet. Under planperioden pågår anpassningar för att rymma verksamheterna inom tilldelade resurser då effekten av det förebyggande arbetet väntas dröja innan det ger en påverkan på kostnadsutvecklingen.

Strategiska prioriteringar under planperioden

- Anpassa lokalförsörjningen inom förskolorna utifrån minskat barnunderlag och säkra den kommunala platstillgången i hela stadsdelsnämndsområdet.
- Säkerställa finansiering av nödvändiga renoveringar av befintliga boenden
- Gamla träd vårdas och värnas och nya träd planteras i linje med stadens trädpolicy
- Stadsdelsförvaltningen och trafikkontoret samverkar för att evenemang och andra upplåtelser på allmän platsmark genomförs hållbart och tryggt
- Stärka bemanningen och kvaliteten i den pedagogiska verksamheten på eftermiddagarna
- Utveckla pedagogernas kunskaper om hur de kan stötta barns självreglering och metakognition samt hur dokumentation av barns förändrade kunnande kan gå till
- Samverka inom stadsdelsnämndsområdet och med andra delar av staden för att kultur-, idrotts- och föreningslivet ska stärkas
- Äldreomsorgen utvecklas genom att testa och implementera innovativa arbetssätt och digitala lösningar och användandet av digitala verktyg och välfärdsteknik inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning utvecklas
- Det uppsökande och förebyggande arbetet inom socialtjänsten och äldreomsorgen stärkt med tidiga och lättillgängliga insatser i linje med den nya socialtjänstlagen och omställningen till god och nära vård och omsorg
- Socialtjänsten samverkar med regionen, skola, förskola och polis.
- Arbetet med barn, unga och vuxna som riskerar att dras in i, eller befinner sig i, kriminalitet för att kunna erbjuda tidigt stöd och rätt insatser fortsätter att utvecklas
- Fortsätta arbetet med fokus på trygga anställningar exempelvis genom att minska andelen deltider, timavlönade och visstidsanställningar.
- Rutiner och processer för införande av AI-tjänster inom förvaltningen tas fram och för att möta invånarnas behov och förväntningar fortgår det systematiska arbetet med verksamhetsutveckling och innovation
- Införa samordningsfunktion för välfärdsbrott samt stärka kompetensen om välfärdsbrott hos chefer och medarbetare

2 Lokala utvecklingsbehov

I detta avsnitt beskrivs Kungsholmens lokala utvecklingsbehov genom tematiska områden och som rör övergripande frågor som kan komma att påverka budget och/ eller verksamhet.

Statistikunderlaget kommer från bland annat Statistiska Centralbyrån (SCB), SWECO, Socialstyrelsen och, Folkhälsoinstitutet och Folkhälsokollen (Region Stockholm- Hälsa Stockholm). Folkhälsokollens senast tillgängliga data är från 2021. Nästa enkät skickas ut till deltagare under 2026. Detta innebär att underlag som hämtats från Folkhälsokollen är den

samma som förra året.

2.1 Välbefinnande och hälsa

Redogörelse och ingångsvärden

Ohälsotalet, det vill säga antal sjukdagar i relation till befolkningen i åldern 16–65 år, är på Kungsholmen under stadens snitt år 2024, för både män och kvinnor. Andelen personer som någon gång under året har haft sjukpenning uppgick år 2024 till cirka fyra procent bland männen och cirka åtta procent bland kvinnor. Högst ohälsotal för både män och kvinnor återfinns i Fredhäll och Stadshagen. Lägst ohälsotal för män finns i Marieberg och Lilla Essingen och på Stora Essingen och Lilla Essingen för kvinnor. Försäkringskassans årsredovisning från 2022 lyfter att kvinnors sjukfrånvaro sannolikt inte beror på en sämre hälsa, utan att kvinnor i högre utsträckning arbetar inom yrken som har hög sjukfrånvaro och i högre grad har dubbel arbetsbelastning i form av hem- och förvärvsarbete.

Kungsholmen har en lägre andel invånare än stadens snitt när det gäller daglig rökning och användning av snus enligt folkhälsokollen år 2021, och andelen har minskat varje år. Samma undersökning visar en hög andel invånare som uppger att de bedriver någon form av fysisk aktivitet flera gånger i veckan, drygt 67 procent av invånare, vilket är bland den högsta siffran i staden och i Stockholms län och högt över stadens snitt på 59 procent. Siffran är dock en liten minskning från 2018 då över 70 procent uppgav i enkäten att de var fysiskt aktiva. Minskningen har skett hos kvinnor där andelen sjönk från 71 procent år 2018 till 65 procent 2021.

Alkoholkonsumtionen bland Stockholms ungdomar har minskat kraftigt sedan början av 2000- talet, men planat ut sedan 2018. Tobaksanvändandet har också minskat över tid, men användandet av tobaksfria nikotinprodukter har ökat något jämfört med förra mätningen. Narkotikaanvändning har legat mer stabilt över tid, men användandet har minskat sedan 2020. Enligt Region Stockholms folkhälsoenkät från 2021 är män och kvinnors riskbruk av alkohol (för personer 16 år och äldre) högst på Kungsholmen i både staden och i Stockholms län. 25 procent av de svarande uppger att de har ett riskbruk, utfallet är något högre än utfallet för Norra Innerstaden och Södermalm som har det näst högsta respektive tredje högsta utfallet. Män ligger något högre än kvinnor.

Trenden har varit nedåtgående vad gäller barn och ungas psykiska hälsa sedan början av 2000-talet, enligt resultat från Stockholmsenkäten. Mätningen 2024 visar dock en förbättring i jämförelse med förra mätningen 2022, men är fortfarande sämre bland flickor än bland pojkar, detta gäller både på Kungsholmen som i staden som helhet. I årskurs 9 i grundskolan uppger i Stockholmsenkäten 68 procent av pojkarna och 64 procent av flickorna på Kungsholmen att det är riktigt härligt att leva, vilket ligger i linje med stadens sammantagna resultat. I årskurs 2 på gymnasiet instämmer 69 procent av pojkarna och 60 procent av flickorna i samma fråga.

I Folkhälsokollens resultat för 2021 framgår att 22 procent (16 år eller äldre) lider av psykisk ohälsa på Kungsholmen. Motsvarande siffra för staden är 25 procent. Högst andel fanns i Järva med 33 procent. Många av de som har kontakt med socialtjänsten på Kungsholmen på grund av beroendeproblematik har också komplexa behov och samsjuklighet med psykisk ohälsa. Förvaltningen uppmärksammar detta hos flera målgrupper, inte minst bland unga

vuxna och äldre. Det finns därmed ett behov av samordnade och anpassade insatser utifrån målgruppernas behov.

Personer som upplever sig ensamma har enligt folkhälsokollen ökat varje år från dess att mätningen startade. I enkäten 2021 uppgår 17 procent av kungsholmsbor från 16 år och uppåt att de är ensamma, att jämföra med 11 procent 2006 när mätningen startade. Samma trend ses i staden i stort, år 2021 uppgav drygt 20 procent av stockholmarna att de var ensamma jämfört med 15 procent år 2006. Andelen kvinnor som svarat att de känner sig ensamma är något fler än männen.

Folkhälsomyndigheten beskriver att personer med funktionsnedsättning i den nationella folkhälsoenkäten (2024) rapporterar sämre livsvillkor, sämre levnadsvanor och sämre hälsa jämfört med den övriga befolkningen. I rapporten *Levnadsvillkor, fritidsvanor, skolsituation och hälsa – En studie bland ungdomar i anpassad grund och gymnasieskola i Stockholms stad* (Ung Livsstil, 2024), framgår att skolungdomar med funktionsnedsättning är aktiva i mindre utsträckning och i mindre utsträckning deltar i organiserade fritids- och idrottsaktiviteter än andra skolungdomar. En fortsatt utveckling av arbetet med hälsa behöver därför fortgå.

Andelen kungsholmsbor 65 år eller äldre som vårdats inom regionens slut- eller öppenvård med fallskada ligger något över stadens snitt. Andelen äldre med diagnostiserad demens ligger däremot något under stadens snitt, tre procent av äldre över 65 år är diagnostiserad med demens.

Analys

Trenden är att äldre blir mer multisjuka i och med stigande ålder och behovet av mer avancerade hälso- och sjukvårdsinsatser bedöms öka. För att möta den demografiska utvecklingen med en allt äldre befolkning och därmed fler med kroniska sjukdomar, är förebyggande insatser viktiga eftersom dessa kan fördröja eller minska behovet av mer omfattande vård och omsorg. Socialstyrelsen lyfter vikten av förebyggande insatser som ökar social delaktighet, fysisk aktivitet, bra kost och utformade boendemiljöer, eftersom ensamhet, undernäring och fallrisker är stora riskfaktorer för försämrad hälsa hos äldre. Satsning på mer förebyggande, hälsofrämjande och uppsökande arbete för att möta denna utveckling på ett kostnadseffektivt och personcentrerat sätt. Framför allt kommer det handla om tidiga insatser för fysisk, psykisk och social hälsa, bättre diagnoser och anpassade stödformer - parallellt med ny forskning om vad som fungerar bäst.

Bedömningen är att särskilt fokus på hälsofrämjande insatser bör riktas mot sårbara grupper, såsom äldre med psykisk ohälsa och nedsatt kognition, personer med funktionsnedsättning och unga med psykisk ohälsa men att samordnade insatser behövs förbättras för alla målgrupper.

Strategiska prioriteringar

- Fortsätta det hälsofrämjande och proaktiva arbetet för att förebygga ohälsa och ofrivillig ensamhet samt bibehålla eller förbättra det fysiska, psykiska och sociala välbefinnandet för alla men med särskild fokus på äldre och personer med funktionsnedsättning.
- Förvaltningen ser ett ökat behov av samordnade insatser för alla målgrupper med

psykisk ohälsa. En långsiktig planering för resurser krävs för att kunna utveckla och driva samverkan med Region Stockholm för att kunna nå bättre resultat för målgrupperna.

2.2 Uppväxtvillkor och utbildning

Redogörelse och ingångsvärden

Andelen barnhushåll med låg ekonomisk standard (hushåll där hushållets årsinkomst understiger 60 procent av medianvärdet för alla hushåll i Sverige) år 2023 uppgår till 13,5 procent för hela staden. I Kungsholmen stadsdelsområde uppgick motsvarande andel till fem procent. Högst andel hade Fredhäll (6, 8 procent) lägst andel hade Kungsholm med 3, 7 procent. Resultatet är en minskning från 2018, då både staden och Kungsholmen hade en högre andel med 15,7 procent respektive 7,3 procent.

Andelen barnhushåll i Kungsholmen som erhållit ekonomiskt bistånd under 2023 uppgår till 0,2 procent (0,3 procent 2022), vilket är lägre än motsvarande andel för hela staden som är 1,7 procent (1,9 procent 2022). Uppdelat per stadsdel har Stadshagen högst andel barnhushåll som erhållit ekonomiskt bistånd, med 0,6 procent. I hälften av stadsdelarna har noll procent av barnhushållen erhållit ekonomiskt bistånd.

Kungsholmen har sju kommunala grundskolor, varav tre är högstadieskolor. Därutöver finns åtta fristående skolor och fem kommunala gymnasieskolor. Inskrivningsgraden i förskolan är hög. 96 procent av förskolebarnen i åldern 2-5 år är inskrivna i på en förskola, vilket är över genomsnittet i staden som ligger på drygt 94 procent.

Många elever lämnade år 2024 årskurs 9 med godkänt betyg i svenska, engelska och matematik. 99 procent av eleverna hade godkänt i engelska, 96 procent i matematik och 98 procent i svenska vilket var högre än stadens sammantagna andel om ca 96 procent engelska, 93 procent matematik och 94 procent i svenska. Inom Kungsholmen skiljer sig andelen godkända betyg mest i stadsdelarna Lilla Essingen och Kristineberg där matematik lägger lägst på Lilla Essingen med 85 procent. I stadsdelarna Marieberg, Fredhäll och Stora Essingen var andelen med godkända betyg i svenska, engelska och matematik 100 procent.

Utbildningsnivån bland vuxna är hög, med en mycket stor andel av både kvinnor och män som har minst gymnasieutbildning, och nivåerna överstiger stadens genomsnitt. Kvinnor har genomgående något högre utbildningsnivå än män i samtliga stadsdelar. Kungsholmsbor med minst gymnasieutbildning uppgår till ca 96 procent för kvinnor och 94 procent för män.

Analys

Sammantaget bedöms Kungsholmen som ett socioekonomiskt starkt stadsdelsnämndområde. Andelen barnhushåll med låg ekonomisk standard samt andelen som erhåller ekonomiskt bistånd är mycket låg och har minskat, vilket visar på en positiv utveckling. Det finns dock vissa skillnader mellan stadsdelarna, exempelvis en högre andel hushåll med låg ekonomisk standard i Fredhäll jämfört med Kungsholm. Även om gruppen är liten, behöver arbetet fortsätta för att säkerställa att stöd når de familjer som är ekonomiskt utsatta. Skolresultaten är genomgående mycket goda och över stadens genomsnitt.

Utifrån ovanstående redogörelse och analys har förvaltningen inte identifierat något lokalt

utvecklingsbehov gällande området uppväxtvillkor och utbildning. Förvaltningens arbete fortlöper under planperioden i enlighet med *planeringsförutsättningar för nämndens verksamhetsområden*.

2.3 Arbete och företagande

Redogörelse och ingångsvärden

Kungsholmen har varit viktigt för näringslivet sedan 1600-talet, då området blev ett centrum för hantverkare och manufakturer. I dagsläget är ungefär 70 000 personer sysselsatta på 6 500 arbetsplatser. 62 000 personer pendlar in för att arbeta i området. En stor koncentration av arbetsplatserna ligger på östra delen av Kungsholmen i stadsdelarna Kungsholm, Östra S:t Göran, Stadshagen och Marieberg. Utvidgningen och utvecklingen av City innebär att delar av Kungsholmen blir än mer centralt och möjliggör för kompletteringar med såväl bostäder som service och arbetsplatser i stadsdelsområdet.

Kungsholmen präglas, likt övriga innerstaden, av många sysselsatta inom kunskapsintensiva branscher och flera stora företag har sina huvudkontor i området. Ungefär en tredjedel av de sysselsatta på Kungsholmen arbetar på en arbetsplats med minst 500 anställda. DH Logistics Sweden, Capio S:t Görans Sjukhus, Skanska och Sweco är exempel på privata arbetsgivare med fler än 1000 anställda. Stockholms stads verksamheter är en viktig arbetsgivare på Kungsholmen med ungefär 5 000 anställda i området och många av stadens facknämnder och bolag är lokaliserade i stadsdelsnämndområdet.

Enligt statistik om Stockholm hade kungsholmsbor år 2025 den högsta förvärvsfrekvensen (andel sysselsatta i åldern 20–64 år) i staden med 85, 4 procent, både gällande kvinnor och män. Högst andel sysselsatta kvinnor har stadsdelarna Lilla Essingen, Fredhäll och Kristineberg. Bland männen var Marieberg och Lilla Essingen. Lägst andel sysselsatta återfinns i stadsdelen Kungsholm för både kvinnor och män med ca 84 procent.

Andelen öppet arbetslösa i åldern 16-65 uppgick år 2024 till 2,4 procent bland männen och 2,3 procent bland kvinnorna, vilket är lägre än stadens andelar. Högst andel öppet arbetslösa män återfinns i Fredhäll och Stadshagen. För kvinnor återfinns de högsta andelarna öppet arbetslösa i Stora Essingen och Lilla Essingen. Kvinnorna har en högre andel öppet arbetslösa än männen i 50 procent av Kungsholmens stadsdelar. Störst skillnad mellan könen uppvisades i Fredhäll och minst skillnad var i Lilla Essingen.

Faktorer som påverkar antalet biståndshushåll är befolkningsutvecklingen, exempelvis invandring och sammansättningen i befolkningen, faktorer som konjunktur samt socialtjänstens arbetsmetoder/riktlinjer. Antalet hushåll med ekonomiskt bistånd på Kungsholmen är lågt i jämförelse med befolkningsunderlaget och jämfört med staden. *11 570 hushåll fick ekonomiskt bistånd i staden någon gång 2023, på Kungsholmen fick i snitt 166 hushåll ekonomiskt bistånd samma år (inväntar uppdaterade siffror från ekonomi).*

Majoriteten av biståndsmottagarna på Kungsholmen är arbetslösa, sjukskrivna eller har erhållit bistånd på grund av sociala eller medicinska skäl. Flera har komplex problematik som kräver samordnat och långsiktigt stöd. För 2025 var snittet för antalet hushåll med sjukskrivning som orsak till behov av ekonomiskt bistånd 62 av 177 hushåll, för 61 hushåll var orsaken arbetslöshet följt av sociala skäl för 42 hushåll. I december 2025 hade 61 procent

av hushållen haft ekonomiskt bistånd i 10 månader eller längre, vilket är något längre i jämförelse med staden (67 procent).

Medianinkomsterna på Kungsholmen är högre för både män och kvinnor jämfört med stadens medianinkomster. De högsta nivåerna finns på Kungsholm, där inkomstnivåerna uppgår till runt 600 000 kronor för männen och runt 500 000 kronor för kvinnorna. Stadsdelarna Fredhäll och Lilla Essingen har istället Kungsholmens lägsta medianinkomster. I Fredhäll var medianinkomsterna cirka 490 000 kronor för män och 460 000 kronor för kvinnor.

Analys

Kungsholmen är ett socioekonomiskt starkt område där många stora företag har sina huvudkontor, och befolkning med hög utbildning, hög sysselsättning, låg arbetslöshet och få biståndshushåll. Samtidigt finns skillnader mellan stadsdelar och kön, med lägre sysselsättning i Kungsholm och högre arbetslöshet i Fredhäll, Stadshagen och på Essingeöarna. Kvinnor har högre arbetslöshet än män i hälften av stadsdelarna. Antalet biståndshushåll är lågt, men flera har långvariga och komplexa behov. Den kunskapsintensiva arbetsmarknaden ställer krav som kan försvåra etablering för personer med svagare arbetsmarknadsanknytning.

Utifrån redogörelsen och analysen har förvaltningen inte identifierat något lokalt utvecklingsbehov gällande område arbete och företagande. Arbetet fortlöper under planperioden för att stärka etableringen till arbetsmarknaden med samordnade, långsiktiga och individanpassade insatser samt stöd till grupper med långvarig utsatthet i enlighet med *planeringsförutsättningar för nämndens verksamhetsområden*.

2.4 Boende och stadsmiljö

Redogörelse och ingångsvärden

Kungsholmens stadsdelsnämndsområde ligger i västra centrala Stockholm och kännetecknas till stor del av varierande tät stadsmiljö med kvartersstruktur. Området har även delar med både högre och lägre punkthus. På Stora Essingen finns äldre villor. Större stadsutvecklingsområden med nyproducerade bostäder finns främst i de västra delarna. Kungsholmens parker och närhet till vatten är viktiga tillgångar för hela Stockholm. Rålambshovsparken är en särskilt viktig mötesplats för bland annat evenemang, spontanidrott, lek och nöjen.

Inom stadsutvecklingsområdet Västra Kungsholmen kvarstår planering och genomförande av Hornbergskvarteren som omfattar bland annat cirka 750 bostäder, kontor, förskola och idrottshallar. Vidare pågår förtätning av Stadshagen med bland annat nya bostäder, nya planeringsförutsättningar innebär dock att staden för närvarande ser över vissa delar av områdets framtida utveckling. I de östra delarna av Kungsholmen planeras en utveckling av S:t Eriksområdet som bland annat innebär cirka 230 nya bostäder samt lokaler och nya offentliga platser. Primusområdet på Lilla Essingen utvecklas bland annat med cirka 550 bostäder, nya parker och ny badplats. Ett pågående detaljplanarbete för norra delen av Stora Essingen möjliggör för cirka 200 lägenheter.

Kungsholmen har stadens högsta andel av ensamhushåll utan hemmaboende barn med 31

procent, jämfört med 23 procent i staden och stadens lägsta andel av par med hemmaboende barn, 33 procent procent. Stadens snitt var 43 procent (Folkhälsokollen 2022).

Boverkets norm för trångboddhet innebär att varje hushållsmedlem har möjlighet till ett eget rum utöver kök och vardagsrum, utom makar/partners som antas dela sovrum. Enligt SCB uppgick andelen trångbodda hushåll på Kungsholmen år 2024 till 17 procent, vilket är den samma som staden som helhet. På Lilla Essingen, Östra S:t Göran och Fredhäll är trångboddheten högst med 19 procent, medan Marieberg har lägst andel med 12 procent. Trångboddhet är ofta förknippad med svag ekonomi, men kan också vara självvald.

Tio grupp- och servicebostäder för personer med funktionsnedsättning enligt LSS drivs i egen regi och tre drivs på entreprenad. Tillsammans omfattar grupp- och servicebostäderna åttio lägenheter. Därutöver drivs tre stödboenden för målgruppen socialpsykiatri enligt SoL, med sammanlagt arton lägenheter.

Enligt Swecos prognos kommer innerstaden år 2040 sakna platser i vård- och omsorgsboenden. Bristen bedöms vara särskilt stor på Kungsholmen, Södermalm och i Norra innerstaden, främst till följd av begränsad tillgång till lämplig mark för nyetablering. Flera av stadens befintliga boenden för äldre är i behov av omfattande renovering vilket behöver tas i beaktande då det kan minska platstillgången temporärt, samt innebära högre hyreskostnader efter upprustning. Samtidigt medför både renovering av befintliga fastigheter och nyproduktion betydande ekonomiska konsekvenser för stadsdelsnämnden. Dessa kostnadsökningar kompenseras i nuläget inte genom stadens resursfördelningssystem.

Valfrihetssystemet innebär ytterligare utmaningar, då många äldre önskar bo kvar i sin stadsdel. I stadens övergripande boendepplan konstateras att det sannolikt inte är realistiskt att innerstaden fullt ut kan uppnå målet om att äldre ska kunna bo kvar där de bor eller önskar bosätta sig. Detta ställer krav på utveckling av alternativa boendeformer och ökad bostadsanpassning.

Högt tryck på allmän plats

Många arrangörer och näringsidkare vill nyttja allmän plats för försäljning, servering och olika typer av evenemang. Rålambshovsparken och Smedsudden är särskilt populära platser. Evenemang och andra upplåtelser kan bidra till levande offentliga rum men kan också leda till att parker och andra allmänna platser slits hårt samt drar till sig stora folksamlingar som gör det svårt att upprätthålla trygghet och säkerhet. För att främja stadens mål om hållbara och trygga evenemang samt värna långsiktigt hållbara allmänna platser, krävs resurser för att skapa möjlighet för trafikkontoret och stadsdelsförvaltningen att utveckla arbetssätt och tydliggöra förutsättningar för upplåtelser. Även en förmodad stundande lagändring som innebär att kommunen blir tillståndsmyndighet istället för polisen, kommer att kräva utvecklade arbetsformer.

Analys

Kungsholmen är en attraktiv och tät stadsdel med höga boendekvaliteter, starkt exploateringstryck och ett intensivt nyttjande av parker och offentliga miljöer. Samtidigt innebär bostadsutveckling, demografiska förändringar och ett växande behov av vård- och omsorgsboenden betydande mark- och finansieringsutmaningar. Högt tryck på allmän plats

samt behov av stärkt samverkan mellan förvaltningar pekar på vikten av långsiktig planering, tydligare ansvarsfördelning och ökade resurser för att säkerställa en hållbar stadsutveckling.

Förvaltningen har dock en begränsad rådighet över frågor som rör boende och stadsmiljö då det som till tillhör ansvarsområdet är investeringar, underhåll och drift av parker.

Förvaltningen deltar i planeringen av stadsutvecklingen genom samverkan med Stadsbyggnadskontoret och Exploateringskontoret. Tillsammans med övriga stadsdelsförvaltningar i innerstaden samt äldreförvaltningen och socialförvaltningen deltar förvaltningen i det stadsövergripande arbetet med planering för särskilda boenden för äldre och personer med funktionsnedsättning.

Strategisk prioritering

- Stadsdelsförvaltningen och trafikkontoret samverkar för att evenemang och andra upplåtelser på allmän platsmark genomförs hållbart och tryggt

2.5 Demokrati och trygghet

Redogörelse och ingångsvärden

Kungsholmen har ett högt valdeltagande, även om andelen som röstat minskat något i senaste valen. År 2022 röstade 84 procent av de röstberättigade, vilket är högre än staden totalt som uppgick till 79,9 procent. Valdeltagandet var dock en minskning från valet 2018 då 85, 9 procent röstade och år 2014 då valdeltagandet låg på 84, 8 procent. Högst valdeltagande år 2022 fanns i stadsdelen Marieberg och på Kungsholm, lägst valdeltagande på Lilla Essingen och i Stadshagen. Att valdeltagandet minskar är en trend i samtliga av stadens stadsdelnämndsområden. Valresultatet 2022 för staden som helhet visade även en stor skillnad i valdeltagandet bland inrikes- och utrikesfödda. Bland inrikesfödda röstade 90 procent, medan siffran för utrikesfödda var 55 procent. I rapporten *Återblick på Skillnadernas Stockholm* (2024) beskrivs att socioekonomiska faktorer som utbildningsbakgrund, inkomstnivå och födelseland påverkar invånarnas benägenhet att rösta.

Kungsholmsborna har enligt Folkhälsokollen 2021 en hög tillit till myndigheter och sjukvård. 79 procent uppger att de har förtroende för polisen, 84 procent för sjukvården och 53 procent för riksdagen – bland de högsta nivåerna i staden. I Medborgarundersökningen 2025 var dock tilliten till den egna stadsdelsförvaltningen lägre än stadens genomsnitt. 33 procent uppgav att de har förtroende för förvaltningen, jämfört med 37 procent i staden som helhet. Högst tillit återfanns i åldersgruppen 35–49 år (38 procent) och lägst bland personer 65 år och äldre (27 procent). Samtidigt svarade 21 procent att de inte vet om de har förtroende för förvaltningen. Högst förtroende för sin förvaltning har boende i Skarpnäck (45 procent) och lägst förtroende har skärholmsborna (30 procent). Bedömningen är att förvaltningen behöver vara mer närvarande på olika arenor för att sprida information och stärka dialogen kring sitt arbete, samt informera om förvaltningen uppdrag, fackförvaltningarnas uppdrag och exempelvis regionens uppdrag. Att förvaltningen sedan januari har en informationssida en gång i månaden i Mitt i, är ett led i arbetet. Medborgardialog och möjligheten att lämna synpunkter digitalt fortsätter att utvecklas för att öka delaktighet och tydliggöra ansvarsområden.

För att kunna nå upp till den nya socialtjänstlagens intentioner om att arbeta preventivt behövs

ett ökat förtroende för socialtjänsten och det ska främjas genom en tydlig kommunikation, tydlig första kontakt, gott bemötande och större transparens kring vilket stöd som finns att få.

I Medborgarundersökningen 2025 uppgav 91 procent att de instämmer helt eller ganska bra i påståendet ”På det hela taget tycker jag att min stadsdel är trygg att bo i”, en ökning från 85 procent 2024 och högre än stadens genomsnitt på 82 procent. Kvinnor upplever sig generellt något mindre trygga än män. Boende i åldern 18–34 år upplever högst trygghet (100 procent), medan grupperna 35–49 år och 65 år eller äldre upplever lägst trygghet (85 procent). När det gäller parker och grönområden uppger 83 procent att de känner sig trygga, en svag ökning från föregående år. Samtidigt uppger färre kvinnor (68 procent) än män (86 procent) att de känner sig trygga att gå hem ensamma på kvällen.

I polisens regionala trygghetsundersökning 2025 uppger elva procent att de känner sig otrygga att gå ut kvällstid, vilket är oförändrat jämfört med föregående år och lägre än snittet i polisregion Stockholm (18 procent). Upplevelsen av trygghet varierar dock mellan olika delar av Kungsholmen. Boende i Stadshagen (16 procent) och Östra S:t Göran (14 procent) uppger en högre grad av otrygghet än övriga områden, vilket även går att se föregående år.

Stockholmsenkäten 2024 visar att tryggheten i bostadsområdet är hög bland elever i årskurs 9 på Kungsholmen jämfört med stadens snitt. 89 procent av pojkarna och 77 procent av flickorna upplever sig trygga. Bland elever i år 2 på gymnasiet uppger 88 procent av pojkarna och 86 procent av flickorna att de känner sig trygga. Sammantaget ligger resultaten över stadens genomsnitt.

Arbetet kring den öppna drogscenen

Undersökningarna visar att kungsholmsborna i hög grad upplever trygghet jämfört med Stockholms stad som helhet. Samtidigt finns områden där otryggheten är större, särskilt kring den öppna drogscenen vid Fridhemsplan och vid Stadshagen. Området står för en betydande andel av Kungsholmens narkotikabrott och präglas även av våld i offentlig miljö, stölder och brott mot knivlagen.

Polisens och förvaltningens analys pekar på att situationen hänger samman med närliggande verksamheter som riktar sig till personer i social utsatthet, exempelvis inom missbruk och hemlöshet. I området finns flera mottagningar som tillhör Region Stockholm, däribland beroendeakut, psykiatrisk akutmottagning och metadonverksamhet vid S:t Görans sjukhus. I området finns även dagverksamhet och akutboende för män i hemlöshet samt ett större SHIS-boende. Därtill är Fridhemsplan en av Stockholms största kollektivtrafikknutpunkter med cirka 100 000 resenärer dagligen samt med ett aktivt krog- och nöjesliv, vilket sammantaget påverkar trygghetsläget.

Förvaltningen arbetar systematiskt och förebyggande med trygghet och trivsel. Åtgärder sätts in och följs upp löpande, och genom samverkan tydliggörs ansvar och resurser samordnas för att hantera problem mer effektivt. Tryggheten kring den öppna drogscenen är ett strategiskt prioriterat område under planperioden. Förvaltningen har en etablerad samverkan med flera aktörer inom staden, regionen och det lokala näringslivet utöver polisen.

I januari 2026 beviljades förvaltningen, tillsammans med flera andra förvaltningar, medel från Brottsförebyggande rådet för projektet ”Brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder

ur ett brukarperspektiv”. Syftet är att involvera brukare vid närliggande verksamheter i utformningen av den fysiska miljön kring tre platser kopplade till social utsatthet, i syfte att öka tryggheten. Projektet drivs av en projektledare under 2026 och resultaten ska därefter tas vidare i ordinarie verksamhet.

Förvaltningen arbetar också med kultur för att stärka trygghet och demokrati och tillhandahåller fritidsgårdar och parklekar, stödjer lokala föreningar genom föreningsbidrag, samverkar med bibliotek och bjuder in till firande av nationaldagen. Deltagande i kultur stärker demokratin genom att skapa samhällsengagemang och social sammanhållning. Det leder till ökad trygghet, stärkt förtroende för stadsdelsförvaltningen och ökad tillit till lokal demokrati. Det kan också öka förutsättningarna för en rättvis klimatomställning.

Analys

Sammanfattningsvis präglas Kungsholmens stadsdelsnämndområde av en generellt stark upplevd trygghet och ett högt valdeltagande, även om valdeltagandet har minskat något vilket ligger i linje med övriga staden. Invånarna uppvisar hög tillit till samhällsinstitutioner som polis och sjukvård, men förtroendet för den egna stadsdelsförvaltningen ligger under stadens genomsnitt, vilket pekar på behov av ökad närvaro, tydligare kommunikation och stärkt dialog. Trygghetsnivån är överlag hög, särskilt bland unga, men varierar mellan områden och kön, där kvinnor och boende i exempelvis Stadshagen upplever större otrygghet. Den öppna drogsenen kring Fridhemsplan och Stadshagen utgör en särskild utmaning, och förvaltningen arbetar därför strategiskt och i samverkan med andra aktörer för att stärka trygghet, förebygga brott och öka förtroendet genom både sociala och kulturfrämjande insatser.

Strategiska prioriteringar

- Samverka med regionen, polisen, lokala näringslivet och invånarna för att öka tryggheten vid den öppna drogsenen vid Fridhemsplan/Stadshagen.
- I samverkan med socialförvaltningen och Trafikkontoret utveckla brukarinflytandet samt genomföra proaktiva åtgärder vid de öppna drogsenerna för att öka tryggheten i det offentliga rummet.
- Samtalsarenor för ökad delaktighet med invånare om stadens och förvaltningens arbete för trygghet och demokrati, i samverkan med lokala aktörer.

2.6 Miljö och klimat

Redogörelse och ingångsvärden

Staden står inför flera utmaningar för miljö och klimat vilka kräver en rad olika åtgärder. I Stockholms stads Miljöprogram 2030 pekas målen ut och i Klimathandlingsplanen 2030 konkretiseras ett flertal åtgärder. Utifrån måll 1 i miljöprogrammet *En rättvis och inkluderande omställning* och omställningsområde 1 i klimathandlingsplanen *Agera för en rättvis och inkluderande klimatomställning* ska stockholmarna erbjudas möjlighet till att vara delaktiga och ha inflytande i klimatomställningen.

Miljöenkät

I miljöförvaltningens medborgarenkäter *Bostadsmiljö och närmiljö 2023* och *Trafik och resvanor 2024* ställs frågor om vilka miljöfrågor de svarande tycker att Stockholms stad ska

prioritera. I fallande ordning prioriterades nedan områden, där svaren för Kungsholmens stadsdelsnämndsområde följer samma kurva som staden:

- Förbättra stadens vattenkvalitet
- Skydda och värna stadens natur och biologiska mångfald
- Minska användningen av skadliga kemikalier
- Förbättra luftkvaliteten i staden
- Minska avfallsmängder och öka återanvändning och återvinning
- Minska stadens klimatpåverkan.

Konsumtionskompassen

Samtidigt som miljöfrågor prioriteras av Kungsholmsborna i miljöförvaltningens medborgarenkäter är konsumtionen relativt hög på Kungsholmen. Invånarna i Stockholm har i ett globalt perspektiv generellt höga inkomster och en hög konsumtion jämfört med stora delar av övriga världen. Medianinkomsterna på Kungsholmen är högre för både män och kvinnor jämfört med stadens medianinkomster.

Mängden utsläpp för de stadsdelar som ingår i Kungsholmens stadsdelsnämndområde har mätts och kategoriserats i Konsumtionskompassen, av Stockholm Environment Institute, SEI. Hushållens totala utsläpp över tid, 2019 – 2022, har mätts i kg CO₂e /capita. En snittsiffra för fotavtrycken i stadsdelarna har tagits fram, och jämförts. Förvaltningen inväntar färskare siffror för att fortsatt följa utvecklingen.

Fotavtryck per konsumtionskategori för Kungsholmens åtta stadsdelar är enhetlig i att alla har samma elva konsumtionskategorier på de tio första platserna som ger högst fotavtryck, fast med några variationer på den inbördes ordningen. Konsumtionskategorierna är:

- *Flygresor* delas av samtliga stadsdelsområden som sin största utsläppspost, som i fem av åtta fall är högre än stadens snitt.
- *Fjärrvärme och annan energi för uppvärmning och kylning* ligger som nr två i samtliga utom ett stadsdelsområde.
- *Kött* ligger på plats tre - fyra i de flesta stadsdelsområden.
- *Direkta utsläpp från fordonsanvändning* ligger som nr tre – fem i de flesta stadsdelsområden.
- *Uppskattad hyra för egen bostad (ägd permanentbostad)* ligger som nr tre – fem i de flesta stadsdelsområden.
- *Mjök, ost, övriga mejeriprodukter, ägg* ligger som nummer sex i de flesta stadsdelsområden.
- *Kläder* ligger som nr sju – åtta i de flesta stadsdelsområden.
- *Restauranger, caféer och liknande* ligger som nr sju – åtta i de flesta stadsdelsområden.
- *Paketresor* ligger som nr nio tillsammans med *Faktisk hyra, hyresrätt (permanentbostad)* i de flesta stadsdelsområden.
- *Grönsaker, rotfrukter, baljväxter* ligger som nr tio i nästan alla stadsdelsområden.

Utsläppen från Kungsholmen ligger över stadens snitt när det gäller *Flygresor*, *Kött*; och

Paketresor, och under stadens snitt när det gäller *Direkta utsläpp från fordonsanvändning*. Det är också troligt att utsläppen från flygresor och paketresor har ökat sedan denna undersökning, som gjordes i slutet av covidpandemin.

Klimatförändringar

Platser där strålningstemperaturen vid markytan överstiger 35 grader kallas värmeöar. På Kungsholmen kommer de till ytan största värmeöarna vara lokaliserade vid Kristinebergs bussdepå och S:t Görans sjukhus. Några mindre värmeöar finns i stadsdelarna Marieberg och Kungsholm.

Äldre personer är tillsammans med barn, personer med funktionsnedsättning och personer med underliggande sjukdomar särskilt känsliga för värme. Det är viktigt att äldre personer kan promenera och ta sig till parker och grönområden för svalka och rekreation. Arbetet fortsätter för att identifiera och prioritera platser där utveckling av gröna, skuggande stråk är möjlig och mest angelägen.

I innerstaden är det ont om utrymme för teknisk infrastruktur som ledningar, vatten och avlopp. Förvaltningen hanterar många ansökningar om schakttillstånd och ser att dessa ofta hamnar i konflikt med mål om att värna och utveckla stadens träd. Det finns behov av utökade resurser för att skapa möjlighet att förbättra stadens arbete med att både utveckla och följa upp att kraven i tekniska handbok efterlevs och att schakter sker korrekt så att värdefulla träd skyddas.

Analys

Den sammanfattande analysen är att Kungsholmen präglas av invånare med höga inkomster och hög konsumtion, vilket å ena sidan skapar goda förutsättningar för engagemang i miljö- och kvalitetsfrågor, men å andra sidan leder till ett stort klimatavtryck. Invånarna prioriterar miljöfrågor som vattenkvalitet, biologisk mångfald och minskad klimatpåverkan, men konsumtionsdata visar att utsläppen – särskilt från flygresor, kött och paketresor – ofta ligger över stadens genomsnitt. Samtidigt står området inför klimatrelaterade utmaningar som värmeöar och behov av fler gröna, svalkande stråk, särskilt för sårbara grupper. Dessutom uppstår målkonflikter mellan utbyggnad av teknisk infrastruktur och skydd av träd och grönska.

Strategiska prioriteringar

- Stadsdelsförvaltningen och trafikkontoret samverkar vid externa ansökningar om schakttillstånd för att förbättra möjligheter att värna stadens träd vid schaktarbeten
- Fortsätta utveckla arbetet med samtalsarenor för ökad kontakt och delaktighet med invånare för att stimulera en rättvis klimatomställning och öka kunskapen om stadens och förvaltningens arbete kring miljö och klimat i samverkan med Kungsholmens bibliotek och andra lokala aktörer

3 Planeringsförutsättningar för nämndens verksamhetsområden

Respektive verksamhetsområde beskriver omvärldsfaktorer, interna faktorer av betydelse och utmaningar som verksamheterna står inför och vilka prioriteringar som bedöms behöver göras de kommande tre åren. Här beskrivs även behov och förslag på effektiviseringar som sänker

kostnader och/eller höjer kvaliteten i verksamheten

3.1 Förskoleverksamhet

Utmaningar, omvärldsfaktorer och målgruppens behov

Antalet förskolebarn fortsätter att minska på Kungsholmen. Enligt stadens senaste befolkningsprognos kommer antalet 1-5 åringar minska från dagens cirka 3200 barn till 3070 barn år 2030, för att därefter öka till samma nivå som idag år 2032. Det innebär att behovet av förskoleplatser kommer att vara relativt konstant de kommande tio åren, men att behovet kommer att skifta inom stadsdelsnämndsområdet i samband med att nya områden byggs.

Regeringen har beslutat att införa en tioårig grundskola från och med hösten 2028. Förskoleklassen ersätts med en ny första årskurs i skolan där den nya årskurs 1 blir en integrerad del av grundskolan och årskurs 10 blir den avslutande årskursen i grundskolan. Grundskolan förlängs därmed med ett år medan förskoleklassen kommer att upphöra som skolform. Det är oklart hur denna förändring kan komma att påverka förskolans verksamhet och övergången från förskola till grundskola.

Skolmyndigheterna har tagit fram ett nationellt kvalitetssystem på uppdrag av regeringen. Syftet är att skapa samling kring det som är särskilt betydelsefullt för en likvärdig utbildning av hög kvalitet. Kvalitetssystemet riktar sig i första hand till huvudmannanivån, men kan även användas av rektorsnivån och undervisningsnivån. Dock ser förvaltningen en svårighet i hur staden kan fånga faktisk kvalitet, i kärnuppdraget, på en alltför hög aggregerad nivå.

Regeringen har tillsatt en utredning som har i uppdrag att utreda och föreslå hur Sveriges förskolor ska få förutsättningar att erbjuda en likvärdig utbildning av god kvalitet. Det gäller bland annat reglering av barngruppernas storlek och personaltätheten. Utredningen ska också se över hur det kan införas en så kallad språkförskola. Språkförskolan ska vara obligatorisk för barn som visar påtagliga brister i språkutvecklingen i svenska på grund av att de inte i tillräcklig utsträckning exponeras för svenska i sin hemmiljö. Utredningen ska även föreslå hur det kan införas tydligare nationella krav på personalens kunskaper i svenska språket. Utredningen ska redovisa uppdraget i juni 2026. Förvaltningen ser att utredningens slutsatser inom samtliga områden kan innebära stor påverkan för förskolan.

Regeringen föreslår att tiden för förskollärare och lärares undervisningsuppdrag ska regleras. För förskollärare i förskolan innebär det en reglering i tid för att planera och följa upp undervisningen. Regleringen av tiden för undervisningsuppdraget föreslås träda i kraft den 1 juli 2027.

Stadsövergripande utveckling

Tillsammans med förskoleförvaltningen kommer stadsdelsförvaltningarna utveckla det systematiska kvalitetsarbetet med stöd av det nationella kvalitetssystemet. Detta förväntas resultera i ett stadsövergripande system för kvalitetsuppföljning i enlighet med skollagen och läroplanen för förskolan. Fokus ligger på att gemensamt ta fram underlag för bedömning av verksamhetens kvalitet utifrån nationella målsättningar och faktorer för framgångsrik skolutveckling på de olika nivåerna huvudman, rektor och förskollärare/arbetslag.

Förvaltningen ser vikten av att utveckla dialogen med förskollärare i det nya kvalitetssystemet för att kunna göra en bedömning av undervisningens kvalitet. Det finns annars en risk att dokumentation på olika nivåer bidrar till en ökad administration och inte fångar upp den reella kvaliteten för barnen.

Under första halvan av 2026 införs en ny lärplattform i förskolan. Den nya lärplattformen kommer båda användas internt av pedagogerna för att planera och följa upp undervisningen men också för att kommunicera med vårdnadshavare om barnens utveckling och lärande.

Det är en viktig del av förskolans uppdrag att stärka varje barns hälsa, trygghet och lärande. Utifrån den upplevda otryggheten i samhället och omvärlden fortsätter förskolorna stärka det förebyggande och hälsofrämjande arbetet i enlighet med god och nära vård och omsorg. En förskola som skapar goda lärande- och utvecklingsmöjligheter kan bidra till att förbättra barnens psykiska hälsa på kort och lång sikt.

Utvecklingsinsatser på Kungsholmens kommunala förskolor

Förskollärarna fortsätter arbetet med barnhälsa bland annat genom "Bredda Basen". Bredda basen handlar om att i större utsträckning planera för mångfald av barn i barngruppen. Att skapa en bred, tillgänglig bas som omfattar alla barn oavsett om de behöver ledning och stimulans eller extra anpassningar. Samarbetet med socialtjänstens förebyggande insatser, barnavårdscentral och vårdnadshavare behöver fortsätta att stärkas i enlighet med den nya socialtjänstlagen.

De öppna förskolorna på Kungsholmen är viktiga för att stödja föräldraskapet och de fortsätter att utveckla sin samverkan med barnavårdscentralerna under planperioden.

Förskolans verksamhet ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Som en del av det uppdraget kommer förskollärare och rektorer från alla kommunala förskolor delta i ett forskningsprojekt med andra huvudmän och forskare de kommande två åren.

Forskningsområdet är barns förändrade kunnande och hur det går att utveckla långsiktiga och forskningsbaserade arbetssätt i förskolan som bidrar till en högre undervisningskvalitet. Syftet med forskningsprojektet är att utveckla kunskap om hur pedagogerna kan stödja barns självreglering och metakognition samt hur dokumentation av barns förändrade kunnande kan gå till.

Interna frågor

Kungsholmen har tillsammans med Södermalms stadsdelsförvaltning fått i uppdrag av kommunfullmäktige att under 2026 ta över den omsorgen på obekväm arbetstid som idag finns inom utbildningsnämnden. Målgruppen för denna verksamhet är barn i åldern 1-13 år som behöver omsorg när förskolor och fritidshem inte är öppna. Det kommer att krävas ett omfattande arbete för förvaltningen att starta upp denna verksamhet gällande lokaler, bemanning och samverkan med Södermalm stadsdelsförvaltning, utbildningsförvaltningen och förskoleförvaltningen.

Förvaltningen strävar efter att minska barngruppernas storlek och öka personaltätheten. Utmaningen är att Kungsholmen är ett stadsdelsnämndområde med lägre resurstilldelning av det socioekonomiska tilläggsbeloppet men med väldigt höga lokalhyror, vilket påverkar barngruppernas storlek och antal barn per pedagog. För att öka grundbemanningen och

kontinuiteten kommer förskolorna att fortsätta utveckla sina bemanningsteam med fasta vikarier under planperioden.

Förskolan har en relativt hög sjukfrånvaro och rektorerna och förvaltningen prioriterar arbetet med sjukfrånvaron och följer de olika stegen i stadens rehabiliteringsprocess.

Gemensamma riktlinjer för måltiderna och en gemensam meny har tagits fram för att öka likvärdigheten för måltiderna inom förskolorna, skapa en högre kvalitet och minska miljöpåverkan. Utvecklingsarbetet fortsätter under planperioden med fokus på matsvinn och hållbarhet och hur kockar, barn och pedagoger kan samarbeta kring detta.

Förskollärarna har en rad olika möjligheter till kompetensutveckling genom kollegiala nätverk, samarbete med forskare och vidareutbildningar. I enlighet med stadens nya chefsstruktur kommer de biträdande rektorerna i sina roller få ett utökat ansvar för verksamhet, medarbetare och budget under det kommande året. Rektorerna kommer i samband med detta få rollen som områdeschef. Specialpedagogerna kommer från och med hösten 2026 att organiseras i en förvaltningsövergripande enhet och ha en egen chef. Förvaltningen kommer att göra en satsning på det kommunikativa ledarskapet för rektorer och biträdande rektorer.

Stadens nya regler för antagning och plats kommer att börja gälla från den 1 juli 2026. De innebär bland annat att så kallade garantiplatser bara ska erbjudas på kommunala förskolor och att vårdnadshavarna för sju arbetsdagar på sig att svara på platserbjudande jämfört med de fem dagar de hade på sig att svara enligt de gamla reglerna.

Ekonomiska förutsättningar

- Antalet förskolebarn i stadsdelsnämndsområdet minskar vilket betyder att kostnaderna för personal och lokaler behöver justeras och antalet förskoleplatser behöver anpassas.
- Hyresutvecklingen med anledning av inflationen och de redan höga hyrorna i innerstadsområdet, vilket skapar mindre utrymme för personal- och övriga kostnader.
- Den tidsfördröjning som råder för att minska hyreskostnaderna. Om avtal sägs upp kan den avtalade hyrestiden sträcka sig längre fram, varför en period av tomgångshyror uppstår.

Prioriteringar 2027-2029

För att nå upp till KF:s mål och mål 4 i Agenda 2030: god utbildning för alla kommer förvaltningen prioritera följande insatser:

- Utveckla pedagogernas kunskaper om hur de kan stötta barns självreglering och metakognition samt hur dokumentation av barns förändrade kunnande kan gå till
- Kartläggning av barnskötarnas kompetens
- Utveckla det systematiska kvalitetsarbete med fokus på processkvaliteten
- Stärka bemanningen och kvaliteten i den pedagogiska verksamheten på eftermiddagarna
- Etablera omsorg på obekväm arbetstid för barn utanför förskolors och fritidshems ordinarie öppettider

3.2 Verksamhet för barn, kultur och fritid

Utmaningar, omvärldsfaktorer och målgruppens behov

Swecos senaste befolkningsprognos visar, så som även tidigare prognoser visat, att antalet barn och unga i åldrarna 6-15 år minskar något inom stadsdelsnämndområdet under planperioden.

Enligt grundskoleundersökningen deltar nästan 90 procent av barnen på Kungsholmen i idrottsaktiviteter, 70 procent av barnen deltar i föreningsliv och nästan 50 procent deltar i kulturaktiviteter. Det är tydligt att barn och unga på Kungsholmen har tillgång till ett brett utbud av meningsfulla fritidsaktiviteter. Samtidigt vistas många familjer, barn och ungdomar från andra stadsdelsområden och kommuner i regionen på Kungsholmen, både under fritiden och skoltid, då flera skolor är belägna där. Det är därför sannolikt att även dessa grupper tar del av nämndens verksamheter.

De öppna fritidsverksamheterna spelar en viktig roll i att erbjuda en meningsfull fritid för barn och unga, samtidigt som de bidrar till det trygghetsskapande och förebyggande arbetet på Kungsholmen. Fritidsgårdar, parklekar och öppna förskolor behöver fortsatt ha ett nära samarbete med socialtjänsten och andra aktörer för att vidareutveckla sitt förebyggande och lotsande arbete för barn och unga.

Till grund för utvecklingen av fritidsverksamheterna används Stockholms stads strategi för stadens fritids- och ungdomsgårdar, Stockholms stads strategi för parklekar, Stockholms stads program för idrott, motion och friluftsliv och Stockholms stads program för barns rätt till kultur. Verksamheterna utvecklas kontinuerligt för att nå fler besökare, minska ojämlikhet, öka jämställdhet, hitta underrepresenterade målgrupper, så som till exempel barn med funktionshinder eller identifierar sig inom hbtq spektrumet, och stärka skyddsfaktorer. Utvecklingen behöver ske i samverkan med besökarna av verksamheterna och invånare i stadsdelen för att främja delaktighet, demokrati och för att kunna erbjuda det som faktiskt efterfrågas.

Sedan augusti 2024 är Kuggens fritidsverksamhet förlagd i Kronobergsparkens parkleks tillfälliga lokaler vilket lett till ett tapp i besökare då lokalen är liten vilket gör det svårt med att ha många besökare. Under 2025 har förvaltningen anställt två fritidsledare på heltid vilket kommer leda till bättre utveckling av fritidsgården men platsproblemet kommer fortsatt finnas kvar under 2026 och 2027. Fritidsgårdsverksamheten och ena parkleken kommer också behöva bedrivas på annan plats under tiden den permanenta lokalen färdigställs. Förvaltningen har påbörjat projekteringen av en ny permanent parklek- och fritidslokal tillsammans med fastighetskontoret och planen är att den kommer stå färdig i slutet av 2027. Byggnaden ska inrymma parklek dagtid och fritidsverksamhet kvällstid. Parkleken har öppet dagtid och riktar sig i huvudsak till barn i förskole- och skolåldern med medföljande vuxen. Fritidsgården har öppet eftermiddagar och kvällar två dagar i veckan och riktar sig till de som är 12-16 år. Förvaltningen ser stora vinster med att själva ha rådighet över lokalen och därmed också verksamheternas utformning. Under planperioden ska arbetet fortsätta kring att göra en vision om hur verksamheterna ska utformas för att på bästa sätt möta Kungsholmsbornas

behov och önskemål.

Statistiken från Medborgarundersökningen och Skolenkäten visade låga resultat för stadsdelsnämndsområdet. Det gäller bland annat "andelen barn och ungdomar som deltar i kulturaktiviteter" med resultatet 46 procent, vilket var en försämring från 2024 med resultatet 56 procent. Förvaltningen har begränsad påverkan på utfallen eftersom denna typ av aktiviteter framförallt erbjuds utanför de egna verksamheterna och är inom andra nämnders ansvarsområden, såsom kulturnämnden. Den ekonomiska faktorn är också en utmaning, men förvaltningen arbetar med kultur- och idrottsmöjligheter inom ramen för sina verksamheter.

Enligt Folkhälsomyndighetens kartläggande litteraturoversikt "Kulturens betydelse för hälsa och välbefinnande" (2024) spelar kultur en viktig roll för barn och ungas uppväxtvillkor. Kultur främjar psykisk hälsa hos barn och unga, skapar mening och delaktighet. Förvaltningen arbetar därför genom att tillhandahålla fritidsgårdar och parklekar, stödja lokala föreningar genom föreningsbidrag, samverka med bibliotek och bjuda in till firande av nationaldagen. Genom delaktighet i förvaltningens verksamheter får kungsholmsbor ta del kultur, samtidigt som de vägleds vidare till andra kulturaktiviteter. Det är viktigt med samverkan, exempelvis med kulturförvaltningen, för att nå fler barn och unga. För att fler barn och unga ska delta i kulturaktiviteter, är det även av stor vikt att informera om de kulturmöjligheter som finns på Kungsholmen.

Förvaltningen värnar om det fria kulturlivet och dess förutsättningar. Det är särskilt viktigt i och med dagens omvärldssituation av konflikter och oroligheter. Deltagande i kulturaktiviteter kan stärka social gemenskap och samhällsengagemang. Det kan leda till ökad trygghet och ökad tillit till lokal demokrati. Förvaltningen fokuserar på att öka möjligheterna för fri kultur, civilt engagemang och att stärka förutsättningar för lokala föreningar på Kungsholmen. År 2026 höjs föreningsstödet från 600 000 kr till 800 000 kr. Under 2026 kommer det nya systemet för föreningsstöd att börja användas, Föreningsportalen. Systemet är enhetligt för Stockholms stad och kommer att förenkla för föreningar att söka bidrag i staden. Verksamheten på Kungsholmens kulturhus fortsätter att drivas av Kungsholmens föreningsråd, med stöd av förvaltningen genom ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) och i samverkan med kulturnämnden. Kulturhuset utgör ett nav för Kungsholmens föreningsliv med ett brett utbud av aktiviteter och tillgång till möteslokaler.

Ekonomiska förutsättningar:

- Fritidsverksamheten på Kungsholmen är en liten verksamhet med en begränsad budget, vilket ger utmaningar med att bedriva en omfattande fritidsverksamhet.
- Den nya tillfälliga paviljongen i Kronobergs parklek och den permanenta parkleksbyggnaden kommer innebära en avsevärd ökad hyreskostnad.
- Kungsholmen har en mycket liten andel socioekonomiska medel vilket påverkar nämndens möjligheter till satsningar på bland annat förenings- som kulturliv.

Prioriteringar 2027-2029:

För att nå upp till KF:s mål och mål 3 god hälsa och välbefinnande, mål 5 jämställdhet, mål 10 om minskad ojämlikhet och mål 11 hållbara städer och samhällen i Agenda 2030 kommer förvaltningen prioritera följande insatser:

- Utveckla de öppna fritidsverksamheterna för barn och unga utifrån Stockholms stads strategier för parklekar och fritidsgårdar och Stockholms stads program för barns rätt till kultur och program för idrott, motion och friluftsliv.
- Öka medarbetarnas kunskap om risk- och skyddsfaktorer för att tidigt upptäcka barn och unga som far illa eller befinner sig i riskzon.
- Informera om möjligheterna till att ta del av ett varierat kultur-, idrotts- och föreningsliv genom exempelvis sociala medier och andra kontaktytor
- Samverka inom stadsdelsnämndsområdet och med andra delar av staden för att stärka kultur-, idrotts- och föreningslivet

3.3 Äldreomsorg

Utmaningar, omvärldsfaktorer och målgruppens behov

Stockholms stads handlingsplan för en äldrevänlig stad anger riktningen för äldreomsorgens arbete. Handlingsplanen har fem prioriterade utvecklingsområden: delaktighet och inflytande, samverkan och partnerskap, social inkludering, bostäder och stadsmiljö samt kommunikation och information. För att handlingsplanen ska få ett bättre genomslag ser äldreomsorgen ett behov av att fler aktörer i staden integrerar ett tydligare äldreperspektiv i sina verksamheter. Nämndens pensionärsråd och råd för funktionshinderfrågor är rådgivande och bidrar med målgruppens perspektiv. Rådets kunskap är värdefull och fokus på de strategiskt relevanta frågorna bidrar till arbetet med att öka tillgängligheten.

Enligt befolkningsprognosen förväntas andelen äldre öka successivt på Kungsholmen under de kommande åren. Åldersgruppen 80–90+ är den grupp som är i störst behov av äldreomsorg. År 2029 prognostiseras åldersgruppen öka med 18 procent jämfört med 2026, vilket motsvarar en ökning med cirka 752 personer.

Med en växande äldre befolkning behöver befintliga resurser räcka till fler, vilket ökar kraven på samverkan och ett stärkt förebyggande arbete. I linje med den nya socialtjänstlagen behöver äldreomsorgen fortsätta stärka sitt förebyggande arbete, både för personer med insatser och för de med få eller inga insatser, i syfte att nå ut till individer innan behoven växer sig stora. Äldrevägledarna ska i sitt uppsökande arbete bland annat erbjuda hälsofrämjande samtal till alla över 65 år och till specifika grupper, exempelvis personer med endast trygghetslarm, vilket kan medföra behov av ökade resurser. Målet är att stärka livskvaliteten och förmågan att leva ett självständigt liv och därigenom senarelägga behovet av omfattande äldreomsorg. Baltzars träfflokal är en viktig förebyggande resurs i arbetet med att främja social gemenskap, motverka ofrivillig ensamhet och stärka livskvaliteten för äldre. I takt med att antalet äldre på Kungsholmen ökar kan behovet av ytterligare en träffpunkt bli aktuell framöver. Förvaltningen ser även ett behov av att utveckla det uppsökande arbetet för att nå seniorer som idag inte tar del av Baltzars utbud genom nya och innovativa arbetssätt, exempelvis via mobila träffpunkter i närområdet.

I takt med en åldrande befolkning förväntas antalet hemtjänstinsatser öka de kommande åren vilket ställer högre krav på förstärkta resurser, en god och attraktiv arbetsmiljö och bibehållen kvalitet i utförandet. Samtidigt växer gruppen äldre med komplexa vårdbehov, vilket innebär att hemtjänsten behöver en bred och fördjupad kompetens inom vissa områden, så som

exempelvis psykisk ohälsa, demens och missbruk. Egenvårdsuppdragen blir allt fler och i kombination med ett saknat kommunalt ansvar för hemsjukvården ökar kompetenskraven och samverkan med regionen. Förvaltningen ser behov av ett gemensamt kommunikationssystem med regionen för förbättrad kommunikation och stärkt vårdkedja. För att stödja den enskilde att bo kvar hemma efter sjukhusvistelse kan insatsen Tryggt mottagande i hemmet beviljas. Denna insats är välfungerande och kan senarelägga behovet av vård- och omsorgsboende. Bedömningen är att ytterligare resurser kommer krävas för att möta kommande behov.

Förvaltningen bedömer även att dagverksamheterna behöver vidareutvecklas och anpassas i takt med att målgruppens behov blir allt mer varierande. Som ett led i arbetet planeras en ny dagverksamhet med inriktning på personer med kognitiv nedsättning att starta 2026.

Då antalet äldre ökar behöver staden intensifiera arbetet med att skapa fler boendeplatser och erbjuda fler boendeformer med olika inriktningar. Det gäller exempelvis boenden anpassade för äldre med psykisk ohälsa, missbruksproblematik eller kognitiv nedsättning. Därutöver kan införandet av uppsökande kuratorer inom särskilt boende vara en viktig insats för att främja äldres psykiska hälsa.

Interna frågor

Äldreomsorgen är en akademisk nod vilket medför ett åtagande att äldreomsorgen ska integrera forskning och arbetssätt som bygger på evidens och beprövad erfarenhet i verksamheterna. Det kan exempelvis innebära deltagande i forskningsprojekt, kompetensutveckla medarbetare samt ta emot studenter och elever i verksamheterna. Behovet av kvalificerade medarbetare förväntas öka framöver. I enlighet med socialtjänstlagens skärpta krav på kunskap och evidensbaserat arbetssätt är satsningar på utbildning och kontinuerlig kompetensutveckling av strategisk betydelse. Kungsholmens metodrum utgör en viktig plattform för att möta detta behov genom att möjliggöra för fortbildning och kunskapsspridning inom både äldreomsorg och socialtjänst.

Ett stort antal medarbetare inom förvaltningen behöver fortsatt höja sin kompetens för att uppnå de nationella kraven för skyddad yrkestitel undersköterska, samt yrkespaket vårdbiträde. Utbildningssatsningar i svenska pågår och från 1 januari 2026 gäller nya SFI-regler. SFI får läsas i högst tre år och för yrkesutbildningar som skyddad yrkestitel undersköterska krävs ofta den högsta nivån inom SFI. Språkbetyg får vid antagning inte vara äldre än 6 månader vilket kommer innebära höga krav på planering, studievägledning och individanpassat stöd.

Den 1 juli 2026 förväntas dessutom lagförslaget *Ett språkrav inom äldreomsorgen* träda i kraft, med ändringar i socialtjänstlagen. Förslaget innebär att B2-nivå i svenska enligt GERS (Gemensam europeisk referensram för språk) föreslås som norm för personal i äldreomsorgen. Nivån innebär att medarbetaren ska kunna använda svenska självständigt i yrkesutövningen, både muntligt och skriftligt, inklusive hantering av mer komplexa kommunikationssituationer, samt utföra dokumentation på ett korrekt och ändamålsenligt sätt. Sammantaget innebär detta högre krav på kommunerna att planera fler utbildningsplatser, erbjuda kombinationsutbildningar och följa upp språknivåer. Förändringarna kräver ökade resurser och uppföljning de kommande åren.

Från och med 1 juli 2026 föreslås att kravet på fast omsorgskontakt utökas så att alla som bor på särskilda boenden ska erbjudas en fast omsorgskontakt. Den som utses till fast omsorgskontakt ska inneha skyddad yrkestitel undersköterska. Syftet är att stärka kontinuitet, trygghet, individanpassning och samordning av vård- och omsorgsinsatser för äldre med omfattande behov. Lagändringen innebär nya rutiner och arbetssätt som säkerställer att fast omsorgskontakt erbjuds i särskilda boenden.

Inom stadsdelsnämndområdet planeras en omfattande renovering av vård- och omsorgsboendet Alströmerhemmet fortlöpa under hela planperioden. Åtgärden medför ökade hyreskostnader samt kostnader kopplade till evakuering. Renoveringen påverkar även tillgången på vård- och omsorgsplatser i staden under perioden. Vidare planeras uppstart av två tillagningskök i egen regi, vilket innebär ökade kostnader och ett utökat resursbehov under planperioden.

Ekonomiska förutsättningar

- Andelen äldre med vård- och omsorgsbehov förväntas öka markant framöver vilket innebär att äldreomsorgen kommer att bli mer resurs- och kostnadsdrivande
- Äldre med komplexa vårdbehov, kognitiv nedsättning, psykisk ohälsa och missbruksproblematik ökar vilket kräver kompetensutveckling inom framförallt hemtjänsten
- Nya lagstadgade kompetenskrav ökar behovet av att stärka språkkompetens och ett kunskaps och evidensbaserat arbetssätt
- Många av stadens befintliga boenden är i behov av omfattande renovering vilket behöver tas i beaktande då det kan minska platstillgången temporärt samt ge ökade hyreskostnader framöver efter upprustningen

Prioriteringar 2027–2029

För att nå upp till KF:s mål och mål 3 god hälsa och välbefinnande, mål 4 god utbildning för alla, mål 5 jämställdhet, mål 10 minskad ojämlikhet, mål 11 hållbara städer och samhällen, mål 8 anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, mål 9 hållbar industri, innovationer och infrastruktur i Agenda 2030 kommer förvaltningen prioritera följande:

- Säkerställa finansiering av nödvändiga renoveringar av befintliga boenden
- Öka antalet medarbetare med skyddad yrkestitel undersköterska, utveckla det språkstärkande arbetssättet och öka andelen trygga anställningar
- Säkerställa resurser och kompetenser inom äldreomsorgen
- Utveckla arbetet med framtidens äldreomsorg genom att testa och implementera innovativa arbetssätt och digitala lösningar
- Stärka det uppsökande och förebyggande arbetet med tidiga och lättillgängliga insatser i linje med den nya socialtjänstlagen och omställningen till god och nära vård och omsorg

3.4 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Utmaningar, omvärldsfaktorer och målgruppens behov

Arbetet utgår från Stockholms stads *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer*

med funktionsnedsättning 2024-2029. Barn, unga och vuxnas möjlighet till delaktighet är centralt. Nämndens råd för funktionshinderfrågor är rådgivande och bidrar med målgruppens perspektiv. Rådets kunskap är värdefull och fokus på de strategiskt relevanta frågorna bidrar till arbetet med att öka tillgängligheten.

Det finns ett ökat stödbehov hos äldre med funktionsnedsättning som bor i gruppboende då dessa personer vanligtvis bor kvar i sina bostäder under hela livet. Efter pensionen vistas allt fler på sitt boende under dagtid, vilket innebär att allt fler brukare över 65 år saknar aktivering när de inte längre har insats i form av sysselsättning eller daglig verksamhet.

Förutsättningarna för att grupp- och servicebostäderna själva ska kunna tillhandahålla detta saknas. Med fler äldre brukare som är kvar på sitt boende dagtid behövs också fler medarbetare i tjänst för att kunna tillhandahålla stöd utifrån behov och de kvalitetskrav som finns. Nuvarande ersättningssystem är dock inte anpassat utifrån denna förändring och ersättningen är densamma oavsett om brukaren är på daglig verksamhet/sysselsättning eller är hemma dagtid.

Barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning har sämre fysisk och psykisk hälsa än andra i befolkningen och har i högre grad övervikt. Ett hälsofrämjande, förebyggande och proaktivt arbete är viktigt för att förebygga ohälsa samt bibehålla eller förbättra det fysiska, psykiska och sociala välbefinnandet. Förvaltningen önskar fortsatt satsning på simhallskortet i syfte att förbättra den fysiska hälsan.

Förvaltningen ser ett fortsatt stort behov av särskilda bostäder enligt Socialtjänstlagen (SoL) och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Detta gäller särskilt för målgrupper med specifika behov, såsom personer med autism och/eller intellektuell funktionsnedsättning samt yngre med demenssjukdom. Personer med funktionsnedsättning förväntas idag få en ökad livslängd, vilket behöver tas i beaktande i planeringen av bostäder. Boendena behöver vara anpassade utifrån de åldersrelaterade behov som kan uppstå vid stigande ålder. Eftersom tillgången till bostäder inom valfrihetssystemet idag är för få till antalet och inte alltid anpassade efter brukarnas behov, behöver individavtal upprättas. Detta riskerar att medföra ökade kostnader för stadens förvaltningar.

Möjligheten för målgruppen att komma vidare i boendekedjan behöver utredas. Personer med minskat stödbehov i boende, eller personer med oklart stödbehov, bör kunna pröva att bo i egen lägenhet. Detta skulle kräva lägenheter reserverade för målgruppen, i det fall bostad inte går att ordna på egen hand. Effekten vid en sådan åtgärd skulle vara ökad självständighet i egen bostad för fler samt att lägenheter i grupp- och servicebostäder frigörs för personer med stödbehov.

Det finns fortfarande utmaningar med digitalisering för personer med funktionsnedsättning. För att uppnå jämlika levnadsvillkor och minska risken för utanförskap behöver målgruppen få kunskap och tillgång till digital teknik. Medarbetare inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning behöver få kunskap om digitala arbetssätt för att i sin tur förmedla vidare till brukarna. Det finns en stor potential i att utveckla digitala hjälpmedel och arbetssätt som ger målgruppen stöd att uppnå en större självständighet i vardagen. Vidare behöver undersökas om och hur verksamheter inom omsorgen kan bli mer resurseffektiva med stöd av digitala lösningar.

Modellkommun för funktionshinderpolitiken

Stockholms stad är utsedd till modellkommun för funktionshinderpolitiken i samverkan med Myndigheten för delaktighet fram till 2031. Inom ramen för satsningen utvecklas strukturer och arbetssätt som stärker delaktighet samt säkerställer likvärdig tillgång till stöd och insatser för personer med funktionsnedsättning.

Ett prioriterat område är att säkerställa att unga med intellektuell funktionsnedsättning erbjuds en aktiv och meningsfull fritid efter skoldagen samt ges möjlighet till feriearbete och sysselsättning efter avslutad skolgång. Insatserna syftar till att förebygga utanförskap och minska risken för kriminalitet. Parallellt ska unga i riskzon för utanförskap och kriminalitet identifieras i ett tidigt skede, och samordnade insatser ska initieras kring individen.

Arbetet utgår från en av stadens anpassade gymnasieskolor belägen på Kungsholmen, där förvaltningen sedan tidigare har etablerat en väl fungerande samverkan.

Inom ramen för modellkommunsarbetet har förvaltningen tilldelats medel för 2026 för att anställa en koordinator med särskilt fokus på unga med intellektuell funktionsnedsättning. Koordinatoren ska arbeta på likande sätt som koordinatorena inom barn och unga utifrån strukturen skola, socialtjänst, polis och fritid (SSPF). Arbetet kommer att ske i nära samverkan med den anpassade gymnasieskolan inom stadsdelsområdet. Då skolan har elever från fler än 20 kommuner i Stockholms län krävs ett utvecklat och anpassat arbetssätt som ställer krav på samverkan över kommungränser samt tydliga strukturer för ansvar och informationsöverföring.

Sammantaget bedöms satsningen ha goda förutsättningar att utgöra ett betydelsefullt tillskott i stadens fortsatta utveckling av arbetet med målgruppen. För att säkerställa hållbar effekt behöver arbetet präglas av långsiktighet, med fokus på att utveckla, implementera och följa upp ett systematiskt och kunskapsbaserat arbetssätt anpassat till målgruppens behov och den aktuella problematiken under kommande år.

Interna frågor

Brist på personer med rätt kompetens inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning är märkbar vid rekrytering av både tillsvidareanställda och chefer. Kompetensförsörjningen är därmed en fortsatt utmaning men nödvändig i omställningen till en mer kunskapsbaserad socialtjänst. Införandet av ny socialtjänstlag och arbetet med god och nära vård och omsorg medför utmaningar och ställer höga krav på chefer och medarbetare de närmaste åren.

Arbetet inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning är i flera avseenden fysiskt tungt och medarbetare som arbetat länge påverkas av detta. För att arbetssituationen ska vara långsiktigt hållbar ser förvaltningen ett behov av tekniska hjälpmedel som avlastar och underlättar arbetet för medarbetarna. Detta bedöms vara viktigt för att välfärden ska klara den stora utmaningen med kompetensförsörjningen där den äldre befolkningen ökar i snabbare takt än den arbetsföra delen av befolkningen.

Kungsholmens dagliga verksamhet är en av få verksamheter som är anpassade och har möjlighet att ta emot brukare med omfattande funktionsnedsättning. Verksamheten har under lång tid haft kö då behovet av den här typen av platser är stort. Under planperioden ska förvaltningen undersöka förutsättningarna till att utöka antalet platser.

Ekonomiska förutsättningar

- Kostnadsdrivande med utökad bemanning på gruppboheter under dagtid för att säkerställa att äldre med funktionsnedsättning får en meningsfull vardag.
- Förvaltningen har ett upparbetat och välfungerande arbete med inköp av boendeplatser med individuella avtal, när denna funktion fräntas förvaltningen blir de ekonomiska konsekvenserna svåra att förutspå.
- Förvaltningen anser det problematiskt att kostnader för turbundna resor till och från daglig verksamhet finansieras av det fasta anslaget. Antalet resor baseras på hur många som har insatsen daglig verksamhet. Insatsen daglig verksamhet finansieras av det prestationsrelaterade anslaget. Därför vore det fördelaktigt att turbundna resor också prestationsfinansieras eftersom det inte är en fast kostnad utan är avhängt på en prestationsbaserad insats. Ny upphandling av utförare för turbundna resor ska ske 2026 vilket medför att det kan tillkomma ekonomiska konsekvenser för förvaltningen som är svåra att förutspå.

Prioriteringar 2027-2029

För att nå upp till KF:s mål och mål 3 god hälsa och välbefinnande, mål 5 jämställdhet och mål 10 om minskad ojämlikhet i Agenda 2030 kommer förvaltningen prioritera följande insatser:

- Utveckla arbetet med den nya socialtjänstlagen och god och nära vård och omsorg
- Kompetensförsörjning och kompetensutveckling inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning.
- Utveckla användandet av digitala verktyg och välfärdsteknik inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning.
- Utveckla arbetssätt som stöttar målgruppen till förbättrad psykisk och fysisk hälsa.
- Säkerställa att bostäder med särskild service inom valfrietssystemet uppfyller målgruppens behov.
- Fortsätta utveckla modellkommunsarbetet i samverkan med Socialförvaltningen, Utbildningsförvaltningen, Idrottsförvaltningen och Arbetsmarknadsförvaltningen.

3.5 Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Utmaningar, omvärldsfaktorer och målgruppens behov

Socialtjänstens arbete påverkas av förändringar i samhället runt omkring oss. Fler äldre lever längre, färre är i arbetsför ålder och invånarnas behov är mer varierade och komplexa. Samtidigt kommer kommunerna få ett tuffare ekonomiskt läge och nya lagar påverkar hur vi arbetar. Den snabba digitaliseringen ger nya möjligheter men också nya risker. Sammantaget kräver detta att socialtjänsten kan anpassa sig, samarbeta och utveckla arbetssätten över tid. Just nu pågår många olika statliga utredningar och det finns flera olika lagförslag som kommer att påverka socialtjänstens arbete framöver, bland annat vad gäller barn och unga genom det som kallas för mellantvång så som elektronisk övervakning och vite och den del som gäller barn i fängelse. Att detta kommer påverka socialtjänsten är självklart, hur det kommer påverka socialtjänstens arbete är dock oklart i nuläget och utvecklingen behöver följas framöver.

Regeringen har tillsatt en samsjuklighetsdelegation i syfte att genomföra Samsjuklighetsutredningens (2023:5) föreslagna reform för mer samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet. Det är en omfattande reform som kommer att komma i två delar där den första delen handlar om att behandling av allt skadligt bruk och beroende inklusive spel ska överflyttas från kommunen till regionen. Denna del kommer troligtvis att införas vid halvårsskiftet 2027, lagrådsremiss och proposition kommer under våren. Den andra delen, som berör tvångslagstiftningen för skadligt bruk och beroende, kommer i ett senare skede. Reformen kommer att innebära en stor omställning där socialtjänsten bland annat ska fokusera på uppsökande verksamhet, förebyggande insatser och insatserna av mer stödjande karaktär istället för behandlingsinriktade. Denna omställning bedöms bli kostnadsdrivande och förvaltningen följer utvecklingen.

För att kunna nå ut till invånare och till de personer med störst behov med information om tidigt och förebyggande stöd behöver kanaler för informationsspridning utvecklas, både digitalt och analogt i samverkan med kommunikatörer.

Barn och unga

På Kungsholmen finns en stor efterfrågan på föräldraskapsstöd, enskilt och i grupp, som ökar år efter år. Detta behov bedöms fortsatt öka under planperioden då det i stadsdelsnämndområdet bor många resursstarka och hjälpsökande föräldrar. Den nya socialtjänstlagen förväntas också medföra ökad efterfrågan på stödinsatser då även resursstarka familjer som tidigare inte skulle ha beviljats dessa utifrån rådande lagstiftning nu skulle kunna komma att bli aktuella för insatser utan behovsprövning. Detta skulle leda till ökande insatser med vilka följer även ökande kostnader, i alla fall på kort sikt innan tidiga insatser kan förväntas ge effekt.

Antalet inkomna anmälningar och inledda utredningar har minskat något i jämförelse med tidigare år och skulle kunna vara ett resultat av det ökade förebyggande arbetet med bland annat föräldraskapsstöd. Då det utifrån nya socialtjänstlagen ska bli lättare att få förebyggande och tidiga insatser utan behovsprövning kan det leda till en större minskning av anmälningar och inledda utredningar. Statistik kommer behöva följas för att se om det behöver göras omprioriteringar i organisation, personal och budget.

Det pågående arbete och samverkansaktiviteter mellan förskola, skola, region och socialtjänst behöver fortsätta prioriteras och vidareutvecklas med fokus på det operativa arbetet och samordning utifrån stockholmarnas fokus. Förvaltningen ser ett ökat behov av samordnade insatser för barn och unga med psykisk ohälsa. En långsiktig planering för resurser krävs för att kunna utveckla och driva samverkan med Region Stockholm för att kunna nå bättre resultat för målgruppen.

När det gäller barn med omfattande normbrytande beteende så som till exempel grov kriminalitet är detta en förhållandevis ny målgrupp för förvaltningen. De insatser som beviljas målgruppen är både långvariga och kostnadsdrivande, ärendehandläggningen tar också mycket tid i anspråk och är komplicerad. För att tillhandahålla bästa möjliga stöd i dessa ärenden behövs utbildning och tydliggörande kring vilka insatser som ger effekt och har evidens. Det behövs också ökad kunskap kring riskfaktorer för yngre barn för att förebygga

att de dras in i gängkriminalitet. Fortsatt förebyggande arbete, tidiga insatser och samverkan med förskola, skola och polis är centralt. Staden får med fördel utreda denna fråga vidare och komma med vägledning kring både evidensbaserade insatser och hur socialtjänsten på bästa sätt ska arbeta med dessa ärenden. Förvaltningen följer de pågående statliga utredningar som berör barn och unga i kriminalitet. Förvaltningen har sökt medel för att arbeta utifrån metoderna skola, socialtjänst, polis och fritid och social insatsgrupp och detta arbete ska startas upp under 2026 och implementering och utveckling av detta arbete är något som kommer ske under planperioden.

Barn som anhöriga är en målgrupp som ofta hamnar i skymundan och behöver få en större möjlighet att få komma till tals. Ett flertal personal har fått utbildning i det som kallas för BRA-samtal som är en metod för att samtala med anhöriga barn. Arbetet med detta kommer att utvecklas under planperioden för att kunna nå ut till dessa barn.

Vuxna missbruk

Antalet ärenden som berör vuxna med skadligt bruk eller beroende har minskat något under 2025, men antal LVM-anmälningar har ökat. Flera ärenden med samsjuklighet och omfattande stödbehov har varit kostnadsdrivande i form av placeringar på stödboenden och korttidsboenden. HVB-placeringar har däremot minskat och istället har öppenvård i egen regi beviljats.

Äldre med beroende och komplex problematik är en växande grupp där det finns behov av anpassade insatser i form av lågröskelboende, praktiskt stöd samt insatser av behandlingskaraktär. Beroendeproblematik och psykisk ohälsa hos äldre i kombination med kognitiv svikt är ofta problematiskt och en utmaning för hemtjänstutförarna att hantera och kräver att utförarna ha kunskap inom samtliga av dessa områden. Målgruppen unga med beroendeproblematik i kombination med svår psykisk ohälsa är ytterligare en målgrupp där det behövs anpassade insatser. Det finns ett fortsatt behov av kunskapshöjande insatser inom området samsjuklighet och komplex problematik. Samverkan med regionen är central och behöver fortsätta att stärkas för att insatserna ska vara samordnade och tillgängliga samt för att den enskilde inte ska falla mellan stolarna.

Avhopparärenden är få men bedöms öka framöver. Antalet ärenden från Kriminalvården (inklud) är också få men något fler än tidigare, även dessa bedöms öka. Inklud innebär att Kriminalvården och socialtjänsten samplanerar och samordnar insatser inför frigivning från anstalt för att förebygga återfall i brott och skapa förutsättningar för en ordnad tillvaro. Hittills har inklud främst berört beroendeenheten men samverkan kommer nu att utökas till att inbegripa både funktionshinderområdet och socialpsykiatri, vilket befaras bli kostnadsdrivande. Socialtjänsten har upparbetat samverkan med polis och kriminalvård, vilken kommer vara viktig även i fortsättningen.

Socialpsykiatri

Antalet ärenden inom socialpsykiatri var i princip oförändrat under 2025 jämfört med 2024, men socialtjänsten möter fortfarande många med psykisk ohälsa, samsjuklighet och komplexa vårdbehov. För att tillhandahålla kunskapsbaserade och rätt insatser utifrån behov behövs därför utbildning med fokus på dessa områden.

I takt med att befolkningen blir äldre har också behoven av olika boendeformer förändrats. Av de boende i gruppboestad är 37 procent över 65 år. En utmaning är att tillhandahålla platser på stödboenden och gruppboenden för personer med psykiska funktionsnedsättningar eftersom många bor kvar längre i dessa boenden idag jämfört med tidigare. Boendena är oftast inte tillgänglighetsanpassade och personalen inte alltid utbildad i omvårdnad. Förvaltningarna har blivit uppmanade att överväga placeringar i profilboenden istället, men dessa platser kostar dubbelt så mycket som gruppboestad, vilket kan bli kostnadsdrivande. Förvaltningen ser därför behov av att stödboenden och gruppboenden utökas.

Nyanlända

För närvarande bor 38 nyanlända i genomgångsbostäder på SHIS Stadshagen, det är både personer från Ukraina och övriga nyanlända. Majoriteten är singelhushåll men några enskilda bor i par eller förälder med ett vuxet barn.

Hemlöshet

Antalet meddelanden från hyresvärdarna om avhysning ökade både 2024 och 2025 i jämförelse med 2023. Orsakerna till meddelande om avhysning varierar och kan bero på olovliga andrahandskontrakt, störningar och hyresskulder eller olika former av problematik som gör att den enskilde har svårt att klara sitt boende. Det vräkningsförebyggande arbetet kommer därför fortsatt att vara prioriterat med fokus på tidiga och lätt tillgängliga insatser. Den interna samverkan samt samverkan med andra myndigheter, regionen, hyresvärdar och bostadsrättsföreningar utgör en central del för att kunna samordna insatser. Det är fortsatt viktigt att barnfamiljer uppmärksammas och erbjuds tidigt stöd för att motverka att barn hamnar i osäkra boendeförhållanden. För att barnfamiljer ska kunna erhålla stadigvarande boendevalternativ och komma ifrån boende i akut logi behöver samverkan med SHIS effektiviseras.

Bostadsbristen i Stockholm är påtaglig och en utmaning. Vid förlorat hyreskontrakt försvåras möjligheten att på egen hand hitta en ny långsiktig boendelösning, inte minst gäller detta för särskilt såbara grupper och personer med komplex problematik. Insatser som försöks- och träningslägenheter och Bostad först är viktiga insatser för de som står långt från ordinarie bostadsmarknad. Förvaltningen möter allt fler äldre som har svårigheter att sköta och behålla sitt boende till följd av komplex problematik, beroende, psykisk ohälsa och kognitiv svikt. Denna målgrupp vill inte alltid ta emot hjälpinsatser och det är en utmaning att motivera den äldre till förändring. Det finns behov av fler insatser och lösningar för äldre i hemlöshet, exempelvis boendelösningar och lågröskelboenden. Framförallt trygga boenden för äldre när kriterierna för vård- och omsorgsboenden inte är uppfyllda men problematiken ändå är av sådan karaktär att den enskilde har ett visst hjälpbehov och inte klarar av ett eget ordinarie boende. Det finns också behov av insatser i form av praktiskt stöd för alla målgrupper.

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck

Förvaltningen arbetar för att motverka våld i nära relationer utifrån Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relationer. I enlighet med Bryt upp - ett sammanhållet stöd för våldsutsatta, uppmärksammas den enskildes olika behov och ärenden samhandläggs. Antalet ärenden som gäller våld i nära relationer har ökat under 2025, ärenden

som avser hedersrelaterat våld och förtryck är fortfarande få. Förvaltningen har få placeringar i skyddat boende och har inte noterat någon ökning sedan lag (2024:79) om placering av barn i skyddat boende trädde i kraft den 1 april 2024. Det behövs fortfarande en större variation av skyddade boenden som kan möta behoven hos särskilt sårbara grupper, exempelvis personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättning, äldre och personer med beroendeproblematik.

För att tidigt kunna erbjuda insatser till vuxna våldsutsatta och våldsutövare behöver arbetet med att fråga om våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck att utvecklas. Målgrupper med särskild sårbarhet behöver fortsätta att uppmärksammas och det finns behov av utbildningssatsningar inom detta område. Arbetet med att komma i kontakt med och motivera våldsutövare till att ta emot stöd är ett fortsatt utvecklingsområde. Implementering av Islandsmodellen samt införandet av socialsekreterare som fysiskt sitter i polisens lokaler har bidragit till ökad samverkan med polisen och är viktiga arbetssätt för att nå våldsutövare, våldsutsatta och barn som upplevt våld. För att kunna erbjuda rätt insatser till våldsutövare behövs mer kunskap om vilka metoder som har evidens.

Förvaltningen ser ett behov av att fortsätta arbeta för att fler barn som upplevt våld ska få eget stöd, eftersom de är få till antalet idag. Orsaker till detta är bland annat att en eller båda vårdnadshavarna motsätter sig insats för barnet och att kriterierna för insats från Relationsvåldscentrum innerstaden (RVCI) inte är uppfyllda.

Det förebyggande arbetet i samverkan med förskolor och skolor samt arbetet mot våld i unga relationer behöver utvecklas. Kunskapshöjande insatser och information till unga, föräldrar och samverkanspartners är viktiga.

Från och med den 1 juli 2026 kommer RVCI (relationsvåldscenter innerstaden) att organisatoriskt att tillhöra socialförvaltningen, det är ännu oklart hur RVC kommer att vara organiserat. Ytterligare en förändring, som del i omställningen till nya socialtjänstlagen, är att RVCI från och med mars 2026 ska erbjuda insatser utan behovsprövning till våldsutsatta och våldsutövare i större utsträckning än tidigare. Detta kommer troligtvis innebära färre ärenden som kräver myndighetsutövning, men det är svårt att bedöma hur stor påverkan kommer att bli.

Interna frågor

Målgrupperna inom socialtjänsten blir fler och problematiken alltmer komplex. Detta ställer allt högre krav på medarbetarnas kunskap inom olika ämnesfrågor och hur ärenden ska hanteras och handläggas. Kontinuerlig kompetensutveckling och tillgång till den senaste forskningen blir centralt, både för att kunna erbjuda rätt stöd och för att medarbetarna ska ha förutsättningarna att kunna hantera sitt uppdrag på bästa sätt. Socialtjänsten har i och med nya lagen nu mer krav att arbeta kunskaps- och evidensbaserat än tidigare, vilket kräver en snabbare och mer omfattande kunskapsinhämtning. Det kan också bli ett skifte i kompetens utifrån nya socialtjänstlagen. Under många år har kompetensutveckling lagts på myndighetsutövning och i och med att det tidiga och förebyggande stödet ska bli mer omfattande kommer det framöver behöva mer kompetens inom detta område.

Utifrån samhällsutvecklingen med ökade klyftor och kriminalitet finns en risk att socialtjänstpersonal kommer att utsättas för fler och grövre hot, våld och otillåten påverkan.

Detta kan påverka arbetsmiljö och personalomsättning, Detta ställer högre krav på organisationen utifrån säkerhet och stödsystem för att arbete mot trygga arbetsförhållanden.

Ekonomiska förutsättningar

- En omvärld som är mer osäker ger också en större ekonomisk osäkerhet med hårdare prioriteringar vilket tränger undan resurser till välfärd.
- Den nya socialtjänstlagen och samsjuklighetsutredningens föreslagna reform förväntas medföra ökad efterfrågan av insatser utan föregående behovsprövning vilket initialt kan vara kostnadsdrivande.
- Ökat behov av stödboenden och gruppboenden för personer med psykiska funktionsnedsättningar.

Prioriteringar 2027-2029

För att nå upp till KF:s mål och mål 3 god hälsa, mål 4 god utbildning för alla, mål 5 jämställdhet, mål 10 minskad ojämlikhet och mål 16 fredliga och inkluderande samhällen i Agenda 2030 kommer förvaltningen prioritera följande:

- Utveckla arbetet med tidiga och tillgängliga insatser i enlighet med intentionerna i nya socialtjänstlagen.
- Kompetensutveckling och ökad kunskap utifrån forskning för en mer kunskapsbaserad socialtjänst.
- Fortsatt samverkan med regionen, skola, förskola och polis.
- Utveckla arbetet med barn, unga och vuxna som riskerar att dras in i, eller befinner sig i, kriminalitet för att kunna erbjuda tidigt stöd och rätt insatser.
- Stärka skyddsfaktorer för barn och unga genom tidiga och samordnade insatser med förskola och skola, föräldraskapsstöd och öppna fritidsverksamheter.
- Utbildningssatsningar med inriktning samsjuklighet och komplex problematik.
- Utveckla det vräkningsförbyggande arbetet med fokus på tidiga insatser och utökade boendelösningar för särskilt sårbara grupper som äldre, personer med beroendeproblematik och personer med samsjuklighet.
- Uppmärksamma och motivera våldsutövare att ta emot insatser och utveckla arbetet med att fråga om våld för att fler ska få och ta emot insatser i ett tidigt skede.

3.6 Stadsmiljöverksamhet

Utmaningar, omvärldsfaktorer och målgruppens behov

Kungsholmens parker och grönområden har ett stort värde för invånare och besökare i ett växande Stockholm. I stadsdelsområdet pågår förtätningar av befintlig stadsmiljö samt större stadsutvecklingsprojekt där nya stadsdelar växer fram. Fler parkbesökare, efterfrågan på fler funktioner, ökade anspråk på ytorna samt insatser för att möta effekterna av klimatförändringar, ställer höga krav på skötsel och förnyelse av parkerna samtidigt som natur- och kulturvärden ska värnas.

Den demografiska utvecklingen i Stockholm visar på ökad andel äldre, vilket ställer krav på att parkmiljöerna utvecklas med hänsyn till stadens riktlinjer för en äldervänlig stad. Samtidigt sker en minskning av andel barn och förvaltningen behöver följa utveckling och

konsekvenser av detta för att kunna avgöra om anpassningar behövs i parkerna för att möta förändringar. Trots detta ser förvaltningen att barn och unga, tillsammans med äldre och funktionsnedsatta, fortsatt är viktiga målgrupper och målet är att parker och grönområden ska vara attraktiva, trygga och tillgängliga för alla. En del i arbetet med att möta demografiska förändringar är att fortsätta sträva efter att ha dialog med en bred allmänhet, verksamheter samt andra förvaltningar i staden.

Grönstrukturplanering

För att stärka ekosystemtjänsterna i parker och grönområden och för att uppnå målen kring klimatanpassning och stärkt biologisk mångfald, ser förvaltningen att stadsbyggnadskontoret i samverkan med övriga förvaltningar behöver få möjlighet att arbeta med en förbättrad och stärkt områdesplanering genom ett stadsövergripande grönstrukturarbete.

Ett sätt att stärka de gröna sambanden i innerstaden är att utveckla de gröna gaturummen i samarbete med trafikkontoret. En tydligare långsiktig systematisk planering efterfrågas. Det finns även ett behov av samverkan med fastighetskontoret och de kommunala fastighetsbolagen för att stärka de gröna sambanden inom staden.

Förvaltningen behöver fortsätta fokusera på arbetet med att vårda gamla träd och plantera och sköta om nya, bland annat med syfte att öka krontäckningsgraden och stärka den biologiska mångfalden. Förvaltningen ser fortsatt behov av samarbete och stöd från Trafikkontorets trädspecialister och trädstrateg.

Klimatarbete

Ökad och intensivare nederbörd medför större behov av utjämning och fördröjning av vattenflöden där vattnet tas om hand lokalt. Högre krav på lokalt omhändertagande av dagvatten vid ombyggnationer och exploatering innebär också att parkmark kan behöva tas i anspråk för rening och fördröjning. Detta ställer krav på samarbeten, nya avtal och diskussion om fördelning av medel mellan fackförvaltningarna, stadsdelsförvaltningarna och ledningsägare i drift- och förvaltningsskedet.

I syfte att bidra till minskade utsläpp av växthusgaser ställer förvaltningen de stadgemensamma miljökraven i avtal gällande parkdrifts- och anläggningsentreprenader. Dessa innehåller bland annat krav på drivmedel till fordon och arbetsmaskiner. Förvaltningen ser ett behov av kompetensstöd i dessa frågor i samband med upphandling och uppföljning samt tydligare delmål för att stadens målsättning om en fossilbränslefri stadsmiljöverksamhet ska kunna uppnås.

Förvaltningen ser ett behov av att långsiktigt säkra och öka tillgången till kommunaltekniska ytor. Detta för att förvaltningen ska kunna minska sina transporter, hantera omlastning samt fortsätta förbättra sitt arbete med återbruk, kompostering och lagring av material som använts vid upprustningar och skötsel av parker och grönområden. Förvaltningen efterfrågar en stadsövergripande diskussion om hur tillgången på denna typ av ytor ska säkras.

Stadsutveckling

När stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret planerar nya parker i stadsutvecklingsområdena är det angeläget att dialog förs med stadsdelsförvaltningen i ett så tidigt skede som möjligt. Eftersom förvaltningen tar över driften av nya parker behöver det

säkerställas att parkytorna motsvarar stadsdelsområdets behov samt är möjliga att sköta både praktiskt och ekonomiskt, för att undvika höga drift- och reinvesteringskostnader. Förvaltningen anser att staden bör ta fram driftkostnadsanalyser för tillkommande allmänna platser i syfte att säkerställa att de anläggningar som planeras, och som stadsdelsförvaltningen tar över driften för, är möjliga att sköta ekonomiskt.

I en stad som växer är ekologisk kompensation ett viktigt verktyg för att kunna värna och bibehålla de ekologiska funktioner som finns i grönstrukturen. Kompensationen ska vara i paritet till de värden som går förlorade i och med exploateringen. Stadens arbete med ekologisk kompensation bedrivs idag huvudsakligen inom ramen för enskilda exploateringsprojekt. Det saknas ett sammanhållet arbete med ekologisk kompensation på strategisk nivå där ny metodik kombinerat med innovativa finansieringsmodeller för kompensation tas tillvara och utvecklas. En tydligare beslutsgång efterfrågas där stadsdelsförvaltningen ges bättre möjlighet att delta i framtagandet av kompensationsåtgärder.

En förutsättning för att kunna sköta nya parker är att garantiskötseln följs upp under de första åren och att parkytorna är väl etablerade när stadsdelsförvaltningen tar över dem. Vid övertagande behöver exploateringskontoret också se till att parkdatabasen är korrekt uppdaterad och relationshandlingar överlämnade. Det finns behov av ett förbättringsarbete avseende planering och överlämning av projekt från exploateringskontoret till stadsdelsförvaltningen. Exempelvis behöver rutinerna för när och hur ofta stadsdelsförvaltningen ska involveras i stadsutvecklingsprojekt efterlevas i enlighet med stadens verktyg för gemensamma rutiner i plan- och exploateringsprojekt (Ledstången).

Då anspråken på parkmiljöerna stadigt ökar ser förvaltningen ett behov av att aktivt befästa och säkra viktiga parkmiljöer genom att se över gamla detaljplaner och justera så att ytor som i realiteten nyttjas som park även planläggs som detta. Förvaltningen efterfrågar att stadsbyggnadskontoret i dialog med berörda förvaltningar får möjlighet att arbeta med justering av befintliga detaljplaner så att de fungerar ändamålsenligt.

Stockholm vid vattnet

Förvaltningen ser utmaningar i att det återkommande, på grund av föroreningar från fåglar, uppstår otjänlig vattenkvalitet vid vissa badplatser. Utöver löpande arbete kring skötsel och utformning av badplatser, som leder till att antal gäss minskar, finns fortsatt behov av stöd och samverkan med trafikkontoret och miljöförvaltningen för att säkerställa god badvattenkvalitet.

Förvaltningen ser också utmaningar i de många anspråk som finns på stadsdelsområdets strandlinjer. Stränderna är viktiga för rekreation och bad men dessa miljöer har också betydelsefulla ekologiska värden som måste värnas. Här ser förvaltningen behov av samordning och förbättrad samsyn i staden, bland annat finns behov av gemensamma riktlinjer för bastu.

Högt tryck på parkerna

Trycket på stadens parkmiljöer har ökat de senaste åren i takt med förtätningar och att nya bostadsområden byggs. Trots prognoser som visar på minskad andel barn i stadsdelsområdet ser förvaltningen att många förskolor och skolor i innerstaden fortsatt kommer ha begränsad tillgång till egna utemiljöer och vara beroende av parker för sin utomhusverksamhet. Det är

positivt att parkerna används, men verksamheternas brist på egna gårdar medför ett mycket högt slitage som inte kan hanteras inom ramen för ordinarie drift- och investeringsmedel samt att allmänhetens tillgång i vissa fall begränsas till följd av detta. Förvaltningen ser att det behövs ett fördjupat samarbete med både kommunala och fristående aktörer för att hantera drift och underhåll av parker och lekplatser som påverkas av förskolors och skolors nyttjande. Förvaltningen ser ett grundläggande behov av att tillräckligt stora friytor, både på fastighetsmark och offentlig plats, prioriteras och värnas i stadsutvecklingen.

Många arrangörer och näringsidkare vill nyttja parkmark för försäljning, servering och olika typer av evenemang. Till viss del kan detta bidra till ökad trivsel och trygghet i parkerna men det leder också till att parkerna slits hårt och riskerar att privatiseras. För att främja stadens mål om hållbara evenemang, värna natur-, kultur- och sociala värden samt säkra allmänhetens tillgång till parkerna, finns ett behov av att tydligare beskriva förutsättningarna för evenemang och andra upplåtelser på parkmark. Det behövs även tydligare ansvarsfördelning mellan trafikkontoret och stadsdelsförvaltningarna. Inkomster från avgifter för upplåtelser går direkt till trafikkontoret, utan att komma förvaltningen till del trots att det är stadsdelsförvaltningens ytor som används. Hantering av remisser, kontroller och uppföljning kräver också mycket tid från förvaltningen.

Teknisk infrastruktur och stadens trädsmål

I innerstaden är det ont om utrymme för teknisk infrastruktur som ledningar, vatten och avlopp. Förvaltningen hanterar många ansökningar om schakttillstånd och ser att dessa ofta hamnar i konflikt med mål om att värna och utveckla staden träd. Det finns behov av att förbättra stadens arbete med att både utveckla och följa upp att kraven i tekniska handbok efterlevs och att schaktningar sker korrekt så att träden skyddas.

Interna frågor

Förvaltningen har i uppdrag att utreda möjlighet att samverka kring egen regi av parkdrift, och ser behov av att bland annat inhämta erfarenhet från de stadsdelsförvaltningar som gjort denna omställning. Vidare ser förvaltningen att det faktum att olika driftformer förekommer i staden kan påverka stadsmiljöverksamheterna som helhet och att dessa organisatoriska förändringar kräver andra former av samordning även med trafikkontoret. Kraven på verksamhetsområdet ökar till följd av bland annat behov av högintensiv skötsel och underhåll av parkerna, klimatanpassningar samt omfattande arbetsinsatser avseende upphandlingar och avtalsuppföljning.

Förvaltningen behöver arbeta för en hållbar kompetensförsörjning i takt med att kraven ökar och vara en attraktiv och välmående arbetsplats för såväl befintliga som nya medarbetare. Skulle förvaltningen gå över till parkdrift i egen regi kan det komma att bli utmaningar i kompetensförsörjning gällande parkpersonal.

Förvaltningen kan bidra till att kompetensförsörja branschen genom att fortsätta skapa möjlighet att anställa studerande landskapsarkitekter/landskapsingenjörer som extrapersonal på sommaren samt ta emot praktikanter.

Ekonomiska förutsättningar

- Det osäkra världsläget kan påverka kostnadsbilden för olika varor och tjänster. Det

finns ett behov av medel för oförutsedda klimatkonsekvenser, till exempel hantering av nedfallna träd efter kraftiga vindar eller erosions-skador efter kraftiga regn.

- Fördelningsnyckeln för parkinvesteringar står inte i paritet med behovet. Nyckeln tar inte hänsyn till förekomst av bad, antal lekplatser, topografi eller besöksantal och en översyn är nödvändig.
- Förvaltningen ser att nivåerna av investeringsmedel som fördelas genom trafikkontoret har minskat så pass mycket att man nu kan ifrågasätta den modellen, då det innebär mycket extra administration för alla inblandade förvaltningar
- Den täta stadsmiljön innebär utmaningar och merkostnader under entreprenaderna. Investeringsprojekten i innerstaden innebär ofta att rusta upp redan befintlig miljö och avser inte så ofta nyanläggning, eftersom ytorna till stora delar redan är tagna i anspråk.
- Från den 1 januari 2026 infördes en ny lag som innebär att kommunerna ska samla in vanligt förpackningsavfall separat på torg eller i parker som är över 2 000 kvadratmeter och där det förekommer betydande mängder förpackningsavfall. Lagen innebär bland annat att berörda förvaltningar, via Naturvårdsverket, ska få ersättning från förpackningsindustrin. Förvaltningen ser en osäkerhet kring hur och när denna ersättning ska tilldelas till förvaltningen, vilket påverkar möjligheten för en hållbar verksamhets- och budgetplaneringen.
- Utmaningar kopplat till klimatförändringar innebär ökade kostnader. Planering och åtgärder för att kunna möta både långa torrperioder och skyfall är kostnadsdrivande. Klimatinvesteringsmedel är ettåriga och ansöks för varje år. Förvaltningen efterfrågar därför att organisation och rutiner för klimatinvesteringar ses över och att möjligheten att öka de fasta anslagen utreds.

Prioritering 2027-2029

- Vårda och värna gamla träd samt plantera nya i linje med stadens trädpolicy

3.7 Ekonomiskt bistånd

Utmaningar, omvärldsfaktorer och målgruppens behov

Ekonomiskt bistånd fortsätter att vara ett viktigt skyddsnet i en tid med fortsatt lågkonjunktur och en arbetsmarknad som ställer allt högre krav på utbildning, språkkunskaper och arbetsförmåga. I Stockholms stad uppgick kostnaderna för ekonomiskt bistånd till drygt en miljard kronor 2024 med en ökande andel hushåll med mycket långvarigt behov. Arbetslöshet är det vanligaste försörjningshindret, följt av nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom och sociala eller medicinska skäl, vilket understryker behovet av breda och individanpassade insatser.

En betydande andel av klienterna inom ekonomiskt bistånd har komplex problematik utöver arbetslöshet, exempelvis långvarig psykisk ohälsa, kognitiva svårigheter och indikationer på outhärliga neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Många gånger har dessa personer nedsatt exekutiv förmåga, svårigheter att planera och låg stresstolerans, vilket visar sig genom avbrutna arbetsmarknadsinsatser, långvariga sjukskrivningar och bristande förmåga att upprätthålla en planering. Ordinarie vård- och utredningsprocesser är svåra att fullfölja för

målgruppen, vilket riskerar långvarigt ekonomiskt bistånd. Det finns därför behov av mer tillgängliga och anpassade insatser. Arbetsmarknads- och hälsofrämjande åtgärder behöver i högre grad utformas med hänsyn till kognitiv kapacitet och innehålla tydlig struktur, förutsägbarhet och tät uppföljning. Framför allt finns behov av möjlighet till snabbare och mer tillgängliga funktionsbedömningar. Det kan handla om fortsatt tillgång till arbetsförmågebedömningar, men även om möjlighet att upphandla eller teckna avtal om kompletterande medicinska och psykologiska bedömningar, exempelvis fördjupade hälsoutredningar eller neuropsykiatriska funktionsbedömningar utanför ordinarie vårdstruktur. Tidigare och mer träffsäkra bedömningar kan skapa bättre förutsättningar för rätt insatsnivå och minska risken för långvarigt bistånd.

Det finns fortfarande organisatoriska mellanrum mellan socialtjänsten, Arbetsförmedlingen, stadens arbetsmarknadsaktörer och hälso- och sjukvården där olikheter i regelverk, målbild och uppdrag kan bidra till att det blir svårare att skapa en helhetslösning för individen. Samverkan är därför ett fortsatt utvecklingsområde för att möjliggöra för den enskilde att snabbare bli självförsörjande. Samverkan med stadens Jobbtorg behöver också stärkas eftersom socialtjänstens arbetsmarknadsinsatser är relativt begränsade och merparten av resurserna för dessa insatser återfinns hos Jobbtorg. För att nå önskade resultat behöver denna samverkan utvecklas genom uppföljning och gemensamma indikatorer som visar hur insatserna bidrar till förbättring för den enskilde.

Bidragsreformen som träder i kraft den 1 juli 2026 innebär aktivitetskrav, bidragstak och skärpta villkor för rätt till ekonomiskt bistånd. Kommunen får ett tydligare ansvar att erbjuda arbetsmarknadsaktiviteter, vilket bedöms öka kostnaderna och öka arbetsbelastningen för socialekreterare genom fler uppföljningar, matchning och administrativt arbete under tidspress. Reformen kan också komma att bidra till ökade kostnader för boenden till följd av skärpta krav på godkända hyresförhållanden. Personer i andrahandsboenden utan hyresvärdens tillstånd kan förlora rätten till bistånd, vilket skulle kunna öka behovet av tillfälliga boenden och akut logi. Vid avhysning kvarstår dessutom ansvaret för bistånd hos tidigare bostättningsstadsdel under en övergångsperiod. Aktivitetskravet ställer krav på att kommunen kan erbjuda arbetsmarknadsaktiviteter i tillräcklig omfattning. Om kapaciteten inte räcker riskerar mer kvalificerade insatser, som stöd för personer längst från arbetsmarknaden, att trängas undan. Administration och handläggning bedöms öka innan reformens långsiktiga effekter, såsom minskat biståndsberoende, kan uppnås. Ändringar i nationella regler kan även påverka möjligheten att tillämpa Stockholmsnormen, vilket kan öka behovet av kompletterande stöd och fler individuella prövningar med ökade kostnader för stadsdelen. Sveriges Kommuner och Regioner har pekat på att reformen kan innebära ökade kostnader för kommunerna, särskilt om statliga ersättningar och andra trygghetssystem begränsas, vilket ytterligare kan belasta det kommunala ekonomiska biståndet.

Interna frågor

I linje med nya socialtjänstlagen är det viktigt att utveckla arbetssätt som stärker invånarnas tidiga kontakt med biståndssystemet och möjliggör snabb lotsning till relevanta stödsatser. Socialt förändringsarbete där professionell bedömning, uppföljning och dialog med individen är avgörande för vägen mot egen försörjning.

Utifrån utvecklingen i omvärlden och en målgrupp med komplexa behov behöver socialtjänsten attrahera och behålla medarbetare med både bred kompetens och spetskompetens. För att möta dessa utmaningar behöver verksamheten vara en attraktiv arbetsgivare med fokus på utveckling, lärande och stöd till medarbetare i ett föränderligt uppdrag.

Ekonomiska förutsättningar

- Bidragsreformen som träder i kraft den 1 juli 2026 bedöms medföra ökade kostnader på grund av förändringar av nationella regler samt ökad arbetsbelastning för socialsekreterarna.
- Förvaltningen arbetar aktivt med och vidtar åtgärder för att ha en budget i balans inom ekonomiskt bistånd. Utmaningen kvarstår dock att Swecos prognoser avseende antalet hushåll med ekonomiskt bistånd skiljer sig åt från det faktiska antalet inom förvaltningen. Den ursprungliga tilldelade budgeten för 2025 täckte behoven för cirka 122 hushåll, men under verksamhetsåret ökade antalet hushåll från 162 till 195. Med risk för ett fortsatt ökat behov av ekonomiskt bistånd befarar förvaltningen att utmaningen med att tillhandahålla stöd och ekonomiskt bistånd utifrån det faktiska behovet kommer att försvåras ytterligare.

Prioriteringar 2027-202

Förvaltningens satsningar och arbetsmetoder inom verksamhetsområdet bidrar till att uppfylla målen i Agenda 2030 gällande ingen fattigdom (mål 1), god hälsa (mål 3), jämställdhet (mål 5) och minskad ojämlikhet (mål 10).

- Utveckla nya arbetssätt som tidigt identifierar behov, stärker individens självständighet och säkerställer snabb lotsning till relevanta stödinsatser, vilket är i linje med intentionerna i nya socialtjänstlagen.
- Kontinuerlig och strategisk kompetensutveckling för att stärka socialsekreterare i kunskaps- och evidensbaserat arbete för att säkerställa tidig identifiering av behov, förebyggande stöd och kvalificerat beslutsfattande i komplexa ärenden.
- Stärka gemensamma arbetssätt, målbilder och indikatorer över verksamhetsgränser för att säkerställa att insatserna ger effekt och progression mot egen försörjning, samtidigt som resurser används effektivt.

3.8 Arbetsmarknadsåtgärder

Utmaningar, omvärldsfaktorer och målgruppens behov

Återhämtningen på arbetsmarknaden bedöms bli utdragen och präglas av fortsatt relativt hög arbetslöshet. Konkurrenten om instegsjobb är fortsatt hård, vilket särskilt påverkar personer som står långt från reguljär arbetsmarknad. Långtidsarbetslöshet och komplexa hinder hos vissa biståndsmottagare ökar risken för att individer blir kvar utanför arbetslivet under längre perioder.

Målgruppen i behov av arbetsmarknadsinsatser saknar ofta tidigare anknytning till arbetslivet och behöver anpassat stöd för att kunna delta i dessa insatser. En stor del av målgruppen har komplex problematik och långvarig eller ingen etablering på arbetsmarknaden. I ett läge med

hög arbetslöshet ökar risken att fler står utanför arbetsmarknaden under lång tid, vilket innebär både ökad individuell utsatthet och högre samhällskostnader. Insatser som offentligt skyddade anställningar (OSA) är därför viktiga genom att ge struktur, sammanhang och arbetslivserfarenhet samtidigt som de bidrar till att minska bistandsberoendet över tid.

För unga ger feriejobb arbetsvana, motivation och referenser som stärker möjligheten till fortsatt etablering i utbildning och arbete. Insatsen är särskilt betydelsefull för ungdomar med svag förankring på arbetsmarknaden, där tidig kontakt med arbetslivet kan förebygga långvarig arbetslöshet och utanförskap.

Det nya nationella aktivitetskravet som träder i kraft den 1 juli 2026 ger kommunen ett tydligare ansvar att erbjuda arbetsförberedande insatser till personer med ekonomiskt bistånd. Det innebär ökade krav på planering, uppföljning och samverkan. Detta kan leda till högre arbetsbelastning och kostnader, särskilt under införandeperioden. Införandet förväntas öka efterfrågan på arbetslivsinriktade aktiviteter inom stadens samlade arbetsmarknadsinsatser. I ett läge med begränsad kapacitet och hög efterfrågan finns en risk att konkurrensen om arbetslivsnära platser ökar. Detta kan påverka tillgången till OSA och feriejobb, som är särskilt viktiga för personer med svag eller ingen tidigare anknytning till arbetslivet. Det är därför angeläget att säkerställa att dessa insatser fortsatt kan prioriteras utifrån målgruppens behov och långsiktiga etablering i arbetslivet.

Interna frågor

För personer som har genomgått OSA och där arbetsförmågan fortsatt är begränsad finns ett tydligt behov av kompletterande arbetsförmågeutredningar. Erfarenheten visar att dessa är ett värdefullt komplement till stadsdelens arbetsmarknadsarbete och ger ett viktigt underlag för att bedöma fortsatt inriktning, exempelvis övergång till sjukersättning eller andra långsiktiga stödinsatser. En stärkt kapacitet inom detta område bidrar till bättre planering, mer träffsäkra insatser och en effektiv användning av stadens resurser.

Ekonomiska förutsättningar

- Bidragsreformen innebär en ekonomisk och organisatorisk risk för stadsdelen, särskilt under införandefasen, och understryker behovet av tillräckliga resurser och fungerande strukturer för arbetsmarknadsinsatser.

Prioriteringar 2027-2029

För att nå upp till KF:s mål och mål 1 ingen fattigdom, mål 3 god hälsa, mål 5 jämställdhet och mål 10 minskad ojämlikhet i Agenda 2030 kommer förvaltningen prioritera följande:

- Stärka tillgången till kompletterande arbetsförmågeutredningar som ett strategiskt verktyg inom arbetsmarknadsarbetet för att säkerställa att rätt insats ges i rätt tid och möjliggör långsiktigt hållbara lösningar för personer med begränsad arbetsförmåga.
- Säkerställa att personer som avslutat OSA kan få en smidig övergång till arbetslivet genom tillgång till subventionerade anställningsformer, vilket är avgörande för att insatsen ska ge effekt, stödja individer som står långt från arbetsmarknaden och samtidigt bidra till en hållbar utveckling av stadens samlade arbetsmarknadsarbete.
- Bibehålla och utveckla feriejobb för unga, särskilt för ungdomar med svag etablering på arbetsmarknaden, i syfte att stärka möjligheter till framtida egen försörjning och

bidrar till social hållbarhet.

- Stärkt kapacitet för att kunna möta det nationella aktivitetskravet. Detta inkluderar samverkan, planering, matchning, uppföljning av aktiviteter för personer med ekonomiskt bistånd.

3.9 Övrigt

Kompetensförsörjning med särskilt fokus på ledarskap, hälsa, medarbetarnas kompetens samt eventuella omställningsbehov

Se även bilaga 3: Kungsholmens stadsdelsförvaltnings kompetensförsörjningsplan 2027 – 2029.

En föränderlig omvärld bidrar till att chefer och medarbetare mer än tidigare behöver utveckla förmågan att ställa om och anpassa verksamheterna efter nya förutsättningar. Det kommer bland annat att ställas krav på nya arbetssätt och kompetenser för att kunna möta en demografisk utmaning med ett ökat antal äldre i stadsdelen. Förmågan att leda i förändring kommer även vidare att vara av stor betydelse och insatser för att utveckla chefers kompetens är fortsatt viktig.

Projektet för öka takten i att göra heltid till norm pågår och fortsätter under planperioden. Ändringarna i lagen om anställningsskydd fortsätter att innebära en utmaning för verksamheterna och arbetssätten fortsätter utvecklas för att ytterligare skapa förutsättningar för trygga anställningar, möjlighet till arbete på heltid och en minskning av andelen visstidsanställningar. Initiativen med att till exempel höja grundbemanningen och skapa resurs- och bemanningsteam fortsätter och ska utvecklas vidare.

Medarbetare och chefer ska ha en välfungerande organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö samt uppleva att de har en rimlig arbetsbelastning. En förutsättning för detta är ett systematiskt och långsiktigt arbete för att utveckla de friskfaktorer som finns i verksamheten. Det är fortsatt prioriterat att, i enlighet med stadens riktlinjer för arbetslivsinriktad rehabilitering, sänka långtidssjukfrånvaron och stärka det hälsofrämjande arbetet. Ett förebyggande arbete ska även bedrivas för att medarbetare inte ska utsättas för hot, våld och otillåten påverkan. Det systematiska arbetsmiljöarbetet ska vara en integrerad del av verksamheten och bedrivas i samverkan med fackliga organisationer och medarbetare. Arbetet ska följas upp kontinuerligt för att identifiera brister, vidta relevanta åtgärder och därigenom bidra till ökad kvalitet i verksamheten.

I enlighet med stadens kvalitetsprogram strävar förvaltningen efter en öppen och tillåtande kultur där alla medarbetare tar ansvar för ett aktivt medarbetarskap.

Prioriteringar

- Fortsätta arbetet med fokus på trygga anställningar exempelvis genom att minska andelen deltider, timavlönade och visstidsanställningar.
- Arbета förebyggande och främjande med friskfaktorer, arbetsbelastning och rehabilitering för att sänka sjukfrånvaron.

Innovation och digitalisering

För att möta framtida behov och utmaningar krävs ett systematiskt kvalitetsarbete. Förvaltningen använder fortsatt stadens kvalitetsprogram som grund för detta. Den digitala utvecklingen accelererar och blir mer komplex vilket kräver en genomgående kulturförändring, ökad digital kompetens, teknik, information och ledarskap. AI och automatisering är redan idag en viktig faktor inom industrin, och kommer få en alltmer viktig roll även inom områden som nämnden ansvarar för och det är också viktigt att inte halka efter i utvecklingen. Förvaltningen vill lyfta att staden måste växla upp i sitt arbete med att använda AI för att förbättra arbetsmiljö för sina anställda, vilket i längden leder till förbättringar för klienter, brukare och invånare.

Behovet av att utveckla digitalisering av sociala system är stor. Många kommuner har redan digitala lösningar och systemstöd för ansökningsförfaranden och använder AI i delar av myndighetsutövning. En utveckling skulle bidra till en ökad tillgänglighet för invånarna, minskad administration för socialsekreterare och biståndshandläggare och därmed en bättre arbetssituation och ett stärkt arbetsgivarvarumärke för staden.

För att utveckla och förbättra verksamheterna inom socialtjänsten är det viktigt att kunna följa och analysera avvikelser. För att detta ska kunna ske på bästa sätt finns ett behov av ett digitalt avvikelssystem inom socialtjänstens verksamheter som innehåller möjlighet till rapportering, utredning, sammanställning och analys.

Inom ekonomiskt bistånd finns behov av digitala lösningar som enkel bokning med påminnelser, möjlighet för brukare att bekräfta tider digitalt, strukturerade digitala brukarundersökningar, automatiserade kontroller som minskar manuella arbetsmoment samt verktyg för att skapa korta informations- och utbildningsfilmer kan konkret frigöra tid till kärnverksamhet och förbättra brukarens upplevelse. Med rätt digitalt stöd skapas förutsättningar för mer tillgänglig, rättssäker och kvalitativ handläggning och socialt arbete samt frigör tid från administrativa uppgifter.

Välfärdsteknik och digitalisering är en central del av utvecklingen av framtidens äldreomsorg. Individanpassade tekniska lösningar kan stärka äldres självständighet, trygghet och delaktighet, men för att ge avsedd effekt krävs strukturerat införande, handledning och systematisk uppföljning. Digitala satsningar kan initialt innebära en ökad kostnad, men på lång sikt möjliggöra effektivare processer, bättre arbetsmiljö och en hållbar och kvalitativ verksamhet.

Förvaltningen ser över möjligheten att införa AI-tjänster där behov finns men behöver samtidigt öka kunskapen om risker med AI-teknik samt fortsatt följa samma principer som vid andra digitala lösningar. Arbetet bör ske inom ramen för förvaltningens fortsatta arbete med pm3 samt med ett livscyelperspektiv på informationshantering. Genom att kombinera ett tydligt livscyelperspektiv med modern digital teknik och en ansvarsfull användning av AI kan administration minska och kvaliteten i handläggningen stärkas. Förvaltningen önskar att staden centralt tar ett grepp om frågan för att sätta ramarna för hur och när AI kan användas.

Kvalitets- och innovationsnätverket består av medarbetare från förvaltningens alla avdelningar och omvärldsbevakare, deltar i nätverk inom och utom staden och uppmuntrar,

stöttar och bistår vid innovationsprojekt. Ett pågående projekt på förvaltningen inom ramen för innovation, är det två-åriga projektet *Hållbar äldreomsorg* där arbetet med innovation och pedagogik är centrala beståndsdelar för att skapa bestående beteendeförändringar för ökad hållbarhet inom klimat och miljö i äldreomsorgens verksamheter. Ett annat projekt är Mobil träffpunkt för 65-pluss, som erbjuder föreläsning, fika och information om äldreomsorgens insatser och stöd.

Prioriteringar

- Strukturera arbetet för att möta det ökade behovet av digitalisering.
- Arbeta systematiskt med verksamhetsutveckling och innovation för att förbättra möjligheterna att möta invånarnas och målgruppernas behov och förväntningar.
- Uppmuntra nytänkande och användande av digitala verktyg och välfärdsteknik
- Arbeta för en stark säkerhetskultur där ett riskbaserat arbetssätt och avvikelse- och incidenthantering är vägledande
- Ta fram rutiner och processer för införande av AI-tjänster inom förvaltningen
- Fortsätta införandet av pm3-metoden i förvaltningen.

Miljö och klimat

Klimatanpassning

Skyfall och värmeböljor blir allt vanligare. Frekvensen liksom regnmängderna förväntas öka, och värmeböljorna väntas bli mer långvariga. Komplexiteten i arbetet med klimatanpassning inbegriper många olika aspekter och involverar flera parter. Förvaltningen arbetar utifrån sin kunskap och rådighet, men ser att en stadsövergripande överblick och expertkunskap behövs utifrån vilken olika parter kan samverka och ta ett gemensamt ansvar i enlighet med stadens handlingsplan för klimatanpassning, Stockholms skyfallsmodell, samt miljöförvaltningens karta över värmeöar.

Genom samverkan med fastighetsägarna kan förvaltningen bidra till att uppmärksamma möjliga svaga punkter i verksamhetslokalerna, men är beroende av fastighetsägarnas klimatanpassande åtgärder knutna till lokalerna eller dess utomhusmiljöer. Klimatrisker som skyfall och värmebölja integreras i förvaltningens risk- och sårbarhetsanalys (RSA) i syfte att proaktivt identifiera, värdera och hantera hur ett förändrat klimat kan påverka samhällsviktiga verksamheter. Förvaltningen arbetar utöver detta med verksamhetsanpassning i syfte att minska riskerna av och sårbarheten för negativa hälsoeffekter till följd av klimatförändringarna.

Minskad energianvändning

För att minska klimatförändringarnas effekter behöver staden och stadsdelsnämnden arbeta för att kraftigt minska växthusgasutsläppen i enlighet med Klimathandlingsplan 2030. En instabil elmarknad förstärker nödvändigheten att fortsatt sträva efter minskad och smart energianvändning i lokaler. I de lokaler förvaltningen har rådighet fortsätter arbetet med energisparinsatser. Förvaltningen kan genom samverkan med fastighetsägarna bidra till att följa upp prestanda och funktionalitet, men är dock i hög grad beroende av fastighetsägarnas investeringar och åtgärder för energieffektiviseringar i lokalerna.

Cirkularitet

I arbetet för en hållbar ekonomi, med att öka resurseffektiviteten och de cirkulära materialflödena och minska plastförbrukningen, går förvaltningen allt mer över till återanvändningsbara och tvättbara produkter. Detta är ett område som förvaltningen ska utforska och utveckla, samt ta höjd för att andra resurser kan behövas. I arbetet med att införa tvättbara hygienunderlägg och haklappar inom äldreomsorgen uppstår ökat tvättbehov, vilket kräver tvättmaskiner som dessutom är energi- och vattensnåla med smarta tvättmedelsdoseringssystem. Det ställer högre krav på fastighetsägarna att möta dessa behov och gäller även verksamheter som själva köper in tvättmaskiner.

Återvinning

Det finns höga ambitioner i verksamheterna att återvinna, och ett medvetet arbete bedrivs. I nya projekteringar ställs höga krav på möjligheter till återvinning av alla fraktioner och lösningar för god arbetsmiljö. Men möjligheterna matchar inte ambitionerna i alla fall. I de lokaler där platsbrist råder försvåras arbetet med återvinning, som till exempel i vissa förskolor, och förvaltningen ser där fortsatt ett behov av centrala, flexibla återvinningslösningar.

Rättvis omställning och Agenda 2030

Förvaltningen ser behov av ett inkluderande och innovativt utvecklingsarbete under Agenda 2030-paraplyet tillsammans med övriga förvaltningar och bolag i staden, där miljö- och klimatfrågorna med rättvis omställning i spetsen integreras med stadens arbete för social hållbarhet och mänskliga rättigheter.

Prioriteringar

För att nå upp till KF:s mål och målen i Agenda 2030, som mål 3 God hälsa och välbefinnande, mål 10 Minskad ojämlikhet, mål 11 Hållbara städer och samhällen, mål 12 Hållbar konsumtion och produktion, mål 13 Bekämpa klimatförändringarna, mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald och mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen, kommer förvaltningen prioritera följande insatser:

- Fortsatt förebyggande arbete inför värmeböljor och skyfall i enlighet med Stockholms skyfallsmodell, värmekarta samt stadens handlingsplan för klimatanpassning.
- Fortsatt minskning av energianvändningen inom nämndens verksamheter genom energieffektiviseringar, energismart beteende och samverkan med fastighetsägarna.
- Ökat fokus på cirkularitet och minskning av plast genom hållbara inköp, tvättbara och återanvändningsbara produkter i verksamheterna, och ökad återvinning.

Välfärdsbrott och otillåten påverkan

Arbetet fortgår för att förebygga och motverka välfärdsbrott genom att ställa tydliga krav i upphandlingar, följa upp leveranser, genomföra internkontroller samt systematiskt rapportera och hantera avvikelser. Arbetet utvecklas hela tiden och bedrivs både aktivt och förebyggande.

För att ytterligare stärka och utveckla arbetet finns behov av utökade resurser och fördjupad kompetens. Under planperioden avser förvaltningen att inrätta en samordningsfunktion för välfärdsbrott. En samordnare kan bidra till att strukturera och samordna arbetet, genomföra

riskanalyser, utveckla kontrollmoment samt tydligare följa upp och analysera effekterna av vidtagna åtgärder. Som stöd i utvecklingsarbetet finns även behov av ökad digitalisering och mer datadrivna arbetssätt. Genom förbättrade analysverktyg och systematisk uppföljning kan kontrollinsatser riktas mer träffsäkert och resurser användas mer effektivt.

Förvaltningen arbetar även mot hot, våld och otillåten påverkan inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Arbetet med systemhotande brottslighet är även en del av samverkansöverenskommelsen med Polisen. Förvaltningen ser att arbetet behöver vidareutvecklas via utbildning och prioritering av åtgärder.

Prioriteringar

- Samordningsfunktion för välfärdsbrott
- Stärka kompetensen om välfärdsbrott hos chefer och medarbetare
- Se över möjligheten att använda digitala verktyg

Civil beredskap

Säkerhets- och beredskapsarbetet har intensifierats de senaste åren. Förmåga att hantera samhällsstörningar är en förutsättning för att staden ska fungera för de som bor, verkar och vistas här. Verksamheterna arbetar systematiskt med risk- och sårbarhetsanalyser, övning och kunskapshöjande åtgärder kring civil beredskap för att successivt öka den egna förmågan. Verksamheterna har vidtagit åtgärder kopplat till klimatrelaterade risker, men förvaltningen ser fortsatt behov av en stadsövergripande överblick och expertkunskap, vilka olika parter kan utgå ifrån, samverka och ta ett gemensamt ansvar.

Förvaltningen ser att det finns behov av att klargöra hur det utökade ansvaret för krisstöd ska tillämpas likväl som bemanning av trygghetspunkter. Vid en allvarlig samhällsstörning går resurser i första hand till att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och tillkommande uppdrag som krisstöd och trygghetspunkter kan därmed bli en utmaning.

Den 1 januari 2027 föreslås en ny lag om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför fredstida krissituationer och höjd beredskap (LKRB). I förslaget tillkommer på kommunerna, utöver att upprätthålla samhällsviktig verksamhet, en rad uppgifter som kommer behöva en stadsövergripande samverkan, samt behov av utökad finansiering, styrning och uppföljning om den höjda ambitionsnivån ska vara möjlig att uppnå.

Prioriteringar

- Vidareutveckla förvaltningens civila beredskap genom fortsatt arbete med risk- och sårbarhetsanalys och prioritering av åtgärder.
- Fortsatt samverkan både internt i staden och med externa aktörer i stadsdelsområdet

4 Sammanfattande ekonomisk analys

Nettobudget för driftverksamheten uppgår till 1 584,2 mnkr för 2026. Enligt kommunfullmäktiges budget för 2026 ökar budgeten till 1 627,6 mnkr till år 2027. Plan för 2029 redovisas som för år 2028.

Driftbudget	2026	2027	2028	2029
Mnkr				
Kostnader	1 638,0	1 681,4	1 712,5	1 712,5
Intäkter	53,8	53,8	53,8	53,8
Summa driftbudget	1 584,2	1 627,6	1 658,7	1 658,7

Förvaltningen har en ekonomisk nettoomslutning om cirka 1,6 miljarder kronor. I förvaltningen arbetar cirka 1 200 tillsvidareanställda medarbetare och personalkostnaderna utgör cirka 42 procent av bruttokostnaderna, vilket motsvarar ca 824 mnkr. Kostnaderna för köp av verksamhet utgör cirka 38 procent och lokalkostnaderna utgör cirka 9 procent. Resterande 11 procent avser främst bidrag, livsmedel, förbrukningsmaterial och kostnader för IT mm.

Ekonomisk bruttoomslutning (mnkr)	2024	2025	2026	Förändring 2026–2025
Bruttoomslutning	1 851	1 921	1 955	34
Personalkostnader	799	803	824	21
Köp av verksamhet	679	732	747	14
Lokalkostnader	163	171	172	1
Övriga kostnader	210	214	212	-2

Förvaltningen ser betydande kostnadsökningar de närmsta åren, främst inom verksamhetsområdet äldreomsorg i form av köp av verksamhet samt ökande personal- och lokalkostnader. Förvaltningen har under de senaste åren kunnat omfördela medel från äldreomsorgen till andra verksamheter, främst till förskoleverksamheten, ekonomiskt bistånd, individ- och familjeomsorg och stadsmiljöverksamheten. Med de prognostiserade kostnadsökningarna inom äldreomsorgen bedöms möjligheten till omfördelning till andra verksamheter att bli mer begränsad.

Omställningen till den nya socialtjänstlagen antas innebära ökade kostnader, samt även uppbyggnaden av civil beredskap. Statlig finansiering kommer att erhållas men omfattning är i dagsläget ej klarlagd.

Personalkostnader 2026 och framåt påverkas positivt av minskningen av personalomkostnadspåslaget från 41,0 procent till 40,0 procent. Samtidigt har de senaste årens ökade uppräknings av löner en stor påverkan på förvaltningens framtida personalkostnader. Under den kommande tioårsperioden kommer det vidare att finnas behov av nyanställningar kopplat till pensionsavgångar. Behovet av att attrahera och behålla personal kommer att bli än viktigare. Grundutbildningar och vidareutbildningar är av största vikt och innebär också en ökad kostnad, framförallt för det vikariebehov som uppstår.

Chefer och medarbetare behöver mer än tidigare anpassa verksamheterna efter nya förutsättningar. Utveckling av chefers kompetens att leda i förändring är viktigt. Nya arbetssätt och digitala satsningar är en del av utvecklingen och kan initialt innebära en ökad

kostnad. På lång sikt förväntas det möjliggöra effektivare processer, bättre arbetsmiljö samt en hållbar och kvalitativ verksamhet.

Hyresnivåerna för lokaler bedöms att stiga som ett resultat av generell eftersatthet av underhåll samt ökade kostnader vid nybyggnationer.

Trycket på stadens parkmiljöer har ökat de senaste åren i takt med förtätningar och att nya bostadsområden byggs. Många förskolor och skolor i innerstaden har begränsad tillgång till egna utemiljöer och är beroende av parker för sin utomhusverksamhet. Fler arrangörer och näringsidkare nyttjar parkmark för försäljning, servering och olika typer av evenemang. Sammantaget bidrar trycket på parkmiljöerna att ytorna slits hårt och behovet av underhåll och reinvesteringar är numera så stort att befintliga budgetramar inte räcker.

De ekonomiska förutsättningarna under planperioden kommer att medföra fortsatta krav på effektiviseringar och kostnadsminskningar inom samtliga verksamheter. Arbetet inriktas på kostnadssänkande insatser med bibehållen kvalitet, innovation, samverkan, avtalsuppföljningar och ett effektivt lokalutnyttjande.

Analys av prestationsförändringar

Av nämnden beräknade prestationsförändringar 2026-2028	Kostnader, mnkr*
Prestationsförändring, förskoleverksamhet	44,4
Prestationsförändring, stöd och service till personer med funktionsnedsättning	-18,2
Summa prestationsförändringar 2026-2028	26,2
(-) = ökade kostnader	

Prestationsförändringar inom förskola beräknas minska under perioden. Förändringen inom förskoleverksamheten är beräknad utifrån ersättningsnivåer och barnantal för 2026, befolkningsprognosen och framskrivningen av antal förskolebarn.

Utifrån befolkningsprognosen uppskattas barnantalet minska med ca 160 barn totalt mellan 2025 och 2027, för att sedan öka med ca 50 barn för planperioden 2027-2029 då antalet små barn beräknas öka med ca 80 barn och stora barn minska med ca 30 barn.

Prestationsförändringen för verksamhetsområdet funktionsnedsättning baseras på förändringar under de senaste åren i kombination med tidigare och kommande befolkningsutveckling.

Prognostiserade omslutningsförändringar 2026-2028

Omslutningsförändringar (mnkr)	2026	2027	2028	2029
Intäkter	-143	-147	-151	-156
Kostnader	143	147	151	156

De prognostiserade omslutningsförändringarna redovisar inte köp och försäljning av tjänster mellan stadsdelsförvaltningar.

4.1 Drift

Förskola

Inom förskoleverksamheten pågår ett intensivt arbete med lokalplanering både på kort och långsikt. Fram till år 2030 förväntas antalet förskolebarn fortsätta att minska i stadsdelsnämndsområdet vilket betyder att kostnaderna för personal och lokaler behöver justeras och antalet förskoleplatser behöver anpassas. Sett över en tioårsperiod kommer dock antalet förskoleplatser vara relativt konstant, men behovet kommer att skifta inom stadsdelsnämndsområdet i samband med att nya områden byggs.

Förvaltningen planerade i förra årets flerårsbudget för åtta nya förskolor på Kungsholmen. En uppdaterad befolkningsprognos och minskat barnantal 2025 visar dock ett lägre behov av förskoleplatser. Förvaltningen beställde två fördjupade befolkningsstudier från Sweco som visar endast en begränsad ökning av barn i vissa områden och att behovet i flera fall kan mötas av befintliga förskolor.

Planeringen för vissa förskolor har därmed stoppats eller minskats, bland annat vid Primus udde, i Hornsberg och vid S:t Eriks ögonsjukhus. Mot slutet av planperioden planeras dock fyra förskolor i Stadshagen, även om byggstarten är osäker. Sammantaget kvarstår fem av de åtta förskolor som fanns i förra årets flerårsbudget.

Hyreskostnaderna för förskolelokaler på Kungsholmen har stigit de senaste åren, delvis till följd av det allmänna kostnadsläget i innerstaden, vilket skapar mindre utrymme för personal- och övriga kostnader.

Barn, kultur och fritid

Den nya tillfälliga paviljongen i Kronobergs parklek och den permanenta parkleksbyggnaden kommer innebära en avsevärd ökad hyreskostnad.

Socialtjänst

Den nya socialtjänstlagen och samsjuklighetsutredningens föreslagna reform förväntas medföra nya arbetssätt och ökad efterfrågan av insatser utan föregående behovsprövning vilket initialt kan vara kostnadsdrivande.

Behovet av insatser enligt LSS och SoL, främst boende för personer med funktionsnedsättning, men även stödboenden och gruppboenden för personer med psykiska funktionsnedsättningar ökar.

I takt med att allt fler inom målgruppen blir äldre och inte längre erbjuds daglig sysselsättning behöver bemanning dagtid på gruppboenden utökas för att säkerställa att äldre med funktionsnedsättning får en meningsfull vardag.

Förvaltningen har ett upparbetat och välfungerande arbete med inköp av boendeplatser med individuella avtal, när denna funktion fräntas förvaltningen blir de ekonomiska konsekvenserna svåra att förutspå.

Förvaltningen anser det problematiskt att kostnader för turbundna resor till och från daglig verksamhet finansieras av det fasta anslaget. Antalet resor baseras på hur många som har insatsen daglig verksamhet. Insatsen daglig verksamhet finansieras av det prestationsrelaterade anslaget. Därför vore det fördelaktigt att turbundna resor också

prestationsfinansieras eftersom det inte är en fast kostnad utan är avhängt på en prestationsbaserad insats. Ny upphandling av utförare för turbundna resor ska ske 2026 vilket medför att det kan tillkomma ekonomiska konsekvenser för förvaltningen som är svåra att förutspå.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Bidragsreformen som träder i kraft den 1 juli 2026 bedöms medföra ökade kostnader på grund av förändringar av nationella regler samt ökad arbetsbelastning för socialsekreterarna. Reformen understryker även behovet av tillräckliga resurser och fungerande strukturer för arbetsmarknadsinsatser.

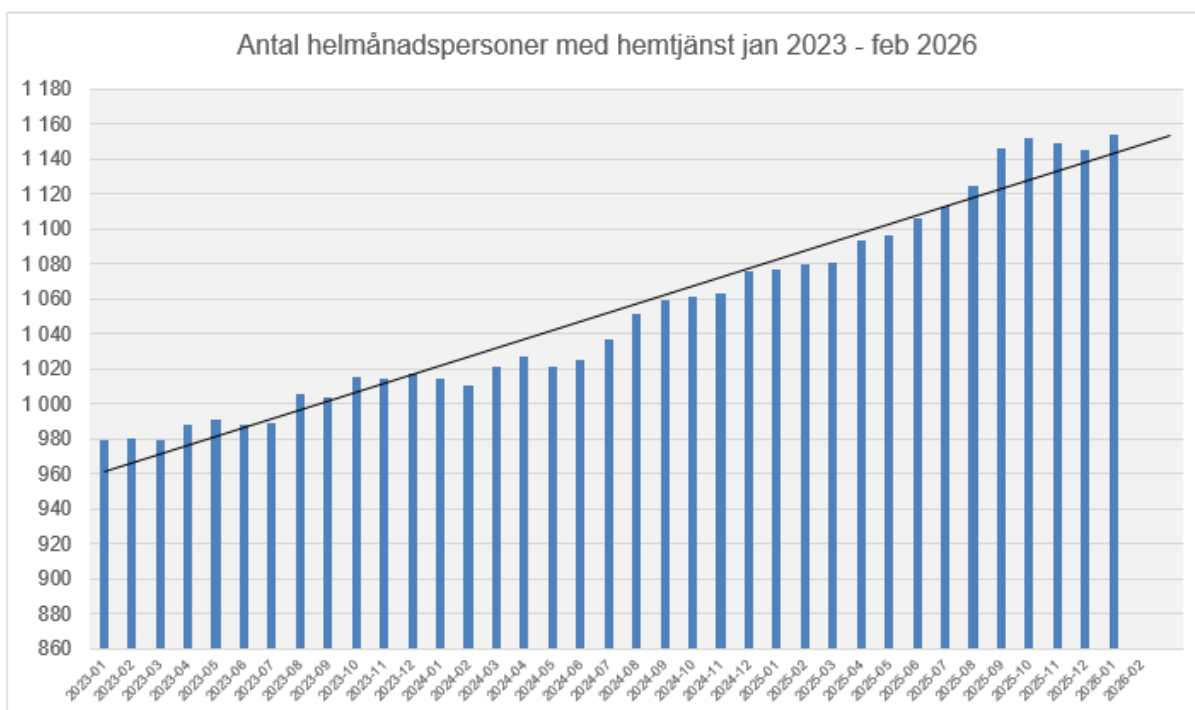
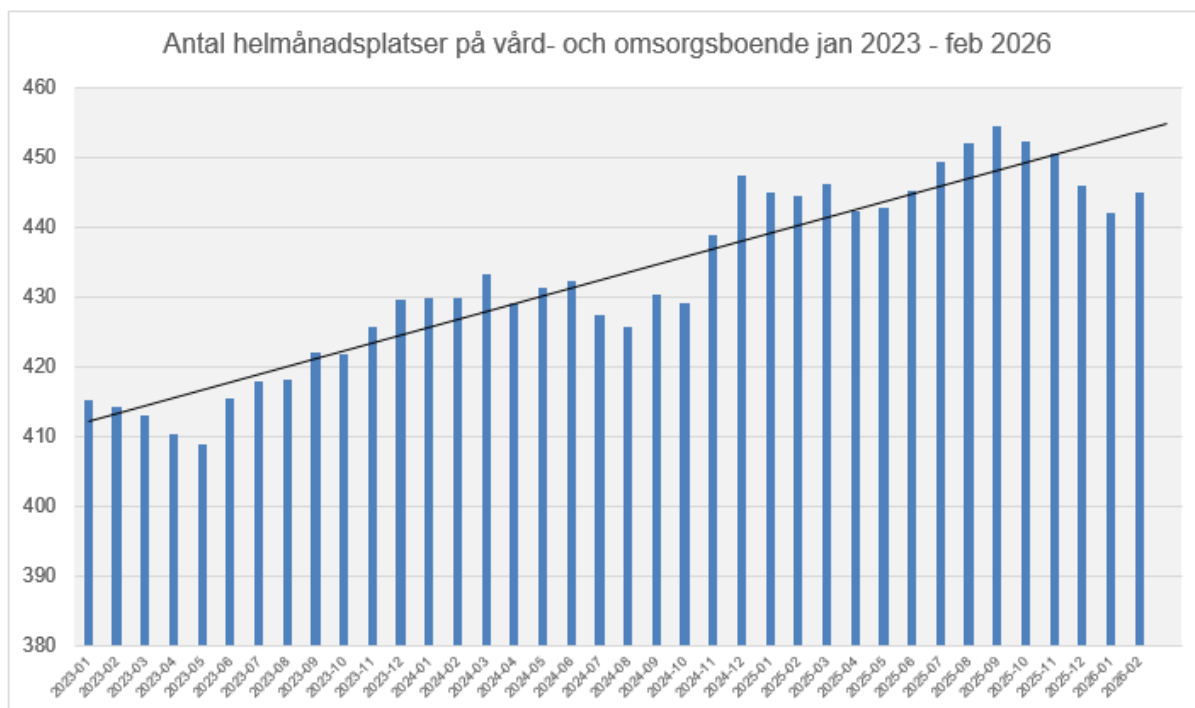
Förvaltningen arbetar aktivt med och vidtar åtgärder för att ha en budget i balans inom ekonomiskt bistånd. Utmaningen kvarstår dock att Swecos prognoser avseende antalet hushåll med ekonomiskt bistånd skiljer sig åt från det faktiska antalet inom förvaltningen. Den ursprungliga tilldelade budgeten för 2025 täckte behoven för cirka 122 hushåll, men under verksamhetsåret ökade antalet hushåll från 162 till 195. Med risk för ett fortsatt ökat behov av ekonomiskt bistånd befarar förvaltningen att utmaningen med att tillhandahålla stöd och ekonomiskt bistånd utifrån det faktiska behovet kommer att försvåras ytterligare.

Äldreomsorg

Andelen äldre med vård- och omsorgsbehov förväntas öka markant framöver vilket innebär att äldreomsorgen kommer att bli mer resurs- och kostnadsdrivande. Det gäller såväl hemtjänstinsatser som vård- och omsorgsboendeplatser.

Åldersgruppen 80–90+ är den grupp som är i störst behov av äldreomsorg. År 2029 prognostiseras åldersgruppen öka med 18 procentjämfört med 2026, vilket motsvarar en ökning med cirka 752 personer. Även med utökade förebyggande insatser kommer behovet av platser på vård- och omsorgsboende att öka. Samtidigt planerar fastighetsbolaget Micasa för en omfattande renovering av Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende, som planeras påbörjas våren 2027.

Diagrammen nedan visar behoven av insats 2023 - 2026.

Stadsmiljö

Fördelningsnyckeln

Det finns behov av en översyn av fördelningsnyckeln för drift av parker och grönområden inom stadsdelsförvaltningarnas ansvarsområde. Det gällande fördelningssystemet ger inte det

nödvändiga tillskott av medel som behövs för att kunna sköta nya parkmiljöer och reinvestera i de befintliga. Det tar varken hänsyn till det stora antalet besökare som inte bor eller arbetar i stadsdelen, de kraftigt ökade drift- och underhållskostnaderna eller de ökade kostnaderna i tillkommande ytor med hög driftintensitet.

Högt tryck på parkerna

På grund av att många förskolor och skolor saknar eller har begränsad tillgång på egna gårdar blir det ett mycket högt slitage på vissa parker och lekplatser, vilket inte kan hanteras inom ramen för ordinarie driftsram.

Den ökande mängden upplåtelser och evenemang bidrar till att många parker slits hårt och behovet av underhåll och reinvesteringar är numera så stort att befintliga budgetramar inte räcker. Förvaltningen efterfrågar ett övergripande arbete om bland annat hur stadens inkomster från nyttjande av allmän mark ska fördelas. I dagsläget kommer inga inkomster från upplåtelser av parkmark stadsdelsförvaltningarna till del, trots ett ökat behov av både parkunderhåll, administration och uppföljning.

Ny lag om sortering och återvinning av skräp

Från den 1 januari 2026 infördes en ny lag som innebär att kommunerna ska samla in vanligt förpackningsavfall separat på torg eller i parker som är över 2 000 kvadratmeter och där det förekommer betydande mängder förpackningsavfall. Lagen innebär bland annat att berörda förvaltningar, via Naturvårdsverket, ska få ersättning från förpackningsindustrin. Förvaltningen ser en osäkerhet kring hur och när denna ersättning ska tilldelas till förvaltningen, vilket påverkar möjligheten för en hållbar verksamhets- och budgetplaneringen.

Oförutsedda kostnader

Det osäkra världsläget kan påverka kostnadsbilden för olika varor och tjänster. Det finns också ett behov av medel för oförutsedda klimatkonsekvenser, till exempel hantering av nedfallna träd, efter kraftiga vindar eller erosionsskador efter kraftiga regn.

4.2 Investeringar

Nedan redovisas den sammanlagda investeringsbudgeten för stadsmiljö.

Investeringar totalt (mnkr)	Prognos 2026	2027	2028	2029
Parkinvesteringar	5,0			
Investeringar med nycklade medel (inkl reinvesteringar)	9,5	9,5	9,5	9,5
Planerade stadsmiljöprojekt (Karlbergskanalen)	7,4	8,2	38,2	4,3
Planerade stadsmiljöprojekt (övrigt)		10,5	24,5	13,0
Totalt	21,9	28,2	72,2	26,8

Parkinvesteringsmedel och reinvesteringar

Fördelningsnyckeln för parkinvesteringar står inte i paritet med behovet. Nyckeln tar inte hänsyn till förekomst av bad, antal lekplatser, topografi eller besöksantal och en översyn är nödvändig. Kungsholmen har långa strandlinjer, många lekplatser, stora topografiska utmaningar och många besökare. Därutöver finns många kulturhistoriskt viktiga miljöer som

kräver varsamhet och omsorg gällande utformning och materialval. Den täta stadsmiljön innebär också utmaningar och merkostnader under entreprenaderna. Investeringsprojekten i innerstaden innebär ofta att rusta upp redan befintlig miljö och avser inte så ofta nyanläggning, eftersom ytorna till stora delar redan är tagna i anspråk.

Förvaltningen ser att nivåerna av investeringsmedel som fördelas genom trafikkontoret har minskat så pass mycket att man nu kan ifrågasätta den modellen, då det innebär mycket extra administration för alla inblandade förvaltningar.

Klimatanpassning

Utmaningar kopplat till klimatförändringar innebär ökade kostnader. Planering och åtgärder för att kunna möta både långa torrperioder och skyfall är kostnadsdrivande.

Klimatinvesteringsmedel är ettåriga och ansöks år för år. För att få till en mer hållbar projektmodell efterfrågas ett flerårsperspektiv på klimatinvesteringarna, vilket skulle minska administration och ge bättre planeringsförutsättningar. Förvaltningen önskar därför att organisation och rutiner för klimatinvesteringar ses över samt även att möjligheten att öka de fasta anslagen utreds.

Bevattningsanläggningar

Förvaltningen ser att behovet av att på ett hållbart och effektivt sätt kunna bevattna delar av parker och nya planteringsytor, ökar i takt med ett förändrat klimat och i takt med att andelen nyplanterade träd ökar. Det kan exempelvis handla om att reinvesteringar i befintliga bevattningsanläggningar, installera nya spolposter, bygga pumpanläggningar för att kunna nyttja sjövattnet och pröva nya metoder med anläggningar där vatten lagras och återbrukas. Förvaltningen har goda förutsättningar för att kunna minska andelen vattentransporter och minska förbrukning av färskvatten men det krävs tillskott av medel för detta.

Plaskdammar

Kraven på vattenkvaliteten i plaskdammarna är hög och driften av plaskdammarna kostsam. Inom de närmaste åren ser förvaltningen ett behov av att se över antalet plaskdammar och särskilt titta på möjligheten att exempelvis omvandla någon av plaskdammarna till annan typ av vattenlek, som kräver mindre underhåll, mindre yta och mindre vattenförbrukning. Att bygga om eller anpassa befintliga plaskdammar är mycket kostsamt och inryms i dag inte i förvaltningens investeringsram.

Marksaneringar

På många håll i staden finns behov av sanering av miljögifter som finns i marken till följd av tidigare verksamheter på platsen. Förvaltningen ser behov av att centralt i staden utreda och tydliggöra ansvarsgränser, prioriteringar och hur detta ska bekostas.

Lekmiljöer

Behovet av reinvesteringar på stadsdelsområdets lekplatser ökar och förvaltningen ser att nuvarande investeringsmedel inte täcker de behov som finns. Förvaltningen ser här också behov av finansieringslösningar som löper över flera år. Det tar i regel tre år att planera, projektera och rusta upp större lekmiljöer.

Projektspecifika ekonomiska utmaningar

De närmaste åren finns ett behov av reinvestering och/eller ombyggnation av

Rålambshovsparkens plaskdamm. Dammen har nått sin tekniska livslängd och teknikhuset med sina installationer når inte helt upp till gällande arbetsmiljökrav. Investering i plaskdammen kommer inte vara möjlig att inrymma inom ordinarie budgetram.

Kungsholmens lekplatser är under hårt tryck, särskilt de mycket välbesökta parklekarna i Rålambshovsparken och Kronobergsparken. I Kronobergsparken kommer ett nytt parklekshus på plats inom de närmaste åren på grund av en tidigare brand och förvaltningen ser behov av en omfattande förnyelse av lekplatsen i anslutning till det nya parklekshuset, men ser samtidigt stora utmaningar i att kunna inrymma en upprustning inom ordinarie budgetram.

Förvaltningen ser allvarligt på de stabilitetsproblem som föreligger längs delar av Karlbergskanalens strandpromenad, men det finns också fortsatt viss osäkerhet kring finansieringen. I februari 2026 fattade stadsdelsnämnden beslut om genomförande av projektet till en sammanlagt kostnad om 72 miljoner kronor. Ärendet har expedierats till kommunfullmäktige, som måste godkänna för att säkra projektets fortsatta finansiering. Kommunfullmäktiges beslut förväntas innan sommaren 2026. Projektet innefattar flera delar där förvaltningen ser risker som kan påverka både ekonomi och tidplan, vilket är noggrant beskrivet i genomförandebeslutet. I budget 2026 har projektet inte tilldelats några investeringsmedel. Förvaltningen har istället ansökt om budgetjustering i samband med verksamhetsplan för att täcka de kostnader som projektet kommer att ha under 2026. Förvaltningen har i februari 2026 även lämnat in ansökan om statlig medfinansiering för de stabilitetshöjande åtgärder som måste vidtas.

Klimatinvesteringar

Sökta och beviljade klimatmedel för 2026 redovisas nedan, liksom planerade investeringar för 2027 till 2029.

Planerade klimatanpassningsinvesteringar (mnkr)	Invest.b ehov 2027	Invest.b ehov 2028	Invest.b ehov 2029	Totalt	Total projektinvest.	Projektet s startår och slutår
Östra Fredhällsparken- fördröjning och ledning av skyfall	6,0	2,0		8,0	15-20 mnkr	2025-2028
Hållbar bevattning		1,5	3,0	4,5	7-10 mnkr	2026-2030
Totalt	6,0	3,5	3,0	12,5	ca'22-30 mnkr	

Maskiner och inventarier

Nedan visas budgeten för maskiner och inventarier.

Investeringar totalt (mnkr)	Prognos 2026	2027	2028	2029
Inventarier och maskiner	3,2	3,2	3,2	3,2
Totalt	3,2	3,2	3,2	3,2

4.3 Verksamhetsprojekt

5 Lokalförsörjningsplan

5.1 Sammanfattning

Lokalförsörjningsplanen är ett styrdokument för det korta och långsiktiga arbete med lokalplanering där det totala behov av lokaler och planerade förändringar sammanställs. Förvaltningens lokalförsörjningsplaner aggregeras till stadens övergripande lokalresursplan som årligen föreläggs kommunstyrelsen.

Förvaltningen arbetar systematiskt och strukturerat med den strategiska lokalförsörjningen för att både på kort och lång sikt säkerställa att verksamheterna kan bedrivas enligt plan med en tillräcklig mängd lokaler. Målsättningen är även att bedriva planarbetet så att flexibilitet och kostnadseffektivitet i lokalförsörjningen uppnås.

Hyresnivåerna för lokaler bedöms att stiga som ett resultat av generell eftersatthet av underhåll samt ökade kostnader vid nybyggnationer.

Arbetet med lokalplanering på Kungsholmen har stort fokus på förskoleverksamheten som har höga lokalhyror, precis som övriga förskolor i innerstaden. De senaste årens nedgång av antalet förskolebarn har stannat av något, men det finns fortfarande behov av att anpassa förskolelokaler efter minskat behov av platser. I de stadsutvecklingsområden där det byggs bostäder behöver nya förskolor etableras vilket kommer att höja lokalkostnaderna ytterligare.

I förra årets flerårsbudget planerade förvaltningen för åtta nya förskolor i stadsutvecklingsområdena på Kungsholmen. Juni 2025 kom stadens senaste befolkningsprognos som visade på en ytterligare minskning av förskolebarn i stadsdelsnämndsområdet. Förvaltningen beställde därför två fördjupade befolkningsprognoser. Resultatet är att av de åtta förskolor som förvaltningen hade med i förra årets flerårsbudget kvarstår fem.

Andelen äldre på Kungsholmen förväntas öka successivt under de kommande åren. Förvaltningen anpassar organisationen för att tillgodose ett ökande behov av hemtjänst genom ett byte av hemtjänstlokal som rymmer fler medarbetare. En dagverksamhet startas under året upp och en lokal för detta tillkommer. Behovet av vård- och omsorgsplatser beräknas öka med 78 platser under treårsperioden 2026–2029, vilket motsvarar en ökning med 17 procent. Behovet bedöms fortsätta öka under efterföljande år. År 2050 uppskattas Kungsholmsbornas behov av vård- och omsorgsplatser uppgå till 962 platser, vilket motsvarar en ökning med 105 procent jämfört med prognosen för 2026 (469 platser). Antalet platser i vård- och omsorgsboenden är en stadsgemensam resurs. Det krävs därför en samlad analys av det totala antalet platser i staden samt en behovsprognos för hela staden för att ta fram ett planeringsunderlag för framtida behov av boendeplatser.

5.2 Planeringsförutsättningar

Förvaltningen bedömer att det finns utmaningar kopplade till planeringsförutsättningarna för både förskolor och särskilda bostäder för äldre.

Pedagogisk verksamhet

Antalet förskolebarn fortsätter att minska i stadsdelsnämndsområdet. Enligt stadens senaste befolkningsprognos kommer antalet 1-5 åringar i stadsdelen minska från dagens cirka 3200 barn till 3070 barn år 2030 för att därefter öka till samma nivå som idag år 2032. Det innebär att behovet av förskoleplatser kommer att vara relativt konstant de kommande tio åren, men att behovet kommer att skifta inom stadsdelsnämndsområdet i samband med att nya områden byggs.

Planeringen behöver därför vara flexibel och anpassas löpande utifrån uppdaterade prognoser, förändringar i bostadsbyggandet och utvecklingen av det faktiska barnantalet. Målsättningen är att säkerställa en god tillgång till förskoleplatser samtidigt som stadens lokaler används effektivt.

Äldreomsorg

Swecos befolkningsprognoser visar att antalet äldre i Stockholms stad kommer att öka kontinuerligt, vilket innebär ett större behov av äldreomsorg. Antalet vård- och omsorgsplatser är en stadsgemensam resurs och det krävs en gemensam analys av totala antalet platser i staden samt behovsprognos för att få fram ett planeringsunderlag för hur många boendeplatser som behövs. För Kungsholmen beräknas behovet av vård- och omsorgsplatser öka med 78 platser fram till år 2029, en ökning med 17 procent. Behovet ser ut att fortsätta öka åren som följer och år 2050 är uppskattningen att Kungsholmsbornas behov av vård- och omsorgsplatser har ökat till 962 platser, en ökning med 105 procent jämfört med år prognos 2026 (469 platser). Förvaltningen bedömer att det är av stor vikt att staden intensifierar arbetet med att säkra att staden kan möta det växande behovet av vård- och omsorgsplatser framöver.

Planering för renovering av fastigheten Trossen 13 pågår. Där finns vård- och omsorgsboendet Alströmerhemmet, Fridhemmets servicehus samt tillagningsköket Fridas restaurang. Vid planering av renoveringar av särskilda boenden vill förvaltningen betona vikten av en genomarbetad planering och en tydlig tidsplan. Tidplanen behöver ägas centralt, tas fram med god framförhållning, kommuniceras och vara väl förankrad av samtliga berörda parter. Den bör bland annat inkludera tidsramar för nödvändiga beslut i olika instanser samt säkerställa att evakueringsboende finns tillgängligt under renoveringsperioden, om behov av detta bedöms föreligga. För att kunna planera en evakuering krävs att ett genomförandebeslut har fattats. Förvaltningen vill särskilt understryka vikten av att ett sådant beslut tas i god tid, för att skapa goda förutsättningar för en trygg och välfungerande evakuering för både boende och medarbetare.

Nuvarande ekonomiska modell gör samtidigt renoveringar ekonomiskt ofördelaktiga för enskilda förvaltningar, eftersom kostnader inte fullt ut kompenseras. Det handlar bland annat om tomhyror om boendet behöver stängas tillfälligt, flyttkostnader för de boende, kostnader för löpande avtal (exempelvis teknisk utrustning) samt personalkostnader. Personalkostnader kan uppstå i form av övertalighet om evakueringsboendet är mindre än det ordinarie boendet eller rekryteringskostnader om det är större.

När renoveringen är slutförd ökar dessutom lokalkostnaderna avsevärt vilket belastar den stadsdel som ansvarar för fastigheten. Den ersättning som stadsdelen får genom försäljning av

platser täcker inte samtliga kostnader, exempelvis för gemensamma ytor och kringutrymmen. Förvaltningen ser därför behov av att se över stadens ekonomiska ersättnings- och fördelningsmodell, så att stadsdelar med särskilda boenden inte missgynnas ekonomiskt vid nödvändiga renoveringar.

5.3 Hyreskostnadsutveckling

Förvaltningen arbetar för en hållbar hyresutveckling och för att bidra till stadens gemensamma mål om god ekonomisk hushållning. Som del av det löpande effektiviseringsarbetet följs lokalutnyttjandet kontinuerligt upp och lokaler som inte längre behövs avvecklas eller omstruktureras enligt den långsiktiga lokalstrategin.

Hyreskostnaderna har ökat de senaste åren till följd av inflationen, samtidigt som stadens resursfördelningssystem inte tar hänsyn till innerstadens höga hyresnivåer. Vid omförhandlingar marknadsanpassas hyrorna och ansvaret för det inre underhållet flyttas gradvis över till nämnden, vilket sammantaget driver upp kostnaderna.

Förskola

Stadens resursfördelningssystem tar inte hänsyn till de höga hyresnivåerna i innerstaden där det vid varje omförhandling av hyreskontrakt sker en marknadsanpassning av hyrorna och ansvar för inre underhåll övergår till nämnden, vilket medför betydande kostnadsökningar.

Av förvaltningens befintliga förskolelokaler överstiger 54 procent årskostnaden om 30 000 kr per barn. Detta nyckeltal påverkas negativt då barnantalet sjunker, då det blir färre barn att fördela lokalkostnaden på varför årskostnaden per barn ökar.

För 10 av förskolelokalerna överstiger hyran 3 000 kronor per kvadratmeter. Den dyraste lokalen har en hyra som överstiger 4 000 kronor per kvadratmeter och hyrs av Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB).

Barn, kultur och fritid

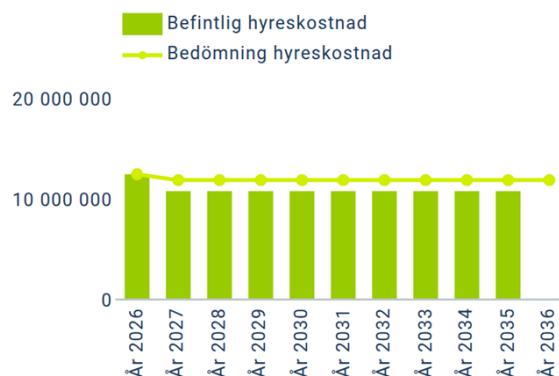
Den tillfälliga paviljongen och senare den nya permanenta byggnaden i Kronobergsparken, avsedd för parklek dagtid och fritidsgård kvällstid, innebär en väsentligt ökad hyreskostnad jämfört med tidigare år och behöver fortsättas följas upp noggrant. Fritidsgårdens tillfälliga placering år 2027 i samband med nybyggnationen utreds fortfarande.

Äldreomsorg

I och med avvecklingen av Fridhemmets servicehus 2026 minskar hyreskostnaden från och med år 2027. Även kostnaden för hemtjänstlokaler kommer att minska när flytten till ny lokal är klar och den gamla lokalen är avyttrad. Nytt lokalavtal tecknas 2026 för ny dagverksamhet om totalt 20 platser.

Under planperioden inleds ombyggnationen av Pilträdet servicehus samt Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende. Det finns kalkyler som visar på betydande kostnadsökningar, men de är ej ännu beslutade. Denna ökade kostnad behöver hanteras centralt av staden.

5.3.1 Administrativa lokaler

Bedömning hyreskostnad
12 434 021

Befintlig hyreskostnad
12 434 021

5.3.2 Arbetsmarknad

Inga tillgängliga data

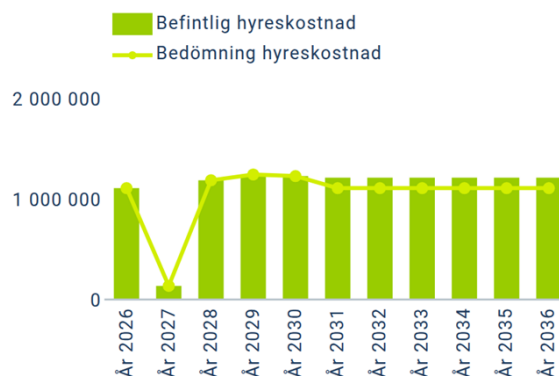
5.3.3 Förskolor

Bedömning hyreskostnad
55 735 460

Befintlig hyreskostnad
55 735 460

5.3.4 Kultur

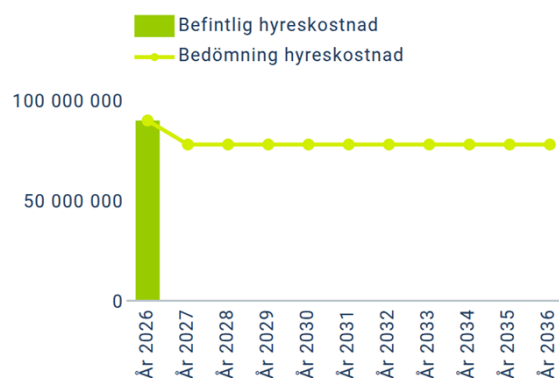
Bedömning hyreskostnad

1 106 762

Befintlig hyreskostnad

1 106 762

5.3.5 Särskilda boenden för äldre

Bedömning hyreskostnad

89 486 589

Befintlig hyreskostnad

89 486 589

5.4 Samverkan

Samtliga verksamheter bedriver ett aktivt arbete för en effektiv samordning av lokaler och resursanvändning. För att uppnå ett effektivt utnyttjande av lokalresurserna samverkar verksamheter kontinuerligt, både mellan avdelningar och inom respektive avdelning samt med övriga förvaltningars verksamheter.

Under planeringsprocessens tidiga skeden och nya lokaler har förvaltningen nära samarbete med socialförvaltningen, Micasa, SISAB, Skolfastigheter i Stockholm AB, fastighetskontoret,

stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret och exploateringskontoret.

För att uppnå ett effektivt lokalutnyttjande bedriver förvaltningarna i innerstaden idag flera verksamheter i samverkan: Kungsholmens, Norra innerstadens och Södermalms stadsdelsförvaltningar samverkar kring verksamheterna försörjningsstöd och arbetsmarknadsåtgärder, budget- och skuldrådgivning, konsumentvägledning, ungdomsmottagning, personligt ombud, relationsvårdscenter samt tryggt mottagande i hemmet.

Förvaltningen ser ett framtida behov av ett utökat samarbete mellan Micasa, SISAB och stadsdelsförvaltningen med anledning av det sjunkande barnantalet samt det ökande behovet av bostäder och boendeformer för äldre.

Planering pågår för renovering av fastigheten Trossen 13 där Alströmerhemmet, Fridhemmets servicehus och Fridas restaurang ligger. Fridhemmets servicehus avvecklas permanent våren 2026 och Alströmerhemmet evakueras under 2027-2030. Förvaltningen betonar vikten av god framförhållning, tydliga tidsplaner och tidiga genomförandebeslut vid renoveringar för att möjliggöra trygga evakueringar.

5.5 Lokalplanering - ej pedagogisk verksamhet

5.5.1 Nuläge 31 januari 2026

Totalgruppering	Area	Kapacitet arbetsplatser	Hyreskostnad	Summering
Administrativa lokaler	Area 2 680	Total kapacitet 158	Befintlig hyreskostnad 12 434 021	Hyreskostnad/area 4 640 Kostnad/Plats 78 696
Arbetsmarknad				
Kultur och fritid	Area 238	Total kapacitet 210	Befintlig hyreskostnad 1 106 762	Hyreskostnad/area 4 650 Kostnad/Plats 5 270

Förvaltningens administrativa hyreskostnader för övriga verksamheter omfattar 12 434 021 kr under år 2026. Genomsnittlig hyresnivå ligger på 4640 kr per kvadratmeter och år.

Lokalbestånd för övriga verksamheter består av:

- Ett förvaltningskontor där myndighetsutövningen, förvaltningsadministration, familjerådgivning och preventionsverksamheten samt tryggt mottagande inom äldreomsorgen har sin arbetsplats.
- Två lokaler för hemtjänst i egen regi. Under 2026 tillkommer en lokal och en befintlig lokal avvecklas.
- En personallokal för LSS utförarverksamhet.
- Två lokaler för daglig verksamhet inom LSS verksamheten inom egen regi.

- Tre lokaler för parkleksverksamhet varav två används av egen regi och den tredje nyttjas av parklek som drivs av en ideell förening genom en IOP. Förvaltningens fritidsgård är samlokaliserad med Kronobergs parklek.
- En lokal för dagverksamhet inom äldreomsorgen inom egen regi.

Förvaltningskontoret har 140 arbetsplatser i aktivitetsbaserat landskap med hemvister. Arbetsplatserna nyttjas av 180 medarbetare vilket innebär en beräkning om 77 procents belägningsgrad. Årshyran för förvaltningskontoret är 10,7 mnkr, vilket innebär att varje arbetsplats har en hyreskostnad om ca 76 400 kronor per arbetsplats och år. Kostnaden per medarbetare är 59 400 med 77 procents beläggning.

5.5.2 Behov och planering av lokaler för (första planeringsperioden)

Under den första planeringsperioden väntas befolkningen öka till cirka 75 765 invånare. Planerade lokalförändringar:

- Hemtjänsten övergår till en större lokal som rymmer fler medarbetare för att kunna möta det förväntade ökade behovet av hemtjänst.
- Under året startas en dagverksamhet för äldre upp och en lokal för detta tillkommer.
- Ett kök på Serafens vård- och omsorgsboende rustas upp under perioden. Fridas restaurang flyttar över dit under renoveringen av fastigheten Trossen. När renoveringen är klar kommer förvaltningen ha två tillagningskök i egen regi vilket medför en högre måltidsberedskap.

Fritidsgårdens tillfälliga placering år 2027 i samband med nybyggnationen utreds fortfarande.

5.5.3 Behov och planering för lokaler (andra planeringsperioden)

Förvaltningen har inga planerade lokalförändringar under den andra planeringsperioden.

5.6 Lokalplanering - pedagogisk verksamhet stadsdelsnämnder

5.6.1 Nuläge 31 januari 2026

Totalgruppering	Area och antal brukare	Kapacitet	Hyreskostnad	Summering
Pedagogiska lokaler som hanteras av stadsdelsnämnder	Area 21 020	Total kapacitet 1 803 Bedömning av behov 1 544 Differens 259	Total kapacitet grupper 98 Befintlig hyreskostnad 55 735 460	Hyreskostnad/area 2 652 Area/kapacitet 12 Kostnad/Plats 30 913

I verksamheterna finns vid avläsningen 24 st förskolor. Förskolorna är indelade i fyra förskoleområden där varje område leds av en rektor. Det finns en kapacitet om 2 559 förskoleplatser, exklusive de tre kommunövergripande specialförskolorna i kommunal regi.

I stadsdelsnämndområdet finns även 69 förskolor i enskild regi. Dessa förskolor har

tillsammans en kapacitet på 3 175 förskoleplatser. Totalt inom stadsdelsnämndområdet finns det 107 förskolor som tillsammans har en kapacitet om 5 734 platser. Förskola i kommunal regi har 2 571 inskrivna barn per 31 januari 2026 (exklusive kommunövergripande förskoleverksamhet). Förskolor i enskild regi har samma period 2 795 barn inskrivna. Det innebär att cirka 48 procent av förskolebarnen är inskrivna inom kommunal regi.

Tre förskolor har stora underhållsbehov, Sofia småbarnsförskolan och förskolan på Sachsgatan behöver investera i ett nytt ventilationssystem. Förskolan Eurenii behöver åtgärder för att skapa en anslutningsväg då transporter till förskolan nu sker på en parkväg som inte tillåter trafik. Förvaltningens investeringsbehov begränsas av att hyresvärdarna till förskolorna är kommungemensamma bolag, vilket innebär att förvaltningen amorterar investeringar över flera år.

5.6.2 Planering av lokaler för år 2027-2034 (första planeringsperioden)

I förra årets flerårsbudget planerade förvaltningen för åtta nya förskolor i stadsutvecklingsområdena på Kungsholmen. I juni samma år kom stadens uppdaterade befolkningsprognos som visade på en ytterligare minskning av förskolebarn i stadsdelsnämndområdet. Förvaltningen såg även att barnantalet på vissa förskolor minskade mer än tidigare i augusti 2025. Utifrån detta beställde förvaltningen två fördjupade befolkningsprognoser från Sweco för Lilla- och Stora Essingen, Marieberg samt Kristineberg/Stadshagen.

Prognosen för Lilla- och Stora Essingen samt Marieberg visade att antalet barn mellan 1 och 5 år på Primus udde (Lilla Essingen) ökar varje år fram till 2033 och efter det beräknas en minskning fram till 2045. Som mest handlar det om en ökning med 50 barn jämfört med år 2024.

Förvaltningen bedömer utifrån detta att det inte finns underlag för den nya förskolan med sex avdelningar och drygt ett hundra platser vid Primus Udde. Det finns lediga platser på befintliga förskolor på Lilla Essingen och förskolan Konradsberg, på Rålambsvägen, som bedöms kunna möta behovet av fler förskoleplatser när Primus Udde är utbyggd.

Prognosen för Kristineberg och Stadshagen visade att behovet av förskoleplatser minskar initialt men ökar åter från 2029 för att nå sin topp mellan år 2035 och 2037, varefter behovet beräknas minska. År 2045 bedöms behovet vara på samma nivå som år 2025. Denna ökning är helt relaterad till den planerade nyproduktionen.

Behovet av förskoleplatser i området bedöms vara något högre än utbudet under ett fåtal år. Det handlar om en handfull barn. Det bedöms finnas förskolor i närområdet, exempelvis i Östra S:t Göran som kan täcka behovet. Förvaltningen har därför avslutat projekteringen av förskolan med fyra avdelningar i kvarter 2 i Hornsberg. Den planerade förskolan i kvarter 3 har minskats ned från sex till fyra avdelningar.

En ny förskola planeras vid utvecklingen av nya bostadskvarter i området kring S:t Eriks ögonsjukhus. I området planeras för 325 bostäder och en förskola med fyra avdelningar. Förvaltningen ser inget behov av denna förskola utifrån det minskade barnantalet.

I slutet av denna planeringsperiod planerar förvaltningen att etablera fyra förskolor med totalt

16 avdelningar när nya kvarter byggs i Stadshagen. Det är dock oklart när det blir byggstart i dessa kvarter.

Av de åtta förskolor som förvaltningen hade med i förra årets flerårsbudget kvarstår fem enligt ovan.

Behovet av förskoleplatser kan komma att påverkas av fristående förskolor etableras eller avvecklas i stadsdelsnämndsområdet. Stadens nya riktlinjer som börjar gälla från 1 juli 2026 kan också komma att påverka behovet av förskoleplatser eftersom de innebär att så kallade garantiplatser bara får erbjuda på de kommunala förskolorna.

Lokalbehovet under den första planeringsperioden

Huvudgruppering	Nuvarande år	År +1	År +2	År +3	År +4
Förskolor	Bedömning av behov 1 544	Bedömning av behov 2027 1 544	Bedömning av behov 2028 1 546	Bedömning av behov 2029 1 578	Bedömning av behov 2030 1 604
	Total kapacitet 1 803				
	Differens 259				

Planerade lokalförändringar under den första planeringsperioden

Under 2026 avvecklas förskolan Havet på S:t Göransgatan samt förskolan Kronan på Kronobergsgatan.

Förvaltningen projekterar för nya förskolor i Stadshagen. Behovet av ytterligare lokaler för förskoleverksamheten är beroende av bostadsbyggandet. I exploateringsområdena bedöms behovet av förskolelokaler utifrån antalet tillkommande lägenheter. Förvaltningen för en kontinuerlig dialog med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret om behovet av förskolelokaler i samband med exploateringar. Förvaltningen planerar för att det ska finnas kommunala förskolor i alla stadsdelar på Kungsholmen.

5.6.3 Planering av lokaler för år 2035-2046 (andra planeringsperioden)

Det är svårt att överblicka förskoleplaneringen för denna period och hur planeringen av stadsutvecklingsområden fortskrider, samt om befolkningsprognosen ligger kvar.

5.7 Boendeplanering- särskilda boenden för äldre

5.7.1 Nuläge 31 januari 2026

Totalgruppering	Area och antal brukare	Kapacitet	Hyreskostnad	Summering	Lokalförändringar
Bostäder	Area 46 085	Total kapacitet 497 583	Befintlig hyreskostnad 89 486 589	Hyreskostnad/area 1 942 Area/kapacitet 242	

Totalgruppering	Area och antal brukare	Kapacitet	Hyreskostnad	Summering	Lokalförändringar
		Differens -86		Kostnad/Plats 180 053	

Särskilda boenden på Kungsholmen

På Kungsholmen finns särskilda boenden i egen regi, på entreprenad och i privat regi vilka redovisas i nedan tabell.

Antal platser vård- och omsorgsboende

Boende	Drift	Antal platser januari 2026 inkl. korttid.	Varav profilplatser	Varav tomställda	Förändring jmf dec 2024
Alströmerhemmet	Egen regi	113		21	
Serafen	Egen regi	176	32		
St. Erik	Egen regi	30			
Solbacken	Entreprenad	64			
Marieberg	Privat regi	18			
Vallgossen	Privat regi	102			
Totalt		503			0

Antal platser servicehus

Boende	Drift	Antal platser januari 2026	Varav tomställda	Kommentar	Förändring jmf dec 2024
Fridhemmet	Egen regi	5	130	Stängs våren 2026	
Pilträdet	Egen regi	114			
Totalt		119			- 130

Förändringar platstillgång

Fastigheten Trossen 13 ska genomgå en omfattande renovering enligt inriktningsbeslut av Kommunfullmäktige vilket påverkar Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende samt Fridhemmets servicehus vilka ligger i fastigheten. Efter genomförd renovering kommer fastigheten inrymma Alströmerhemmet, tillagningskök samt seniorbostäder. Detta medför att Fridhemmet avvecklas. Fridhemmet har haft intagningsstopp av nya hyresgäster sedan 1 januari 2025 och förväntas vara helt avvecklat våren 2026. Alströmerhemmet kommer evakueras i anslutning till att renovering startar vilket planeras till våren 2027.

Evakueringsboendet ligger i Enskede och har en kapacitet på 66 platser. Det medför en minskning med 26 platser under renoveringstiden. Med anledning av att evakueringsboendet innehåller färre platser kommer Alströmerhemmet fortsätta att ha viss tomställning samt införa en successiv minskning av antal boenden inför evakuering.

Pågående planering/nybyggnation

Micasa har fått beslut om markanvisning i Stadshagen med planering att bygga ett vård- och

omsorgsboende. Volymberäkning har gjorts och uppskattas till runt 100 platser.

Byggnation pågår gällande ett nytt vård- och omsorgsboende med 160 boendeplatser i privat regi på Lilla Essingen. Planeras vara klart år 2028.

Sammanfattning

År 2026 minskar antalet servicehusplatser på Kungsholmen permanent med 135 boendeplatser i och med avvecklingen av Fridhemmets servicehus. Alströmerhemmet kommer att anpassa beläggningen från dagens 92 platser till 66 platser inför evakuering våren 2027.

I övrigt är det inga kända förändringar gällande boenden eller platsantal som påverkar år 2026.

5.7.2 Behov och planering år 2027-2034 (första planeringsperioden)

Huvudgruppering	Nuvarande år	År +1	År +2	År +3	År +4
Särskilda boenden för äldre	Bedömning av behov 583 Total kapacitet 497 Differens -86	Bedömning av behov 2027 607	Bedömning av behov 2028 631	Bedömning av behov 2029 661	Bedömning av behov 2030 689

Gruppering	Nuvarande år	År +1	År +2	År +3	År +4	År +5	År +6	År +7	År +8	År +9	År +10
Dagverksamhet											
Personer över 65 år inom grupp- och servicebostäder (LSS, SoL)											
Servicehus	Bedömnin g av beho v 114 Total kapac itet 114 Differ ens 0	Bedö mnin g av beho v 2027 114	Bedö mnin g av beho v 2028 114	Bedö mnin g av beho v 2029 114	Bedö mnin g av beho v 2030 114	Bedö mnin g av beho v 2031 114	Bedö mnin g av beho v 2032 114	Bedö mnin g av beho v 2033 114	Bedö mnin g av beho v 2034 114	Bedö mnin g av beho v 2035 114	Bedö mnin g av beho v 2036 114
Vård- och omsorgsboende	Bedö mnin	Bedö mnin	Bedö mnin	Bedö mnin	Bedö mnin	Bedö mnin	Bedö mnin	Bedö mnin	Bedö mnin	Bedö mnin	Bedö mnin

Gruppering	Nuvarande år	Ar +1	Ar +2	Ar +3	Ar +4	Ar +5	Ar +6	Ar +7	Ar +8	Ar +9	Ar +10
	g av beho v	g av beho v	g av beho v	g av beho v	g av beho v	g av beho v	g av beho v	g av beho v	g av beho v	g av beho v	g av beho v
	469	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Total	493	517	547	575	605	628	653	677	695	715	
kapacitet	383										
Differens	-86										

Stadsövergripande behovsanalys av vård- och omsorgsboenden 2027-2034

Enligt Stockholms stads befolkningsprognos ökar antalet äldre kraftigt under de kommande åren vilket medför ett ökat behov av vård- och omsorgsboenden.

Under den första planeringsperioden beräknas antalet äldre med behov av vård- och omsorgsboende öka från cirka 6 300 personer till cirka 8 250 personer. Det innebär en ökning med omkring 1 950 äldre personer fram till år 2034. Ökningen bedöms vara särskilt tydlig i innerstaden under denna period.

I nuläget finns cirka 4850 platser i vård- och omsorgsboenden inom staden, varav cirka 2650 drivs i kommunal regi och cirka 2 200 drivs i enskild regi. Därutöver finns cirka 2 800 platser utanför staden som är potentiellt möjliga inom ramen för valfrihetssystemet (LOV).

Kapaciteten påverkas av renoveringsbehov inom stadens befintliga bestånd. Under den första planeringsperioden berörs cirka 240 servicehuslägenheter och 252 lägenheter i vård- och omsorgsboenden av renoveringar som kräver evakuering.

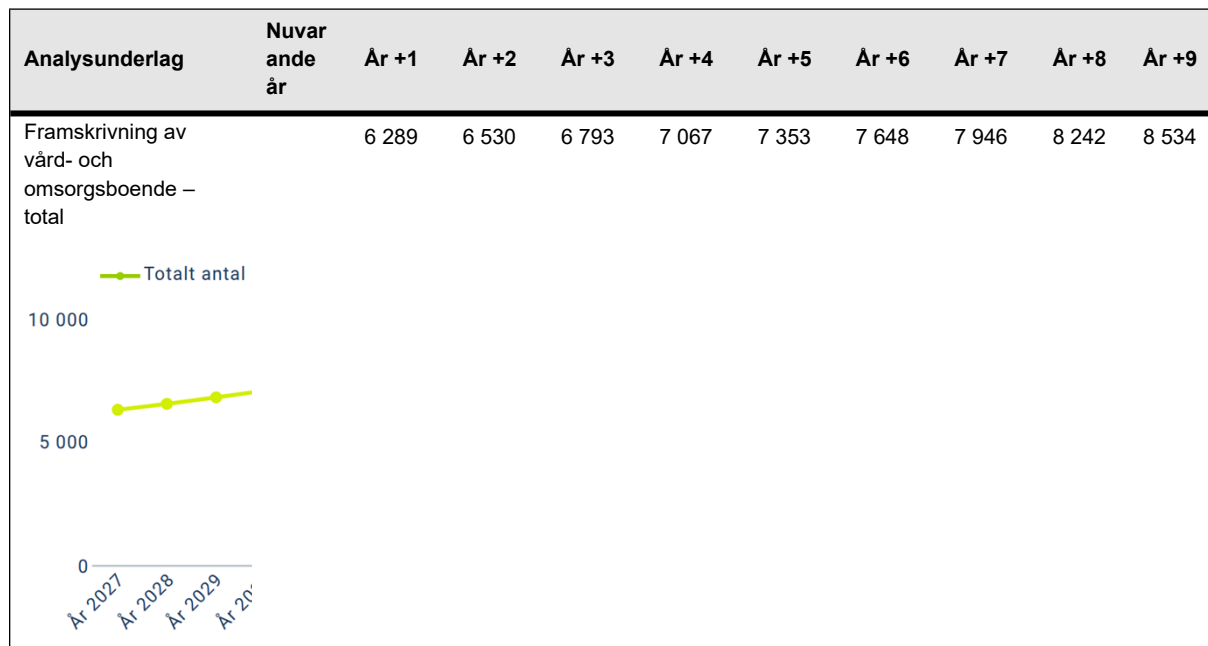
I staden planeras för byggnation av cirka 430 platser i kommunal regi samt cirka 350 platser i enskild regi under perioden 2027–2034. Det nu planerade nytillskottet av vård- och omsorgsboenden bedöms inte möta det prognosticerade behovet. Med hänsyn till ökat behov, befintlig och planerad kapacitet, renoveringsrelaterade bortfall samt möjliga val inom LOV bedöms ett ytterligare tillskott om cirka 1500 platser behövas fram till år 2034 vilket motsvarar cirka 18 nya vård- och omsorgsboenden. Inriktning och behov för perioden kommer att preciseras inom ramen för Samordnad äldreboendeplanering (SÄB) i samverkan med stadsdelsförvaltningarna.

Kungsholmen

För Kungsholmens stadsdelsområde beräknas behovet av vård- och omsorgsplatser öka med 78 platser under treårsperioden 2026–2029, vilket motsvarar en ökning med 17 procent. Behovet bedöms fortsätta öka under efterföljande år.

Underlag för bedömning

Totalgruppering
Bostäder

Planerade lokalförändringar under den första planeringsperioden

Renovering och underhållsbehov

På Kungsholmen planeras, i enlighet med inriktningsbeslut av Kommunfullmäktige, renoveringen av fastigheten Trossen 13 starta våren 2027 och pågå till och med våren 2030. I fastigheten ligger vård- och omsorgsboendet Alströmerhemmet (113 platser varav 92 i drift), tillagningsköket Fridas restaurang samt Fridhemmet servicehus (135 platser). Efter genomförd renovering kommer fastigheten inrymma Alströmerhemmet som utökas med cirka 13 platser (ca 126 platser totalt), tillagningskök samt seniorbostäder. Fridhemmet kommer avvecklas helt under 2026 och hyreskontraktet är uppsagt från 31 juli 2026. Micasa är fastighetsägare av Trossen 13.

Alströmerhemmet evakueras inför renoveringen. Evakueringsboende under renoveringen blir fastigheten De gamlas vänner i Enskede som rymmer 66 platser. Det medför en minskning med 26 platser under renoveringstiden. Förvaltningen understryker att evakueringen av Alströmerhemmet ej kan göras under sommaren utan behöver göras när ordinarie medarbetare och chefer är på plats. Det är därmed av yttersta vikt att nödvändiga beslut (genomförandebeslut i nämnd, styrelse och Kommunfullmäktige) tas i god tid för att verksamheten får förutsättningar att planera och evakuera boendet på ett bra sätt.

Övriga särskilda boenden i egen regi och entreprenad bedöms ha en godtagbar standard i ett flertal år framöver.

Förändringar

Solbackens vård- och omsorgsboende drivs idag på entreprenad. Avtalet kan pågå som längst till och med 31 januari 2032. Under denna planeringsperiod kommer det behöva avgöras om

en ny upphandling ska göras eller om boendet ska drivas i egen regi. Val av driften påverkar ej tillgången till antalet platser.

Nybyggnation

År 2028 planeras ett tillskott med 160 vård- och omsorgsplatser i privat regi vilket Peab bygger på Lilla Essingen.

Micasa har tilldelats en markanvisning i Stadshagen, volymstudie har gjorts som visar kapacitet på runt 100 vård- och omsorgsplatser. Detta är fortfarande i ett tidigt skede i planeringsprocessen vilket innebär att det ej finns garanti för att det blir ett särskilt boende.

Dagverksamhet

Typ av lokalförändring	Lokalförändringar	Bygglov och beslutsskede	Ekonomi	Övrigt
Lokalförändring - Ny-, om- eller tillbyggda lokaler	Dagverksamhet Gatuadress Garvargatan 21	Bygglov Permanent Beslutsskede Produktion/byggnation		

Servicehus

Typ av lokalförändring	Lokalförändringar	Bygglov och beslutsskede	Ekonomi	Övrigt
Lokalförändring - Avveckling/upp sagda lokaler	Fridhemmets Servicehus	Beslutsskede Avvecklingsbeslut		Lokalen kommer avvecklas (år) 2 026
Lokalförändring - Avveckling/upp sagda lokaler	Fridhemmets Servicehus	Beslutsskede Avvecklingsbeslut		

Typ av lokalförändring	Lokalförändringar	Bygglov och beslutsskede	Ekonomi	Övrigt
				Lokalen kommer avvecklas (år) 2 026

5.7.3 Planering av lokaler för år 2035-2046 (andra planeringsperioden)

Stadsövergripande behovsanalys av vård- och omsorgsboenden 2035-2045

Under den andra planeringsperioden 2035–2045 ökar enligt Stockholms stads prognos antalet äldre med behov av vård- och omsorgsboende från cirka 8500 personer till cirka 11000 personer. Den största ökningen av antalet äldre beräknas ske i Östra söderort och Västerort.

Under första delen av planeringsperioden beräknas fortsatt renovering inom stadens bestånd av ca 100 platser inom vård- och omsorgsboenden och drygt 200 servicehuslägenheter. I den planering av nybyggnation som fortfarande är i ett mycket tidigt skede förväntas i början av perioden ett nytillskott om ca 300 platser vård- och omsorgsboende i kommunal regi.

Sammantaget kommer att ytterligare omkring 2500 äldre beräknas ha behov av vård- och omsorgsboende år 2045 vilket motsvarar ett behov av ca 30 nya vård- och omsorgsboenden. Inriktning och behov för perioden kommer att preciseras inom ramen för Samordnad äldreboendeplanering (SÄB) i samverkan med stadsdelsförvaltningarna.

Kungsholmen

Pilträdet servicehus (114 platser) på Kungsholmen kommer under denna planeringsperiod behöva genomgå en omfattande renovering i enlighet med Micasas tidsplan. Det bedöms sannolikt att evakuering kommer att behövas under renoveringen.

5.8 Övrig information

- Ökat behov av stödboenden och gruppboenden för personer med psykiska funktionsnedsättningar.

6 Övriga redovisningar

Inget att redovisa.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Hansson, Stadsdelsdirektör	2026-04-01